

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
"GREEK, AN INTERNATIONAL LANGUAGE"

ΕΤΟΣ 8ο : ΤΟΜΟΣ Γ' : ΤΕΥΧΟΣ 4(32) ΟΚΤ - ΔΕΚ 1997* ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 750 ΔΡΧ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ Τριμηνιαίο περιοδικό

Ιδιοκτησία: Ο.Δ.Ε.Γ. 'Αθηνών, Φαραντάτων 31, 115-27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 7718077, Τηλ/πον 8234497, A-MAIL, odeg@ath.forthnet.gr
Ηλεκτρονική (web) σελίδα : <http://www3.otenet.gr/culture/odeg>

* * *

Έκδοτης - Παραγωγή: **Ιωάννης Χρ. Γιαννάκας**
'Αχ. Παράσχου 127, τ.κ. 114-75 ΑΘΗΝΑ, Τηλ.: 6440-021, Τηλεομοιότυπο: 6450-097

* * *

* Υπεύθυνος κατά τόν νόμον: **'Ανδρέας Παναγόπουλος**, Πρόεδρος του Ο.Δ.Ε.Γ. 'Αθηνών.

* * *

Συντάσσεται από 'Επιτροπή του Ο.Δ.Ε.Γ. 'Αθηνών.

* * *

Επιμέλεια ύλης - Διορθώσεις: **'Απ. Τζαφερόπουλος** Α' Αντιπρόεδρος Ο.Δ.Ε.Γ. 'Αθηνών,
τηλ. 7770184
ΑΛΛΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ: Γ. Παυλάκος, Γ. Γραμ.: 7705328, Σπ. Χριστοδούλου, Ταμίας, 7482811 και
τηλεομοιότυπον: 7487911.

* * *

Συνδρομές: Έγγραφή 500 * Συνδρομή μέλους Ο.Δ.Ε.Γ. 3.500

* * *

Συνδρομή μόνον του περιοδικού:

- 'Εσωτερικού: 'Ιδιωτών 2.500 * Σπουδαστών 1.500 * 'Οργανισμών καί Τραπεζών 6.000
- 'Εξωτερικού: Εύρώπης 15 ECU * 'Αμερικής, 'Ασίας, 'Αφρικής, Αύστραλίας 20 Δολλ. ΗΠΑ

* * *

*Τά δημοσιευόμενα άρθρα εκφράζουν προσωπικές απόψεις των συντακτών τους
καί όχι κατ'ανάγκην τίς απόψεις του Περιοδικού.*

* * *

ΕΙΚΟΝΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ. 'Η παράσταση του εξωφύλλου είναι μία σύνθεση του μέλους του Ο.Δ.Ε.Γ. 'Αθηνών Ι.Χ. Εύγενική προσφορά προς τό περιοδικό μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. “Οί παροικοῦντες...”, Ἄνδρ. Παναγόπουλος	243
2. Ἀθήνα 2004. Μιά ἀναγνώριση μέ καθυστέρηση καί ὄχι ὀλοκληρωμένη..., Πλούταρχος Π. Δεληγιάννης	244
3. Ἡ προσφορά τοῦ Δημητρίου Βικέλα στήν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων“, Γεώργιος Δολιανίτης	247
4. Τό λεξιλόγιο τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, Ἄνδρ. Παναγόπουλος	252
5. Παγκράτιον ἄθλημα, (Ε.Ο.Π.Α.)	260
6. Νεκρικός διάλογος (ποίημα), Παναγ. Σοῦτσος	261
7. Ἡ τεράστια προσφορά τοῦ Κωστή Παλαμά καί στό Παγκόσμιο Ὀλυμπια- κό Κίνημα, Β.Λ. Βυτινάρου	262
8. Ἐνα μεῖζον ἔργο, ἐλληνικῆς ἀρχαιογνωσίας, Ἄνδρ. Παναγόπουλος	265
9. Ἐπανατέσεις τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων... εἰς τήν Ὀλυμπίαν, Κέντρον Ἑρέυνης καί Μελέτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ (ΚΕΜΕ).....	269
10. 350.000 + 3.600 ὑπογραφές, Ἀπ. Μ. Τζαφερόπουλος	270
11. Διαδήλωσαν γιά τήν ἐλληνική γλῶσσα στήν Εὐρώπη.....	270
12. Τό ἐλληνικόν ἀλφάβητον καί αἱ κακοήθειαι τοῦ Ἡροδότου, Ζίγκφριντ Πύρρου Πετρίδης	272
13. Τό ἐλληνικό ἀλφάβητο ..., Θεολ. Ἀν. Σημαιοφόρος	283
14. Γλῶσσα Ἑλληνική, Θρακική Ἑταιρεία	284
15. Ἑλληνική γλῶσσα καί ἐλληνικά κόμματα Ἀπ. Μ. Τζαφερόπουλος	290
16. Ἡ μετάφραση τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας κειμένων, Κων. Βραχνιάς	291
17. Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ὡς ἰατρός, Σπυρ. Ν. Παπακώστας	294
18. Ἡ συμφωνία γιά τίς ξενόγλωσσες πινακίδες, Γλωσ. Ὁμίλος Βόλου	296
19. Ἀνυπαρξίες (ποίημα), Θεοδώρα Σπ. Μηνούδη	297
20. Συνέντευξη τοῦ Τάκη Τρανούλη στόν Ἀνδρέα Παναγόπουλο.....	298
21. Βίκτωρ Σοκολιούκ, πληροφοριακό Δελτίο Πανρωσικοῦ Συλλόγου Νεοελληνιστῶν “Ο ΒΟΡΙΑΣ”	301
22. Νέα τοῦ ΟΔΕΓ Καβάλας, Τασούλα Καμπουρίδου	304
23. Τό γεγονός τοῦ τριμήνου, Ἀπ. Μ. Τζαφερόπουλος	307
24. “Παράλληλα”: Ἑλληνική Ἑταιρεία Ὁρολογίας (ΕΛΕΤΟ)..., Σύλλογος Ἰδιοκτητῶν Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσῶν Δωδεκανήσου, Κέντρο Ἑλληνικῆς Γλώσσας, Ἑταιρεία Ἑλλ. Ἐπιστ. Ἑρευνῶν, Σύνδεσμος Φίλων Ἑλληνοφώνων Ἐξωτερικοῦ (ΣΦΕΕ).....	308
25. Προκήρυξη Διαγωνισμοῦ Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν	313
26. Χρονικό φιλοξενίας Ἑλληνοφώνων τῆς Ἀπουλίας, Γεώργ. Παυλάκος	314
27. “Θίγετε τά κακῶς κείμενα“, Ἀπ. Μ. Τζ.	316
28. Ὁ Τύπος ἔγραψε: Ἀδέσμευτος Τύπος, Ἡ Καθημερινή, Τό Βῆμα, Ἐλευθεροτυπία, Διγενής, Σύνδεσμος.....	317
29. Ἡ ἀλληλογραφία μας	324
30. Ἐφημερίδες καί περιοδικά πού λάβαμε	328
31. Βιβλία πού λάβαμε	330
32. Δωρητές στέγης - Νέα μέλη - Νέοι συνδρομητές τοῦ περιοδικοῦ	331

«ΟΙ ΠΑΡΟΙΚΟΥΝΤΕΣ...»

Τό παρόν τεύχος τοῦ περιοδικοῦ μας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ εἶναι ἀφιερωμένο στούς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας μέ ἀφορμή τήν ἀνάληψη τῆς ψευδώνυμα ὀνομαζόμενης Ὀλυμπιάδας τοῦ 2004, ποῦ ἀνέλαβε ἡ χώρα μας. Τό γιατί ὁ σύγχρονος ἐμπορικο-ἀθλητικός θεσμός τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ὀνομάζεται ἔτσι ψευδώνυμα, δέν χρειάζεται νά τό ἐξηγήσουμε ἐκτενῶς στούς "παροικοῦντας ἐν ... Ἀθῆναις".

Αὐτό πού τοὺς δώσαμε δέν τό τίμησαν. Τό Ὀλυμπιακό πνεῦμα, οἱ Ὀλυμπιέμποροι καί Ὀλυμπιοπῶλες, Ἕλληνες καί ξένοι (συνήθως κάτι ἀποτυχημένοι δικηγόροι καί ... οἰκονομολόγοι) τό ρύπαναν μέ τήν ἐμπορευματοποίηση καί τόν ἐπαγγελματισμό. Τά μεγάλα συγκροτήματα καί οἱ πολυεθνικές τῶν μεγάλων δυνάμεων πλουτίζουν ἀθέμιτα, πετώντας ἐπιδεικτικά τά φύλλα τῆς ἀγριελιδῆς στή λάσπη. Ἀνύπαρκτοι Ἀγγλοί, Γάλλοι, Πορτογάλοι, κι ἀπό κοντά Ἰσπανοί, Ἰταλοί καί Ἕλληνες γίνονται "νοματαῖοι" μέ τά ἱερά καί τά ὀσιά μας. Ὁ κότινος ὅμως θέλει φροντίδα.

Τόν "Ὀλυμπιακό" τοῦ Λυσία ("δὶ" εὐνοίαν τῆς Ἑλλάδος"-ὁ Ἡρακλῆς ἐθέσπισε τοὺς Ἀγῶνες) καί τόν "Ὑμνο" τοῦ Κωστή Παλαμᾶ ("στή δόξα τῆς δικῆς σου γῆς καί τοῦρανοῦ") οἱ ἀετονύχηδες τά ἔκαναν "citius-altius-fortius" καί ἄλλα ψυχαναγκαστικά τοῦ ντοπαρισμένου ἐπαγγελματικοῦ πρωταθλητισμοῦ.

Τόν Βικέλα ἀντικατέστησαν μέ τόν De Coubertin, τήν Ἀρχαία Ὀλυμπία μέ τή Λωζάννη, ἐνῶ τῇ Διεθνῇ Ὀλυμπιακῇ Ἀκαδημίᾳ τήν ἀφήνουν νά φυτοζωεῖ με ψιχία πιστώσεων.

Προτείνουμε, λοιπόν, ὅπως ἄλλοι λαοί ἔχουν τή "Σπαρτακιάδα" τους καί τή "Μακκαβιάδα" τους, ἔτσι κι ὁ Ἑλληνισμός (τῆς Μητροπόλεως καί τῆς Διασποράς) νά καθιερώσει, χωριστά καί σέ ἄλλη χρονολογία ἀπ' τοὺς ἄλλους, τοὺς ψευδώνυμους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, τῇ δικῇ του Ὀλυμπιάδα γιά τόν Ἀθλητισμό, τήν Εἰρήνη καί τόν Πολιτισμό. Τολμᾶν χρή!

Ἀνδρέας Παναγόπουλος
Πρόεδρος ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ

Αθήνα 2004

**Μιά αναγνώριση μέ καθυστέρηση καί ὄχι ὀλοκληρωμένη.
Ὁ στόχος μας εἶναι ἡ πλήρης δικαίωση!!!**

Πλούταρχος Π. Δεληγιάννης
Πρόεδρος ΟΔΕΓ Μεμβούρνης

Σέ μιαν ἀπεγνωσμένη προσπάθεια νά διορθώσουν κάπως κάτι πού δέν παίρνει διόρθωση, οἱ “ἀθάνατοι” (γιατί τώρα λέγονται ἀθάνατοι, ἐμεῖς δέν ἔχουμε ἰδέα), τῆς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἔδωσαν τήν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004 στήν Ἀθήνα. Πάλι καλά!

Ἔτσι, οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες ἐπιστρέφουν στή γενέτειρά τους. Ἡ ἀπόφαση αὕτη τῆς ΔΟΕ μᾶς δικαιώνει ἐν μέρει, ἂν καί ἔρχεται μέ καθυστέρηση δύο Ὀλυμπιάδων καί πολλῶν κακοτοπιῶν.

Ἡ κ. Γιάννα Ἀγγελοπούλου-Δασκαλάκη, ἡ πρόεδρος τῆς ἐλληνικῆς ἐπιτροπῆς γιά τό “Αθήνα 2004”, ἀξίζει τά θερμά μας συγχαρητήρια. Βέβαια τά θερμά μας συγχαρητήρια τά ἀξίζουν καί ὅλοι καί ὅλες, πού συνέβαλαν, μέ τό δικό τους τρόπο ὁ καθένας καί ἡ καθεμία, γιά νά δικαιωθεῖ ὁ ἀγώνας μας. Ὁ ἀγώνας μας ὅμως γιά νά δικαιωθεῖ στήν ὁλότητά του, πρέπει νά γίνει ὑπόθεση ὅλων τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς συνανθρώπων μας πού σέβονται τόν πολιτισμό καί τό “Αθάνατο Πνεῦμα” τοῦ Ὀλυμπισμού.

Οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες πρέπει ὅπωςδήποτε νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τό στίγμα τῆς ἐμποροποιήσης. Ἡ εὐγενής ἀμιλλα καί ὁ συναγωνισμός, ἡ ἀρχική ἰδέα καί τά ἰδανικά τοῦ Ὀλυμπισμού, θά πρέπει νά εἶναι ἡ βάση καί τό πνεῦμα τῶν Ἀγώνων. Πρέπει νά πρυτανεύσουν ἡ λογική καί ὁ σεβασμός γιά τό ὥρατο καί τό καλό.

Ἡ ἀνάθεση τῆς Ὀλυμπιάδας τοῦ 2004 στήν Ἀθήνα δέν πρέπει νά μετατραπεῖ σέ πανηγυρισμούς ἐθνικοῦ ἢ ἐθνικιστικοῦ χαρακτήρα. Ἡ ἰδέα τῆς “μεγάλης οικονομικῆς ἐπιχείρησης” πρέπει νά ἐξαλειφθεῖ.

Ἐχουμε ὑποχρέωση ἀπέναντι στήν ἱστορία ν’ ἀλλάξουμε τό ὅλο φάσμα τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Εἶναι ἀπαραίτητο νά ξαναβρούμε τόν σωστό δρόμο τοῦ Ὀλυμπισμού.

Ὁ πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδας, κ. Κώστας Σημίτης, στήν ὁμιλία του, στά ἐγκαίνια τῆς 62ης Διεθνοῦς Ἐκθεσῆς τῆς Θεσσαλονίκης, πολύ εὐστοχα δήλωσε ὅτι ἡ διοργάνωση τῆς Ὀλυμπιάδας τοῦ 2004 ἀπό τήν Ἑλλάδα θά μᾶς δώσει τήν εὐκαιρία νά ξαναζωντανέψουμε τό Πνεῦμα τοῦ Ὀλυμπισμού. Ἐμεῖς συμπληρώνουμε, ἡ Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004 εἶναι γιά τόν ἀπανταχοῦ ἐλληνισμό μιά πρόσκληση, ἀλλά καί μιά πρόκληση μαζί. Ἔτσι, ἄς ἀρχίσουμε ἀμέσως.

Ὁ Ὅμιλός μας ἐπιθυμεῖ νά εὐχαριστήσῃ ὅλους αὐτοὺς πού μᾶς συμπαροστέκονται, στόν ἀγῶνα μας, γιά τή μόνιμη τέλεση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων στήν Ἑλλάδα καί ἰδιαίτερα τόν κ. Κίμ Μπίσλυ, τόν ἀρχηγό τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολίτευσης τῆς Αὐστραλίας, ὁ ὁποῖος δήλωσε πρόσφατα ὅτι

υποστηρίζει θερμά τη μόνιμη τέλεση των Όλυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα. Καί δεν είναι μόνο ο κ. Μπίσλυ. Στο παρελθόν ακούσαμε καί την κ. Έλενη Βλάχου, καθώς καί τόν κ. Κ. Καραμανλή, πρώην Πρόεδρο της Δημοκρατίας, καί πολλούς άλλους. Βέβαια θά ήταν μεγάλη παράλειψη, αν δεν αναφερόμασταν έδω καί στους λόγους γιά τούς όποιους αγωνιζόμαστε γιά τήν επιστροφή των Όλυμπιακών Αγώνων στή γενέτειρά τους. Οί βασικοί λόγοι είναι:

α) Τό “Αρχαίο Πνεῦμα” τοῦ Όλυμπισμού τό κατασπύλωσαν καί συνεχίζουν νά τό κατασπιλώνουν οί άπανταχοῦ τῆς γῆς άρνητές τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ καλοῦ καί τοῦ ωραίου, γιά χάρη κάποιων έμπορικῶν καί ποταπῶν συμφερόντων, ἤ κάποιων πολιτικῶν σκοπιμοτήτων. Πῶς εἶναι δυνατό νά βλέπουμε τήν σπίλωση τῆς Όλυμπιακῆς Ίδέας, ἐμεῖς οἱ Νεοέλληνες, χωρίς νά ντρεπόμαστε ἤ νά ἀγανακτοῦμε; Πῶς εἶναι δυνατό, ὕστερα ἀπό τόσες προσβολές πού δέχτηκε ἡ Ίδέα τοῦ Όλυμπισμού, νά ἐπιμένουν ὁρισμένοι ὅπως οἱ Ἀγῶνες συνεχίσουν νά τελοῦνται σέ κάποια διαφορετική πόλη κάθε τέσσερα χρόνια;

β) Ἡ ἀπόφαση τοῦ Τόκιο, ὅπως ἡ διοργάνωση τῆς Χρυσῆς Όλυμπιάδας ἀνατεθεῖ στήν Ἀτλάντα, ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀσέβεια γιά τό Πνεῦμα τοῦ Όλυμπισμού. Ἦταν ἓνα ράπισμα σ’ ὅ,τι τό καλό εἶχαν νά μᾶς δώσουν οἱ Όλυμπιακοί Ἀγῶνες. Ἐξάλλου ἡ ἀπόφαση αὐτή ἔδειξε περίτρανα πιά ὅτι οἱ Όλυμπιακοί Ἀγῶνες βρίσκονταν στή διάθεση τῶν μεγάλων πολυεθνικῶν. Αὐτό εἶναι καί πρέπει νά εἶναι ἀπαράδεχτο. Ἄν γιά κάποιους ὁ Όλυμπισμός εἶναι κόκα-κόλα καί δολλάρια, ἐμεῖς αὐτό δέν τό ἀνεχόμαστε. Γι’ αὐτό καλοῦμε ὅλους τούς συνανθρώπους μας, ὅπου κι ἂν ζοῦν, πού πιστεύουν σέ ἀξίες καί ἰδανικά, νά μᾶς συμπαρασταθοῦν στόν τιτάνιο ἀγῶνα πού ἀρχίσαμε.

γ) Οἱ Όλυμπιακοί Ἀγῶνες ἔπαψαν νά εἶναι ἰδέα, πνεῦμα. Εἶναι μιά ἐπιχείρηση. Δέν ἔχουν καμιά σχέση μέ τούς Όλυμπιακοὺς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας. Αὐτή τήν ἐμποροποίηση τῶν Όλυμπιακῶν τήν καταπολεμοῦμε καί πιστεύουμε ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἀναλαμβάνει τήν ἠθική ὑποχρέωση ὅπως ἡ διοργάνωση τῆς Όλυμπιάδας τοῦ 2004 γίνει μέ γνώμονα τό Πνεῦμα τοῦ Όλυμπισμού, ὅπως αὐτό εἶχε θεμελιωθεῖ στήν Ἀρχαία Ἑλλάδα.

Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν καί ἄλλοι λόγοι, ἀλλά ὅσους κι ἂν ἀναφέρουμε, τό ἀποτέλεσμα θά εἶναι τό ἴδιο, ἐκτός καί ἂν ἀποφασίσουμε νά αγωνιστοῦμε μέ συνέπεια καί πείσμα. Τό ρεῦμα αὐτῶν πού μᾶς ὑποστηρίζουν ὅλο καί μεγαλώνει. Δέν εἶναι μόνο οἱ ἐπώνυμοι πού στέκονται δίπλα μας καί δηλώνουν ἀπερίφραστα γιά τό δίκαιο τοῦ ἀγῶνα μας, εἶναι καί οἱ ἀνώνυμοι σ’ ὅλο τόν κόσμο πού μᾶς δίνουν δύναμη.

Στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει νά ποῦμε καί λίγα λόγια ὡς ἀπάντηση σ’ αὐτούς πού ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ ἀναβίωση τῶν Όλυμπιακῶν Αγώνων ἦταν ἔργο τοῦ Βαρώνου Πιέρ ντε Κουμπερτέν. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Πιέρ ντε Κουμπερτέν, σέ συνεργασία μέ τό δικό μας, Δημήτρη Βικέλα, ἔγραψαν ἱστορία σέ ὅ,τι ἀφορᾷ στοὺς Όλυμπιακοὺς Ἀγῶνες. Ὑπάρχει ὅμως καί κάτι πού μᾶς διαφεύγει. Οἱ Κουμπερτέν καί Βικέλας δέν ἀναβίωσαν τούς Όλυμπιακοὺς

Άγῶνες. Ἀπλῶς τούς διεθνοποίησαν, κι αὐτό ἀπεδείχθει ὡς τό μεγαλύτερο σφάλμα. Σήμερα πληρώνουμε ἀκριβά γι' αὐτό τό σφάλμα.

Ἡ ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἦταν καί πάλι δικό μας ἔργο. Καί ἐξηγοῦμε. Γιά τήν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐγιναν πολλές προσπάθειες. Ἐδῶ θά ἀναφέρουμε μόνο τρεῖς, γιατί μᾶς λείπει ὁ χρόνος καί ὁ χῶρος. Αὐτές οἱ τρεῖς προσπάθειες ἦταν:

Ἡ πρώτη προσπάθεια ἦταν αὐτή τοῦ Δήμου Λετρίνων. Ὁ Δήμος Λετρίνων βρίσκεται κοντά στήν Ὀλυμπία καί ἡ εὐγενική προσπάθεια τῶν δημοτῶν, γιά τήν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ἐγινε τό 1838. Δηλαδή ὀχτώ μόλις χρόνια μετά τήν ἀπόκτηση μερικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδας ἀπό τον ξένο ζυγό. Ἡ προσπάθεια αὐτή, ὅπως εἶναι φανερό, ἀπέτυχε λόγω ἐλλειψῆς οἰκονομικῶν πόρων, ἀλλά ὡς προσπάθεια ἦταν ἀνεκτίμητη καί μᾶς τιμᾷ ὅλους.

Τό 1859 ἐγινε καί δεύτερη προσπάθεια, μέ κάποια χρηματική ἐνίσχυση τοῦ Εὐάγγελου Ζάππα. Ἡ χρηματική ἐπιχορήγηση δέν ἦταν ἐπαρκής. Ὁ Ζάππας δέν ἦταν σέ θέση νά εἰσάγει στήν Ἑλλάδα μεγάλα χρηματικά ποσά ἀπό τίς ἐπιχειρήσεις του στή Ρουμανία. Ἐτσι καί ἡ δεύτερη προσπάθεια δέν ἀπέδωσε τά προσδοκώμενα ἀποτελέσματα γιά τήν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων.

Ὁ Εὐάγγελος Ζάππας ἔκανε καί δεύτερη προσπάθεια τό 1870. Αὐτή τή φορά ἡ προσπάθεια στέφθηκε μέ ἐπιτυχία καί οἱ πρῶτοι σύγχρονοι Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες διοργανώθηκαν στίς 15 τοῦ Νοέμβρη 1870, μέ 25.000 θεατές. Αὐτή, ὅπως φαίνεται, εἶναι ἡ ἱστορική ἀλήθεια σέ ὅ,τι ἀφορᾷ στήν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Βλέπετε καί "Ἱστορία τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων", Τόμος Α'. Εἰκόνες.

Τελειώνοντας θά θέλαμε νά ποῦμε, ὡς κατακλείδα, τά ἐξῆς: κάτω ἀπό κάποιες ἄλλες συνθήκες καί συγκυρίες ἴσως νά μὴν ἔβλαπτε νά τελοῦνται οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες σέ κάποια διαφορετική πόλη κάθε τέσσερα χρόνια. Ἀλλά τό κακό παρέγινε. Τό Πνεῦμα τοῦ Ὀλυμπισμού πῆρε τήν ἀσταμάτητη κατρακύλα καί δέν πρόκειται νά σταματήσει παρά μόνον ἂν οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες ἐπιστραφοῦν στή γενέτειρά τους, ὅπου θά βροῦν καί πάλι τήν παλιά τους ΑἶΓΛΗ. Δέν εἴμαστε οὔτε σωβινιστές, ἀλλά οὔτε καί διεθνιστές. Εἴμαστε ἄνθρωποι πού ἀγαποῦμε τό ὠραῖο καί τό καλό καί σεβόμαστε τήν ἱστορία καί τόν πολιτισμό.

Πλούταρχος Π. Δεληγιάννης

Ἡ προσφορά τοῦ Δημητρίου Βικέλα στήν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων* τοῦ Γεωργίου Δολιανίτη

100 χρόνια πρίν, στίς 16 ἕως 23 Ἰουνίου 1894, στό Παρίσι, στό ἐπιβλητικό ἀμφιθέατρο τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σορβόνης, παρουσία 2.000 ἀκροατῶν καί ἐκπροσώπων Ἀθλητικῶν Συλλόγων ἀπό 13 χῶρες, ἔλαβε χώρα τό “Διεθνές Ἀθλητικό Συνέδριο”.

Ἐμπνευστής, διοργανωτής καί ἐμψυχωτής τοῦ Συνεδρίου ὁ Γάλλος παιδαγωγός καί ὁραματιστής βαρῶνος Pierre de Coubertin. Πρωταγωνιστική φυσιογνωμία τοῦ Συνεδρίου, ὁ Ἕλληνας λόγιος Δ. Βικέλας, πού τύχη ἀγαθῇ ἐκπροσώπησε στό Συνέδριο τόν Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο (Π.Γ.Σ.). Τό ἱστορικό αὐτό Συνέδριο ἐπεράτωσε τίς ἐργασίες του μέ τήν ἔκφραση τῆς εὐχῆς διοργάνωσης στήν Ἀθήνα τῶν Α' Διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τό 1896 καί τήν συγκρότηση τῆς πρώτης 14μελοῦς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς (Δ.Ο.Ε.) μέ Πρόεδρο τόν Δ. Βικέλα καί Γενικό Γραμματέα τόν Pierre de Coubertin.

Οἱ ἱστορικές πρωτοβουλίες σπέρνονται ἀπό ὁραματιστές καί ἀπαιτεῖται μακρά περίοδος κυοφορίας γιά νά γεννηθοῦν καί στή συνέχεια νά υἱοθετηθοῦν ἀπό εὐρύτερους κύκλους ἀνθρώπων. Ἡ ἐπιβίωσή τους εἶναι συνάρτηση τῆς ἀπήχησης, πού θά βροῦν στήν ψυχὴ τῶν λαῶν.

Αὐτὴ τὴ μακρά κυοφορία μέχρι τό Συνέδριο τῶν Παρισίων, τοὺς παράγοντες, πού ὁδήγησαν στὴ λήψη τῆς ἱστορικῆς ἀπόφασης καί τὴν ὀλύμπια προσπάθεια πού κατέβαλε ἡ τότε Ἑλλάδα γιά τὴν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων στήν Ἀθήνα τό 1896, θά προσπαθῶ νά σκιαγραφήσω, περιοριζόμενος σέ ἀναγκαῖες καί μόνον ἀναφορές στό Συνέδριο καί τόν βαρῶνο Pierre de Coubertin δεδομένου ὅτι ἡ διεθνὴς βιβλιογραφία ἔχει καλύψει σημαντικά τό Συνέδριο καί ἰδιαίτερα τὴν προσωπικότητα καί τὴν συμβολὴ τοῦ Coubertin, στό διεθνές Ὀλυμπιακὸ κίνημα. Γιορτάζοντας ὅμως τὰ 100 χρόνια, εἶναι καιρὸς πλέον νά ρίξουμε τό φῶς καί νά σταθοῦμε γιά λίγο σέ ὀρισμένα γεγονότα σταθμούς στό Ὀλυμπιακὸ γίγνεσθαι καί νά ἀποδώσουμε τὴν ὀφειλόμενη ἀναγνώριση καί τιμὴ στὰ ἄτομα ἐκεῖνα, πού δικαιοῦνται μιὰ θέση ἐπιτέλους στό Ὀλυμπιακὸ Πάνθεον.

Τό Ὀλυμπιακὸ ἰδεῶδες στὴ διαχρονικὴ του πορεία

Τό ἀγωνιστικὸ ὁρμέφυτο τῶν Ἑλλήνων ἐκδηλώθηκε στήν Κρήτη τό 2.000 π.Χ. μέ τὰ ταυροκαθάψια, συνεχίστηκε μέ τοὺς ἐπιτάφιους ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν ἡρώων τους τὴν περίοδο τοῦ Ὀμήρου καί βρῆκε τὴν τέλεια ἔκφρασή του, στήν Ὀλυμπία μέ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, πού ὑπῆρξαν ἐξελικτικὸ ἀποτέλεσμα τῶν θρησκευτικῶν, πολιτικῶν καί κοινωνικῶν πεποιθήσεων τῶν Ἑλλήνων.

* Ἀπόσπασμα ἀπὸ τό βιβλίο “100 JARE OLYMPISCHE SPIELE” τῶν W. Decker, G. Dolianitis, K. Lennartz

Γιὰ 1.000 συνεχῆ χρόνια, ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ χρονολόγησή τους τὸ 776 π.Χ., οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπὸ κάθε γωνιά τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, ἔφθαναν κάθε 4 χρόνια στὴν ἱερὴ γῆ τῆς ἀρχαίας Ὀλυμπίας, γιὰ νὰ σφίξουν τὰ χέρια τους, ξεχνώντας τίς μεταξὺ τους διαφορὲς καὶ ἔχθρες, μέσα στὸ πνεῦμα τῆς ἱερῆς ἐκεχειρίας, γιὰ νὰ δώσουν τὸν ἴδιο ὄρκο, γιὰ νὰ ἀγωνισθοῦν, διεκδικώντας τὴν ὑψίστη διάκριση, τὸν κότινο τῆς ἀγριελιδῆς, γιὰ νὰ μετάσχουν στὴ μυσταγωγία τοῦ τελετουργικοῦ καὶ τῆς παρακολούθησης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καί, τέλος, γιὰ νὰ χειροκροτήσουν σάν Ὀλυμπιονίκες τοὺς κορυφαίους Ἕλληνες τῶν γραμμάτων, τῆς ρητορικῆς, τῆς τέχνης καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων ἀγωνισθέντες πρωταγωνιστές, βιώνοντας αὐτὸ ποῦ ὀνομάσθηκε Ὀλυμπιακὸ Ἰδεῶδες.

Οἱ λέξεις καὶ οἱ ἔννοιες, ποὺ ἀναφέρονται στοὺς ἀγῶνες καὶ τὸν ἀθλητισμό, ὅπως ἄλλωστε καὶ οἱ χιλιάδες ἄλλες ἐλληνικὲς λέξεις, ποὺ ἐκφράζουν τίς πιὸ ὑψηλὲς ἀνθρώπινες κατακτήσεις (τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλοσοφίας, κ.λπ.) πέρασαν στίς περισσότερες γλώσσες τοῦ κόσμου: Ὀλύμπια, Ὀλυμπιακός, Ἀθλητής, Ἀθλητικός, Ἀγών, Ἀγωνιστικός, Ἀνταγωνιστικός, Δίσκος, Δισκοβολία, Γυμνάσιο, Γυμναστική, Στάδιο, Πένταθλο, Δέκαθλο, Ἀλτῆρες, κ.λπ.

Τὸ Ὀλυμπιακὸ ἰδεῶδες καὶ μετὰ τὴν κατάλυση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τὸ 393 μ.Χ. δὲν ἔπαυσε ποτέ νὰ δονεῖ τίς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἀποτελεῖ συνεχῆ πηγὴ ἐμπνευσης. Στὴ διαδρομὴ τῶν αἰώνων οἱ μαγικὲς λέξεις "Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες", "Ὀλυμπιακός-Ὀλυμπιακή" χρησιμοποιήθηκαν σὲ διάφορες χώρες, γιὰ νὰ προσδώσουν αἴγλη καὶ ἀκτινοβολία σὲ ἀθλητικὰ κυρίως γεγονότα τοπικῆς ἐμβέλειας.

Οἱ μόνες ἀξιόλογες προσπάθειες ἐγίναν τὸν 19ο αἰῶνα στὴν Ἑλλάδα, Μ. Βρετανία καὶ στὴ Γαλλία μὲ τὸ "Διεθνὲς Ἀθλητικὸ Συνέδριο".

Ἡ πρώτη ἐπίσημη προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων

Τὸ 1856, ἓνας ἥρωας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασης, ὁ **Εὐάγγελος Ζάππας**, ἀπὸ τὴν Ρουμανία, ὅπου διέμενε καὶ εἶχε δημιουργήσει μεγάλη παρουσία, **εἰσηγεῖται στὸν βασιλεῖα Ὁθωνα τὴν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ἀναλαμβάνοντας μὲ δαπάνες τοῦ τὴν χρηματοδότηση τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος.**

Ὁ βασιλεὺς Ὁθων ἀναθέτει τίς σχετικὲς συνεννοήσεις στὸν τότε ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἀλέξανδρο Ρίζο Ραγκαβῆ. Ὁ Ραγκαβῆς, καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, Πρύτανης, συγγραφέας ἀξιόλογων ἐπιστημονικῶν καὶ λογοτεχνικῶν ἔργων, πεπεισμένος γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα ἄλλων προτεραιτήτων τῆς χώρας, καὶ ὄχι φίλα διακείμενος πρὸς τὴ γυμναστικὴ καὶ τοὺς Ἀθλητικούς Ἀγῶνες (κυρίαρχη ἀντίληψη τῶν τότε Ἀκαδημαϊκῶν κύκλων στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἑσπερία) πείθει, λόγῳ τοῦ κύρους του, τὸν Ζάππα νὰ ὑπαναχωρήσει ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ του πρόταση καὶ νὰ δεχθεῖ τὸ σχέδιό του, δηλ. τὴ σύσταση διαφόρων διαγωνισμῶν, κυρίως βιομηχανικῶν προϊόντων. Μεταξὺ τῶν διαγωνισμῶν θὰ περιλαμβάνοντο καὶ Ἀθλητικοί

Ἑλλάδι προσγίνεται, ἀλλὰ πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ἀληθῶς Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἵνα στεφανῶνται ἀθληταί, σταδιοδρόμοι, παλαισταί... Ταῦτα τὴν Ἑλλάδα ἀναδοξάσουσι, ταῦτα οἱ Πίνδαροι καὶ Σιμωνίδαί καὶ οἵτινες ἄλλοι ἀνύμνησαν, καὶ ἀθανάτους κατέστησαν τοὺς ἀθλήσαντας".

Τὰ Α' Ὀλύμπια, ἔγιναν μὲ κάθε ἐπισημότητα τὸν Νοέμβριο του 1859. Τό ἐκθεσιακό καὶ κύριο μέρος, εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία. Ἔλαβαν μέρος 1.000 ἑκθέτες σὲ 15 κατηγορίες (κλάσεις). Στὴν κλάση τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐβραβεύθη μὲ ἀργυροῦν μετάλλιον β' τάξης ὁ Νικόλαος Λύτρας, ὁ ὁποῖος μετὰ ἀπὸ 36 χρόνια ἐφιλοτέχνησε τὸ ὠραιότατο ἀναμνηστικό μετάλλιο τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 1896.

Τό ἀγωνιστικό μέρος τῶν Ὀλυμπίων, μὲ εὐθύνη τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία παρὰ τό γεγονός ὅτι δέν ἐπίστευε στὴν σημασία τῶν Ἀγώνων (ὑποχρεώθηκε λόγφ ἔμμονης τοῦ Ζάππα νά ἐντάξει τοὺς Ἀγῶνες σὸ ἐκθεσιακό πρόγραμμα) θά μπορούσε νά λάβει στοιχειώδη μέτρα, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς δέν ἔλαβε, ὁδηγήθηκε σὲ ἀποτυχία.

Οἱ Ἀγῶνες τῶν Α' Ὀλυμπίων ἔγιναν στίς 15 Νοεμβρίου 1859 ἡμέρα Κυριακή, στὴν τότε πλατεῖα Λουδοβίκου, νῦν "κυβερνήσεως".

Ἀλλὰ ἄς ἐπανέλθουμε στίς ἐπιστολές Βικέλα πρὸς Φωκιανό, παραθέτονας ἀκόμα μία. Στίς 2.7.1894 ἐκφράζει τὴ χαρά του, πού ὁ Π.Γ.Σ. ἐπιδοκίμασε τὸν ἀντιπρόσωπό του, ἐλπίζει ὅτι ἡ εὐχή τοῦ Συνεδρίου "θὰ ἀκουσθῇ εὐχαρίστως ὑπὸ πάντων" καὶ ἀνακοινώνει ἐπίσκεψι τοῦ Coubertin στὴν Ἀθήνα τὸ φθινόπωρο. Στὴ συνέχεια μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ του σεμνότητα ἀναφερόμενος στὴν ἐκλογή του γράφει: "... ὠνομάσθην καὶ ἐγὼ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας μάλιστα θά εἶμαι καὶ Πρόεδρος κατὰ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα μέχρι τό 1896".

Η συμβολή τοῦ Βικέλα σὸ Συνέδριο

Ἀρχικὴ σκέψι τοῦ Coubertin ἦτο νά γίνουν οἱ Ἀγῶνες τό 1900 σὸ Παρίσι. Τό χρονικό ὅμως διάστημα τῶν 6 ἐτῶν θά ἀπέβαινε ἀρνητικό ἀπὸ κάθε ἄποψι καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτό διάφοροι Σύνεδροι ἔθεσαν θέμα διεξαγωγῆς τῶν Ἀγώνων τό 1896. Στό περιθώριο τοῦ Συνεδρίου ἐτέθησαν ἀνεπίσημα ὑποψηφιότητες διαφόρων πόλεων. Ὁ Βικέλας ἔζησε ἓνα ἐντονο προβληματισμό. Σάν Ἑλληνας ἤθελε νά προτείνει τὴν Ἀθήνα καὶ νά ἀσκήσει κάθε ἐπιρροή γιὰ τὴν ἐπιλογή της. Ταυτόχρονα σάν ὑπεύθυνος ἄτομος, μὴ ἔχοντας ἐξουσιοδότηση οὔτε ἀπὸ τὴν κυβέρνησι οὔτε ἀπὸ τὸν Σύλλογο πού ἐκπροσωποῦσε, συναισθάνετο βαρειά τὴν εὐθύνη τῆς ὑποβολῆς τῆς ὑποψηφιότητας τῆς Ἀθήνας. Δέν παρέλειψε ὅμως νά προβεῖ σὲ βολιδοσκόπησι

Αγῶνες. Οί διγωνισμοί θά ἔφερναν τήν ὀνομασία "Ὀλύμπια" καί θά ἀποσκοποῦσαν εἰς τήν ἐθνική πρόοδο.

Μέ τήν συγκατάθεση τοῦ Ζάππα, δημοσιεύθηκε στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τῆς 19.8.1858 τό Βασιλικό Διάταγμα **"Περί Συστάσεως τῶν Ὀλυμπίων"**.

Τό Β.Δ. ἀνεξάρτητα ἀπό τό γεγονός ὅτι δέν ἀνταποκρίνεται στίς προθέσεις καί τούς ὀραματισμούς τοῦ Ζάππα, σηματοδότησε τήν πορεία τοῦ Ὀλυμπισμοῦ καί Ἀθλητισμοῦ στήν Ἑλλάδα καί διεδραμάτισε σημαντικό ρόλο στήν ἐπιτυχία τῶν Α΄ Διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Παράλληλα εἶχε, ὅπως θά δοῦμε στή συνέχεια, ἀξιόλογη ἀπήχηση καί στό ἐξωτερικό.

Τό Β.Δ. ἀποτελούμενο ἀπό 16 ἄρθρα, ἀναφέρεται στούς σκοπούς, "Καθιστῶνται ἐν Ἀθήναις Γενικοί Διαγωνισμοί κατὰ τετραετίαν τελούμενοι ὑπό τήν ἐπωνυμία τῶν Ὀλυμπίων, εἰς οὓς θέλουσι παρίστασθαι πάντα τά προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς ἐνεργείας καί ἰδίως τά τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καί τῆς κτηνοτροφίας", στήν ἐπιτροπή ἐκ προσωπικοτήτων, στήν ὁποία ἀνατίθεται ἡ διεύθυνση καί ἡ ἐπιστασία τῶν Ὀλυμπίων καί ἡ ὁποία θά προεδρεύεται ἀπό τόν ἐκάστοτε Ὑπουργό τῶν Ἑσωτερικῶν, στούς Ἑλληνοδίκες (δηλαδή τούς κριτές τῶν ἐκθετῶν καί ὅσων συμμετέχουν στούς ἀγῶνες, οἱ ὁποῖοι πρέπει νά εἶναι Ἕλληνες), στά Βραβεῖα καί στούς Ἀγῶνες "Δημοτελεῖς γυμνικοί Ἀγῶνες ἐν τῷ Σταδίῳ καταλλήλως διασκευασθησομένου".

Τόση ἦταν ἡ σύγχυση, μεταξύ τοῦ ἀρχικοῦ μεγαλόπνοου σχεδίου τοῦ Ζάππα περί ἀναβίωσης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, τό ὁποῖο ἐγίνε γνωστό διά τοῦ τύπου καί τοῦ σχεδίου Ραγκαβῆ, τό ὁποῖο ἔλαβε τήν μορφή Β.Δ., πού ὀρισμένες ἐφημερίδες ἔγραφαν γιά Διατάγματα ἀνασύστασης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

Ἡ διεύθυνση καί ἡ ἐπιστασία τῶν Ὀλυμπίων ἀνετέθει σέ ἐπιτροπή ἐκ προσωπικοτήτων μέ Πρόεδρο τόν ἐκάστοτε ὑπουργό τῶν Ἑσωτερικῶν. Ὅρισμένες ἐφημερίδες ἔγραφαν γιά **Διατάγματα ἀνασύστασης τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων**.

Σέ αὐτό συνέβαλε καί ἡ χρησιμοποίηση ὅρων πού ἀποσκοποῦσαν νά δώσουν κῦρος στούς Ἀγῶνες συνδέοντάς τους μέ τούς Ἀρχαίους Ὀλυμπιακοί, ὅπως: **Ὀλύμπια, Ὀλυμπιάδα, Ἑλλανοδίκες, Ἀλυτάρχης, Γυμνικοί Ἀγῶνες, κ.ἄ.**

Ἀρκετές φωνές ἀκούστηκαν καί εἶδαν τό φῶς τῆς δημοσιότητος ἄρθρα ἐπικριτικά γιά τήν μή υἱοθέτηση τοῦ σχεδίου Ζάππα. Ἀκόμη καί ἀπό τό Παρίσι, ὁ Ἕλληνας καθηγητής τῆς ἐλληνικῆς καί συγγραφέας ἀπό τίς Σέρρες τῆς Μακεδονίας Κωνσταντῖνος Μηνᾶς Μηνωΐδης ἐπισπεύδει τήν δημοσίευση, ἀπό χειρόγραφο πού εἶχε στήν κατοχή του, τό γνωστό σημαντικό βιβλί "Φιλοστράτου περί Γυμναστικῆς ὑπό Μινωΐδου Μηνᾶ" στήν γαλλική καί ἐλληνική. Παραθέτει δέ καί ἰδιαίτερο κεφάλαιο στό τέλος τοῦ βιβλίου μέ τόν τίτλο "Περί τῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων ἐν Ἑλλάδι Συστάσεως", ὅπου ὑπεραμύνεται μέ πάθος τῆς προτάσεως τοῦ Ζάππα.

"Οὐ νομίζω, ὥς ὁ κ. Ζάππας τοιαύτη γνώμη κατέβαλε χρήματα, γινώσκων κάλλιστα, ὅτι ἐκ τοιούτων ἀνυπάρκτων τεχνουργημάτων οὐδεμία δόξα τῇ

τῶν προθέσων ὀρισμένων συνέδρων. Ὅπως προαναφέραμε, τήν προηγουμένη τῆς ὀριστικῆς ἀπόφασης ὁ Βικέλας ἔγραφε ὅτι “προβλέπω ἀντίστασιν εἰς τήν περί Ἀθηνῶν πρότασιν ἔνεκα ἀποστάσεως”. Μέσα σέ μιά μέρα μέ τόν ἐμπνευσμένο λόγο του ἄλλαξε τό σκηνικό, συνήρπασε τούς Συνέδρους καί ἐπελέγη παμψηφεί ἡ Ἀθήνα.

Συμπερασματικά μπορούμε νά ἰσχυριστοῦμε:

1. Μέ τά δεδομένα τῆς ἐποχῆς, χωρίς τήν ἀγωνιστικότητα, τήν πίστη, τίς διεθνεῖς διασυνδέσεις καί τό κύρος του Coubertin γιά πολλές δεκαετίες δέν θά ἦτο δυνατόν νά συνέλθει διεθνές Συνέδριο μέ αὐτή τή θεματολογία, νά ἐκφράσει εὐχή γιά ἀνασύσταση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων μέ διεθνή συμμετοχή καί νά συσταθεῖ ἡ Διεθνῆς Ὀλυμπιακή Ἐπιτροπή.
2. Χωρίς τήν παρουσία τοῦ **Βικέλα** στό Συνέδριο οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες, ἐάν ἐπραγματοποιεῖτο ἡ εὐχή τοῦ Συνεδρίου, θά ἐφιλοξενοῦντο μετά ἀπό 6 χρόνια στό Παρίσι καί θά εἶχαν ξεχασθεῖ, ἢ τό 1896 σέ μιά ἄλλη πόλη, πιθανόν τή Βουδαπέστη γιά νά πλαισιώσουν τή Διεθνή Ἑκθεση. Τό βέβαιο εἶναι ὅτι δέν θά εἶχε ἐπιλεγεῖ ἡ Ἀθήνα. Ἡ τόσο κολακευτική ἀναφορά στήν Ἑλλάδα, πού γίνεται στό πρῶτο φύλλο τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Δελτίου καί πού πρέπει νά γράφτηκε ἀπό τόν Coubertin: “Ἡ γόνιμος ἰδέα τῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἀγώνων τούτων εἶναι ἰδέα ἐξαιρετικῶς ἑλληνική καί δέν ἦτο εἰμή ἔργον δικαιοσύνης νά πραγματοποιηθεῖ κατὰ πρώτην φοράν εἰς αὐτό τό ἔδαφος ἔνθα ἐγεννήθη τό πρῶτον”, εἶναι βέβαιο ὅτι δέν θά κατεχωρίζετο, ἐάν ἡ φιλοξενοῦσα πόλη δέν ἦταν ἡ Ἀθήνα. Τά κριτήρια ἐπιλογῆς καί τότε ὅπως καί τώρα δέν διαφέρουν καί πολύ.
3. Μέ δεδομένη τήν πανθομολογούμενη ἀποτυχία τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 1900 καί 1904, παρά τόν προηγηθέντα θρίαμβο τοῦ 1896 πού ἐδημιούργησε εὐνοϊκό προηγούμενο, ὀδηγοῦμεθα στό συμπέρασμα ὅτι χωρίς τό ἱστορικό μεγαλεῖο τῆς Ἀθήνας καί ἰδιαίτερα χωρίς τό πάθος τήν πίστη καί τόν ἐνθουσιασμό τῶν χιλιάδων Ἑλλήνων θεατῶν καί τήν ἀπαράμιλλη φιλοξενία πού ἐπεφύλαξαν στούς ξένους ἀθλητές καί παράγοντες θά ἦτο ἀβέβαιο τό μέλλον τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
4. **Ἡ ἐπιλογή τῆς Ἀθήνας ἦταν ἀποκλειστικά ἔργο τοῦ Δ. Βικέλα.** Ὁ πρωταγωνιστικός ρόλος τοῦ Βικέλα στό Συνέδριο καί κατὰ τή διάρκεια τῆς προεδρίας του στή Δ.Ο.Ε. εἶναι ἔκφραση τῆς προσωπικότητάς του.

ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ*

Ἀνδρέας Παναγόπουλος
Πρόεδρος ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ μόνος ὅρος πού μᾶς ἔθεσε ἡ Διεθνὴς Ὀλυμπιακὴ Ἀκαδημία, ὅταν ζητήσαμε τοὺς χώρους της γιὰ τὸ παρόν Συνέδριο, ἦταν νὰ ὑπάρχει καὶ μία ἀνακοίνωση μὲ τὸ λεξιλόγιο τῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν ἀγωνισμάτων. Τίποτε φυσικότερο καὶ ὀρθότερο. Μὲ χαρὰ λοιπόν ἀνέλαβα νὰ ἐξερευνήσω ἐγὼ αὐτὴ τὴν ἐντελῶς παρθένα περιοχὴ ὅχι μόνον, γιατί συμβαίνει νὰ εἶμαι κλασσικός φιλόλογος (καὶ κάθε φιλόλογος εἶναι ἢ ὀφείλει νὰ εἶναι, καὶ γλωσσολόγος καὶ ἀντιστρόφως), ἀλλὰ γιατί ὡς Καθηγητὴς στό Μεταπτυχιακὸ Σεμινάριο τῆς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἀκαδημίας, στό πλαίσιο τοῦ εἰδικοῦ μαθήματος “Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ πολιτική”, τὸ ὅποιο διδάσκω, ἀντιμετωπίζουμε συχνὰ θέματα ἐτυμολογίας σημαντικῶν ὄρων, πού, ξεκινώντας ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ Ὀλυμπιακὴ ὀρολογία, σταδιοδρόμησαν λαμπρά, (παράδειγμα ἡ λέξη σταδιοδρομῶ) στὴ διαχρονικὴ ἐλληνικὴ καὶ κάποτε κυριαρχοῦν καὶ στίς ξένες γλῶσσες ἀτόφιε, χωρὶς καμία μεταβολή, ὅπως οἱ ὅροι “παγκράτιον”, “πένταθλον”, “στάδιον” κ.ἄ.

Βλέπει κανεὶς μὲ χαρὰ τὴν εὐχάριστη ἔκπληξη στὰ μάτια τῶν 30 περίπου πρωταθλητῶν τοῦ κόσμου, πού μετέχουν κάθε χρόνο στό Μεταπτυχιακὸ Σεμινάριο, ὅταν ἀκοῦν καὶ ἀντιλαμβάνονται τὴ διαφορά βάθους, ἀκρίβειας, καὶ ὁμορφίᾳς μεταξύ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ ὅρου “ἐκεχειρία” καὶ τοῦ λατινογενοῦς “armistice” (παύση τῶν ὅπλων).

Πρὶν ὅμως προχωρήσουμε στό κυρίως θέμα, καλὸ εἶναι νὰ προτάξουμε τὴ σειρά εἰσαγωγῆς καὶ καθιέρωσης τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγωνισμάτων, ὅπως αὐτὴ μαρτυρεῖται ἀπὸ τίς ἀρχαῖες πηγές, καὶ μάλιστα τὸν Πausanias (V **Ἡ-λειικά**), τὸν Φιλόστρατο (**Γυμναστικός**), τὸν Ἀφρικανό (**Κεστοί** [=ζῶνες, ζωστήρες, ἱμάντες]) καὶ τὸν Εὐσέβιο (ἄλλον ἀπὸ τὸν Εὐσέβιον Καισαρείας).

Ἀπὸ τὴν πρώτη μέχρι τὴν 145ῃ Ὀλυμπιάδα (776-200 π.Χ.)

Ὀλ. 1η= 776 π.Χ.: δρόμος ταχύτητας. (“δρόμος”, “στάδιον”)

Ὀλ. 14η= 724 π.Χ.: διπλὸς δρόμος ταχύτητας (“δίαυλος”)

Ὀλ. 15η = 720 π.Χ.: δρόμος ἀντοχῆς (“δόλιχος” [=μακρός, ἐξοῦ δολιχοκέφαλος]).

Ὀλ. 18η= 708 π.Χ.: πάλη καὶ πένταθλον (“πάλη”, “πένταθλον” [=δρόμος, ἄλμα, δίσκος, ἀκόντιο, πάλη]).

Ὀλ. 23η= 668 π.Χ.: πυγμαχία (“πυγμή” [=γροθιά, =boxing]).

Ὀλ. 25η= 680 π.Χ.: τέθριππον (“τέθριππον” [<τέσσαρες+ἵππος=ἄρματοδρομία μὲ τέσσερα ἄλογα]).

* Εἰσήγηση στό Γ' Παγκόσμιο Γλωσσικὸ Συνέδριο στὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία, 7-10 Αὐγούστου 1996.

- Ὀλ. 33η= 648 π.Χ.: παγκράτιον+ἵπποδρομία (“παγκράτιον“, “κέλῃς”).
- Ὀλ. 37η= 632 π.Χ.: δρόμος ταχύτητος καί πυγμαχία παίδων (“δρόμος, πυγμαχία παίδων”).
- Ὀλ. 38η= 628 π.Χ.: πένταθλον παίδων (“πένταθλον παίδων”) (δέν ἐπαναλήφθη).
- Ὀλ. 41η= 616 π.Χ.: πυγμαχία παίδων (“πυγμαχία παίδων” [κατ’ ἄλλους τήν 60η Ὀλ. τό 500 π.Χ.]).
- Ὀλ. 46η= 596 π.Χ.: δρόμος ταχύτητος παίδων (“δρόμος παίδων” [κατά Φιλόστρατον])
- Ὀλ. 65η= 520 π.Χ.: δρόμος ταχύτητος ὀπλιτῶν (“ὀπλίτης” [ένν. δρόμος]).
- Ὀλ. 70η= 500 π.Χ.: ἄρματοδρομία μέ ἡμιόνους, [“ἄμαξα ἀπήνη”].
- Ὀλ. 71η= 496 π.Χ.: ἵπποδρομία καί τρέξιμο (“κάλη”).
- Ὀλ. 84η= 444 π.Χ.: κατάργησις ἀπήνης καί κάλης (δηλ. ἄρματοδρομίας μέ ἡμιόνους καί ἵπποδρομίας μέ τρέξιμο).
- Ὀλ. 93η= 408 π.Χ.: ἄρματοδρομία μέ δύο ἵππους (“συνωρίς” [ένν. ἄμαξα]).
- Ὀλ. 99η= 384 π.Χ.: ἄρματοδρομία μέ τέσσερα πουλάρια (“τέθριππον πωλικόν”).
- Ὀλ. 131η= 256 π.Χ.: ἄρματοδρομία μέ δύο πουλάρια (“πῶλων συνωρίς” [ένν. ἄμαξα]).
- Ὀλ. 128η= 268 π.Χ.: ἵπποδρομία μέ πουλάρια (“πῶλων κέλῃς”).
- Ὀλ. 145η= 200 π.Χ.: παγκράτιον γιά παιδιά (“παγκράτιον παίδων”).

Τό ἔτος 393 μ.Χ. ὁ Θεοδοσίος ὁ Α΄ κατήργησε μέ διάταγμα τοῦς ἀρχαίους Ὀλυμπικούς ἀγῶνες στή διάρκεια τῆς 293ης Ὀλ. μετά ἀπό βίον 1168 χρόνων (στήν ἱστορική τουλάχιστον περίοδο).

Ἐπί τοῦ κυρίως θέματος τώρα: Ἀπό τόν ὠκεανό τῆς ὁρολογίας τῶν ἀγωνισμάτων, πού θά μπορούσε εὐκόλα νά ἀπαρτίσει ὁλόκληρο λεξικό, θά ἀπομονώσουμε εἴκοσι ὅρους - κλειδιά, μέ κύρια κριτήρια πρῶτον τή σημασία καί δεύτερον τή δυσκολία. Οἱ δέκα σημαντικότεροι ὅροι εἶναι κατά τή γνώμη μου οἱ ἐξῆς (κατά σειράν): ἀγών, ἐκεχειρία, ἀσυλία, Ἑλλανοδίκαι, ἡμερομηνία, ἐναγισμός, κότινος, θεωροί, σπονδοφόροι καί ἐκατόμβη. Οἱ δέ δέκα δυσκολότερες εἶναι (κατά σειράν) οἱ ἐξῆς: Θωσυσθιάς, εἶα, δίσκος, πρόρρησις, ἀγένειος, ἀμφιθαλής, σκανά, ἀπειπεῖν, νύσσα καί σπεισάμενους.

1. ἀγών:

παράγωγο τοῦ ἄγω (=τελῶ, ὀδηγῶ, ἀσκῶ). Ὅλα στήν Ἑλλάδα ἦταν, εἶναι καί θά εἶναι ἀγών καί ἀγωνία. Ἡ πεμπουσία τοῦ ἐλληνικοῦ κόσμου, ὅπως τῶν Ῥωμαίων εἶναι ἡ disciplina, τῶν Ἑβραίων τό Τορά (ὁ ἱερός Νόμος), τῶν Ἀσιατῶν ἡ νιρβάνα, εἶναι ὁ ἀγών. Δείχνει τή “vis vitalis”, τή ζωική ὁρμή, τήν ἐριστικότητα, τή διχόνοια τῶν Ἑλλήνων ὅλων τῶν ἐποχῶν. Εἶναι ἡ κατάρα, γιά λόγους εὐνοήτους, τοῦ ἔθνους, τοῦ γένους καί τοῦ λαοῦ μας, ἀλλά καί ἡ εὐλογία. Μέ αὐτά τά ἀγωνιστικά καί ἀνταγωνιστικά γονίδια ἐπιζοῦμε, ἐνῶ πολλοί σπουδαῖοι λαοί τοῦ παρελθόντος ἔχουν ἐξαφανισθεῖ ἀπό προσώπου γῆς. Ὁ ἀγών ἐξασφαλίζει τό δαιμόνιον τῆς φυλῆς, (δεῖτε π.χ. τά κατορθώ-

ματα, σέ ὅλους τούς τομεῖς, τοῦ ὑπέροχου Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ). Δέν εἶναι λοιπόν χωρίς σημασία ὅτι τὰ Ὀλυμπιακά, ὅπως καί τὰ ἄλλα Πανελληνια ἀθλήματα (Νέμεα, Πύθια, Ἴσθμια) ὀνομάστηκαν “ἀγῶνες”. Ἀπό τό ἀγω βγαίνει καί ἡ ἀγωγή καί ὁ ἀγωγός καί τό ἄγημα, ἀλλά καί μέσω τοῦ λατινικοῦ ago, ἡ ἀτζέντα, δηλαδή τὰ ἀγκέντα, δηλ. τὰ πρακτέα, οἱ δουλειές πού ἔχουμε νά κάνουμε καί τίς σημειώνουμε στό ἡμερολόγιο.

2. ἐκεχειρία:

ἡ ἐκεχειρία, πού πληρέστερα λεγόταν καί ἱερά ἢ Ὀλυμπιακή ἐκεχειρία προέρχεται ἀπό τό “ἐχε-χειρία”, δηλ. ἔχω, βαστάω, κρατάω τὰ χέρια μου, δέν χτυπῶ, σταματῶ τίς ἐχθροπραξίες. Ὁ πιό καλός σύγχρονος ἀντίστοιχος ὅρος μοῦ φαίνεται ὁ γερμανικός Gottesfriede, δηλ. “εἰρήνη τοῦ Θεοῦ”. Τό ἀντίστοιχο ἀγγλο-γαλλικό κ.λπ. armistice προέρχεται ἄμεσα ἀπό τό λατινικό armistitum καί σημαίνει στάση, σταμάτημα τῶν ὅπλων, διακοπή τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἐμμεσα ἀπό τὰ ἐλληνικά: ἄρμα καί ἴστημι. Τό δέ νεότατο “παύσατε πῦρ”, ἀφότου τὰ ὅπλα ἐγιναν πυροβόλα, ἀναδεικνύουν τήν πρωτοκαθεδρία τῆς ἐλληνικῆς, καθώς καί τό ἀγγλικό fire καί τό γαλλικό feu καί τό γερμανικό Feuer κ.ἄ. ἐνέχουν ἐν σπέρματι τήν ἐλληνική λέξη “πῦρ”.

3. ἀσυλία:

“ἡ ἀσυλία” συνοδεύει σχεδόν πάντα “τήν ἐκεχειρία” καί βγαίνει ἀπό τό ἄσυλον (< α στερητ. + συλέω-ω = παραβιάζω, βλάπτω, ἐνοχλῶ). Ἡ ἀσυλία λοιπόν ἦταν τό ἀπαραβίαστον, καί ἀπαράβατον, ἡ ἀσφάλεια ὅλων τῶν παρόντων (ἀθλητῶν, συνοδῶν, θεωρῶν, προπονητῶν κ.λπ.) τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Ὁ ὅρος εἶχε λαμπρή σταδιοδρομία στίς νεότερες γλῶσσες μέσω τοῦ ἀκριβοῦς μεταχакτηρισμοῦ του στά λατινικά ὡς asylum.

4. Ἑλλανοδίκαι:

Ἀπό τό Ἑλλην (δωρικό α ἀντί η) καί δίκη: δικαστής, κριτής τῶν Ἑλλήνων. Ἦταν δηλ. ἓνα λαμπρό σῶμα, πού ἀσκοῦσε τή διεύθυνση, τήν ὀργάνωση, τή διοίκηση καί ἐπιστασία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου αὐξήθηκε ὁ ἀριθμός τους ἀπό 1 σέ 2 καί μετὰ σέ 9, 10 καί 12. Μετὰ ὅμως τό 348 π.Χ. ἦταν πάντοτε σταθερά 10, ὅλοι Ἑλεῖοι, ἐκλεγμένοι μέ αὐστηρά ἀξιοκρατικά κριτήρια μέ ἄμεσες εἰδικές ἐκλογές. Φοροῦσαν, γιά νά διακρίνονται, ἐρυθρά ἱμάτια καί ἔφεραν δάφνινα στεφάνια. Ἦταν οἱ μόνοι πού παρακολουθοῦσαν τούς ἀγῶνες καθισμένοι σέ εἰδικές θέσεις στό στάδιο, καί ὄχι ὀκλαδόν ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι θεατές, ἀλλά σέ πέτρινα καθίσματα στό νότιο μέρος τοῦ σταδίου στό μέσον. Εἶχαν στή διάθεσή τους ἓνα εἰδικό σῶμα μαστιγοφόρων, πού ἀστυνόμευαν τόν χῶρο, πού τούς ἔλεγαν **ἀλύτας** καί τόν ἐπικεφαλῆς τους **ἀλυτάρχη** ἢ **ἀλυτάρχον**. Στό Μέγα Ἐτυμολογικόν διαβάζουμε: “Ἑλεῖοι ... τούς ῥαβδοφόρους ἢ μαστιγοφόρους παρά τοῖς ἄλλοις καλουμένους ἀλύτας καλοῦσι”. (Αὐτό τό “ἀλύτης” τοῦ ἀλύω ἢ ἀλύω = περιπολῶ, ἀστυνομεύω, εἶναι διάφορον τοῦ ἀλίτης ἢ ἀλείτης = θαλάσσιος ἢ θαλασσινός, καί τοῦ “ἀλήτης” τοῦ ἀλάομαι, -ῶμαι = περιπλανῶμαι, ἀλητεύω).

5. ἱερομηνία:

(ή) στή Σπάρτη (τά ἱερομηνία = τά Κάρνεα) ἀπό τό ἱερός+μήν=μήνας, σημαίνει τίς ἱερές ἡμέρες τοῦ μήνα, πού ἀποτελοῦσαν καί θρησκευτικές γιορτές καί στή διάρκεια τῶν ὁποίων διακόπτονταν οἱ ἐχθροπραξίες. Συμφωνοῦν ὁ Ἡσύχιος, ἡ Σούδα, καί ὁ Ἀρποκρατίων. Στόν Θουκ. (3.56) φαίνεται ὡς ἡ πιό αὐστηρή ἀργία καί ἐορτή (“ἐν σπονδαῖς καί προσέτι ἱερομηνία”) καί στόν Πίνδαρο “ἱερομηνία (Νεμεάδι)”. (Νεμ. 3.2). Ἡ Ὀλυμπιακή “ἱερομηνία” συνέπιπτε μέ τήν “ἐκεχειρία” καί περιεῖχε καί κάποιες ἐνδιάμεσες σπουδαῖες θρησκευτικές γιορτές καί τελετές, ὅπως, π.χ. τοὺς ἐναγισμούς.

6. ἐναγισμοί:

- “ἐναγισμός” ἢ “ἐναγισμοί” ἀπό τό ἐν+ἄγος (ἐξοῦ ἅγιος), εἶναι ἡ προσφορά δώρων στοὺς νεκροὺς ἢ τίς σκιές τους, κατ’ ἀντίθεση πρὸς τίς “θυσίαις”, πού ἦταν προσφορές στοὺς θεοὺς. Συνήθως πρόσφεραν μύρα, λιβάνι, ἢ σμύρνα πρὸς τιμὴν τῶν ἡρώων, καί μάλιστα τό βράδυ τῆς 3ης μέρας τῶν ἀγώνων “13ης τοῦ μηνός (=28ης Ἰουλίου μέ τῇ σημερινῇ χρονολόγησι) εἰς μὲν τὴν ἴδια τὴν Ὀλυμπία πρὸς τιμὴν τοῦ Πέλοπος (γενάρχη τῶν Πελοποννησίων), εἰς δὲ τὴν Ἥλιδα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀχιλλέα. Ὁ συμβολισμός καί ἡ ἀντιστοιχία εἶναι εὐεξήγητα: στό πρόσωπο τοῦ πρώτου τιμοῦσαν τοὺς Πελοποννησίους προγόνους καί τοὺς Ἥλείους, στό δὲ πρόσωπο τοῦ δευτέρου τοὺς Πανελλήνους. Θυσίαις στόν Ὀλύμπιο Δία πρόσφεραν τὴν τρίτη μέρα ἀπὸ τὴν ἐναρξη καί τὴν ἐπαύριον τῆς λήξης τῶν πενθημέρων ἀγώνων, δηλ. τὴν 13η καί τὴν 16ην μέρα τοῦ σεληνιακοῦ μήνα (δηλ. περί τὰ τέλη Ἰουλίου ἀρχῆς Αὐγούστου).

Ἐδῶ εἶναι μία καλὴ εὐκαιρία νά δοῦμε τό συνοπτικὸ πρόγραμμα τῶν Ἀγώνων, τουλάχιστον στίς περιόδους ἀκμῆς καί ἐκτός μεγάλων ἱστορικῶν ταραχῶν: Οἱ κυρίως ἀγῶνες διακοῦσαν 5 μέρες, δηλ. ἀπὸ τὴν 11η μέχρι τὴν 15η τοῦ μηνός:

τὴν πρώτη (=11η): ἀγῶν σαλπικτῶν καί κηρύκων

τὴν δεύτερη (=12η): ἀγῶνες παιδῶν (ὅλων τῶν εἰδῶν)

τὴν τρίτη (=13η): ἵππικοὶ ἀγῶνες, πένταθλον. Ἐναγισμός τῶν δύο ἡρώων.

τὴν τέταρτη (=14η [πανσέληνος, ἱερομηνία]): Ἐκατόμβη Ἥλειων, δεῖπνο τῶν ἀρχῶν στό Πρυτανεῖο

τὴν πέμπτη (=15η): δρόμος, δίαυλος, δόλιχος, πάλη, πυγμή, παγκράτιον, ὀπλίτης. Τὴν ἐπαύριον.

τὴν ἕκτη (=16η): στεφάνωμα τῶν νικητῶν στό Ναό τοῦ Διὸς καί τό βράδυ δεῖπνο τῶν Ὀλυμπιονικῶν στό Πρυτανεῖο.

7. κότινος:

Τό ἐπαθλο τῶν ἀγώνων, ἐπειδὴ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἦταν στεφανίται καί ὄχι χρηματίται (δηλ. ἐρασιτεχνικοὶ καί ὄχι ἐπαγγελματικοί), οἱ νικητὲς ἐστέφοντο μέ στεφάνι ἀπὸ κλαδιά ἀγριελιάς, πλεγμένα μέ ξανθὸ βόστρυχο ἀπὸ τὰ μαλλιά νέου. Ὁ κότινος προερχόταν ἀποκλειστικά ἀπὸ τὴν ἱερή

ἐλιά, πού ἦταν φυτευμένη στὸν ὀπισθόδομο τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός, καί τὸν ἔκοβε μέ χρυσό μαχαίρι ἓνας ἀμφιθαλὴς παῖς (ἓνα ἀγόρι δηλ. πού ζοῦσαν καί οἱ δύο γονεῖς του). Ἡ λέξη “κότινος” προέρχεται ἀπὸ τὸν “κότον”=θάρρος, ὀργή, ἀνταγωνισμός (διατηρεῖται στὰ χεῖλη τοῦ λαοῦ: “ἄν κοτᾶς” ἢ ἄν “σοῦ κοτάει κάντο αὐτό”). Ὁ Ἡσίοδος (*Ἔργα* [καί ἡμέραι], 25-26) λέει: “καί κεραμεύς κεραμεῖ κοτέει καί τέκτονι τέκτων καί πτωχὸς πτωχῶ φθονέει καί ἀοιδὸς ἀοιδῶ”.

8. θεωρός:

Ὁ ὅρος, προερχόμενος ἀπὸ τὸ θεάομαι, -ῶμαι (εἶμαι θεατῆς) ἔχει δύο σημασίες, μία τοῦ θεατῆ σέ θέατρο (κι αὐτό ἀπὸ τὸ θεῶμαι “καί τοῦτο ἀπὸ τὴν “θέαν”) καί μετὰ τὴ σημασία τοῦ ἐπίσημου ἀπεσταλμένου σέ ἀγῶνες καί ἐορτές (στὴν Ἀθήνα ἢ “ἀρχιθεωρία” ἦταν μία ἀπὸ τίς ἐγκύκλιες λεγόμενες λειτουργίες [=φορολογίες] μαζί μέ τὴ χορηγία, τὴν ἐστίαση καί τὴ γυμνασι-αρχία). Μέ τὴν πρώτη σημασία, τοῦ θεατῆ, ὁ θεωρός λεγόταν καί (δωρ.) “θεαρός” καί “θεωρητής”, καί εἰδικῶς στό θέατρο καί στοὺς ἀγῶνες ἦταν τὸ ἀντίθετο τοῦ “ἀγωνιστῆ” μέ τὴν ἔννοια τοῦ “ἡθοποιοῦ” καί τοῦ “ἀθλητῆ”, ἀντίστοιχα. Μόνο Ἕλληνες ἄντρες ἐλεύθεροι ἐπιτρεπόταν νά παρακολουθῶσιν τοὺς ἀγῶνες. Σίγουρα οἱ ἑγγαμες γυναῖκες καί ἴσως καί οἱ ἄγαμες, μέ μοναδικὴ ἐξαίρεση τὴν, ἰέρεια τῆς θεᾶς Δήμητρας (τῆς ὀνομαζομένης Χαμύνης=Χθονίας), ἀπαγορευόταν μέ ποινὴ θανάτου νά εἰσέλθουν στὴν ἱεράν Ἄλτιν (= “Ἄλσος, “τὸν κάλλιστον τῆς Ἑλλάδος χῶρον”). Εἶναι γνωστὴ ἡ μοναδικὴ περίπτωση τῆς Καλλιπάτειρας, κόρης τοῦ Διαγόρα καί μητέρας Ὀλυμπιονικῶν, πού τὴν τραγούδησαν πολλοί, καί ὁ Λορέντζος Μαβίλης.

9. σπονδοφόροι:

Ὁ ὅρος, σύνθετος ἀπὸ τὸ σπονδαί + φόρος (τοῦ φέρω), σημαίνει κατὰ λέξιν τὸν φέροντα εἰρήνην. Ἄρα ἡ λέξη ἔχει νά κάνει μέ τὴν ἱεράν ἐκεχειρίαν καί τοὺς “θεωροὺς”, τοῦ ὁποῖου, ὅπως φαίνεται καθαρά σέ ἐπιγραφή τῆς Ὀλυμπίας, ἀποτελοῦσε συνώνυμον μέ τὴ δεύτερη σημασία τοῦ ὅρου θεωρός= “ἀπεσταλμένος”. Στὸν Πίνδαρο ὁ ὅρος συμπίπτει καί μέ τοὺς “κῆρυκας”, πού ἀνήγγελλαν καί ἐπισήμως τὴν ἐναρξιν τῆς ἐκεχειρίας βάσει τῶν “ὥρῶν” (ἡμερομηνιῶν: “Κάρυκες ὥρῶν, σπονδοφόροι Κρονίδα Ζηνός Ἀλεῖοι=Ἡλεῖοι κῆρυκες τῆς ἐναρξος τῆς ἱερᾶς ἐκεχειρίας, πού ἦταν ἀγγελιαφόροι τῆς εἰρήνης, σπονδοφόροι τοῦ Κρονίδη Δία” Ἰσθμ. 2.23). Συχνά τὸ “σπονδοφόροι” εἶναι ἐπίθετο τῶν κηρύκων (“οἱ σπονδοφόροι κῆρυκες τοῦ Διός”).

10. ἐκατόμβη:

Ὁ ὅρος κατὰ λέξιν σημαίνει “ἐκατό βόδια”, δηλ. “θυσιά ἐκατό βοδιῶν”. Ἀργότερα χρησιμοποιήθηκε μεταφορικῶς μέ τὴ σημασία τῆς μεγάλης θυσίας ἢ τῆς ἡρωϊκῆς αἵματοχυσίας. Στὴ συγκεκριμένη ὅμως περίπτωση πρόκειται γιὰ τὴν Ἐκατόμβην τῶν Ἡλείων, πού προσφερόταν θυσία στὸν Ὀλύμπιο Δία τὴν 3ῃ μέρα (=14ῃ τοῦ σεληνιακοῦ μήνα, “Ἀπολλωνείου” στὴν Ὀλυμπία, “Βοηδρομιῶνος” στὴν Ἀθήνα). Τό πρῶτ, πανηγυρικὴ πομπή, μέ τὴ

συμμετοχή τῶν ἀρχόντων τῆς Ἡλίδας, τῶν Ἑλλανοδικῶν τῶν ἀγώνων, τῶν ἀθλητῶν καί θεωρῶν ὅλων τῶν πόλεων, ξεκινοῦσε ἀπό τό Πρυτανεῖο καί ἔφθανε στόν μεγάλο βωμό τοῦ Διός. Στήν πρώτη κρηπίδα τοῦ βωμοῦ, πού λεγόταν καί πρόθυση, θυσιάζονταν 100 ταῦροι (κυριολεκτικῶς ἑκατό) καί μόνον οἱ μηροῖ τους καίγονταν σέ φωτιά ἀπό ξύλα λεύκης, πού ἦταν ἀναμμένη στήν κορυφή τοῦ βωμοῦ. Καμμιά Δυτική γλῶσσα, ἀπ' αὐτές πού ὀνομάζονται ἰνδοευρωπαϊκές καί πού θά ἔπρεπε ὀρθότερα νά ὀνομάζονται ἰνδοελληνικές ἢ ἑλληνοσanskritικές, δέν ἀποπειράθηκε ποτέ νά μεταφράσει τήν “ἑκατόμβη”. Παντοῦ, ἀπό τά λατινικά καί πέρα, τήν διατηροῦν μεταγραμματισμένη ἢ μεταχαρακτηρισμένη.

Συντομότερα τώρα οἱ δέκα ἑτυμολογικῶς καί φιλολογικῶς δυσκολότεροι ὅροι τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων εἶναι οἱ ἑξῆς:

1. Θωσυθιάς: ἐννοεῖται νουμηνία. Ὁ ὅρος ἑτυμολογεῖται ἀπό τό θεός+ θυσία μέ ἀντιμετάθεση τοῦ σ καί τοῦ θ, δηλ. θεοθυσίας. Πρόκειται γιά τήν 8η νουμηνία (νέαν μήνην= ἀρχή σεληνιακοῦ μήνα, δηλ. τήν 2η ἢ 3η πανσέληνο μετά τό θερινό ἡλιοστάσιο). Αὐτό τόν 8ο σεληνιακό μήνα οἱ Ἡλεῖοι ὀνόμαζαν Ἀπολλώνειον ἢ Παρθένειον, οἱ δέ Ἀθηναῖοι Βοηδρομιῶνα καί διαρκοῦσε ἀπό τά μέσα Ἰουλίου μέχρι τά μέσα Αὐγούστου. Ἡ Θωσυθιάς λοιπόν νουμηνία ἦταν ἡ ἀρχή τοῦ Ἀπολλωνείου μηνός τῶν Ἡλείων.

2. εἶα: προστακτική-παρακελευσματικό= ἐπιφώνημα ἐμπρός! Πρόκειται γιά τήν παραλλαγμένη - ἐπεκτεταμένη προστακτική τοῦ εἰάω, ᾧ = ἀφῆνω καί ἀποτελεῖ ἐνθουσιώδη ἰαχή, σάν πολεμική κραυγή στήν ἀρχή τῶν συναντήσεων τοῦ παγκρατίου ἀγωνίσματος. Ἡ ἴδια ἰαχή ἀκούγεται καί ἀπό τοὺς Ἰάπωνες, Κινέζους καί ἄλλους ἀπωανατολίτες “παγκρατιαστές” τοῦ Κούν Φού, Σιάτσου, Ζίου-Ζίτσου, Καράτε κ.λπ. Τό εἶα αὐτό στά λατινικά ἔγινε eia, eja, λέξη πού ἔμεινε στό στόμα τοῦ ναυτικοῦ λαοῦ μας ὡς ἔγια, ὅπως στό ἔγια-μόλα, ἔγια-λέσα: εἶα ἀμόλα, δηλ. ἀπόλυσε, λῦσε, χαλάρωσε. Τό δέ λέσα εἶναι ἀπό τό ἰταλικό lasciare ἐξοῦ “λάσκα” καί “λασκάρω”.

3. δίσκος: τό σκεῦος καί τό ἀγώνισμα τῆς δισκοβολίας, μέρους τοῦ πεντάθλου. Παράγεται ἀπό τό “δικεῖν”, ἀπαρ. τοῦ ἔδικον, ἀορίστου, πού χρησιμοποιοῦν ὁ Πίνδαρος καί οἱ τραγικοί, ἐνός ἀχρήστου ἐνεστώτος δίκω= ρίπτω, βάλλω. Καί ὅπως τό “λέσχη” προέρχεται ἀπό τό “λέγω”, ἔτσι ὁ δίσκος ἀπό τό δικεῖν, πρβλ.λατ. jac-ere. Στό ἀπόσπασμα 490 τοῦ Ἀριστοτέλη διαβάζουμε ὅτι “ὁ δίσκος ἐγράφη τοῖς Ἑλλανοδίκαις, καθ' ὃν ἔδει τά Ὀλύμπια ἀγεῖν”. Πρόκειται γιά τόν λεγόμενο δίσκο τοῦ Ἰφίτου πού εἶχε προλάβει νά τόν δεῖ ὁ Πausανίας στό Ἡραῖον περί τό 200 μ.Χ.

4. Πρόρρησις: ὁ ὅρος προέρχεται ἀπό τήν πρόθ. προ+ρῆσις καί κατά λέξη σημαίνει προαναγγελία, ἐκ τῶν προτέρων ἀνακοίνωση. Ἐδῶ ὡς εἰδικός ὅρος σημαίνει τή δημόσια ἀνακοίνωση γιά δίκη περί φόνου, ὥστε νά ἀπο-

κλείονται ἀπό τούς ἀγῶνες ὄχι μόνον οἱ ἀποδεδειγμένα ἀνδροφόνοι, ἀλλά καί οἱ ὑποπτοι ἀνθρωποκτονίας, ὅπως γινόταν καί μέ τά Ἐλευσίνια μυστήρια. Αὐτό, γιατί ὁ φόνος δέν ἦταν τόσο ποινικό ἀδίκημα, ὅσο θρησκευτικό, σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα.

Τό μέτρο θεωρεῖται προληπτικό, ἐπειδή ὁ φονιάς, ὅπως καί κάθε κακοῦργος, ἂν τοῦ δοθεῖ εὐκαιρία, θά ξανακακουργήσει, ὥστε “μηδέν ἐς τόν Ὀλυμπιακόν ἀγῶνα ἔσσεσθαι παρ' αὐτῶν κακούρηγμα”. Σ' αὐτό ἀπέβλεπε καί ὁ ὄρκος, πού ἔδιναν οἱ ἀθλητές καί κριτές στόν Ὀρκιον Δία, δηλ. τό ἄγαλμα τοῦ Δία πού βρίσκεται στό Βουλευτήριο. Ἦταν ἡ ἔδρα τῆς Βουλῆς τῶν Ἡλείων, ἴσως καί τῶν Ἑλλανοδικῶν, καί ἐπίσης ὁ τόπος, ὅπου φυλάσσονταν τά ἀρχεῖα τῶν νικητῶν καί ἐκδικάζονταν τά παραπτώματα, οἱ παραβιάσεις τῶν κανόνων καί οἱ προσφυγές σέ ἀμφισβητούμενες περιπτώσεις. Ὁ Πausanias (V.24.9) λέει ὅτι «Μπροστά στά πόδια τοῦ Ὀρκίου Διός ὑπάρχει μία μικρή χάλκινη πλάκα μέ ἐλεγειακή ἐπιγραφή, ἡ ὁποία ἔχει σκοπό νά ἐμπνεύσει φόβο στούς ἐπίορκους».

5. ἀγένειος: ἐνν. παῖς, δηλ. αὐτός πού δέν ἔχει ἀκόμη φυτρώσει τό γένειόν του, δηλ. ἀμούστακο παιδί.

6. ἀμφιθαλής: ἐνν. πάλιν παῖς, δηλ. αὐτός πού θάλλει καί ἀπό τίς δύο πλευρές, πού εἶναι θαλερός ἀμφοτέρωθεν, παιδί δηλ. πού ζοῦν καί οἱ δύο γονεῖς του. Ἐνα τέτοιο παιδί ἔκοβε τούς κλάδους ἀγριελιδῆς γιά τόν κότινον τῆς νίκης.

7. σκανά: σημαίνει, στή δωρ. διάλεκτο, “σκηνή”. Ἡ εὐτέλεια, ὡς τό ἀντίθετον τῆς πολυτέλειας, πού ἦταν γιά τούς ἀρχαίους Ἕλληνες σύμβολος τῶν σοφῶν καί μέ τήν ὁποία “φιλοκαλοῦσαν” οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ἐπέβαλλε στούς ἱερεῖς τῆς Ἀλτewς τοῦ Διός νά μήν ἐπιτρέπουν στούς πανηγυριστές νά ἔχουν σκηνή μεγαλύτερη τῶν τριάντα τετραγωνικῶν ποδῶν, οὔτε κρεβάτια “οὔτε ἀργυρώματα πλείονος ἀξίας δραχμῶν τριακοσίαν”. Δωρική λιτῶτης καί ἀρχαιοελληνική ὀλιγάρκεια.

8. ἀπειπεῖν: ἀόρ. τοῦ ἀπαγορεύω, δηλ. ἀναγνωρίζω τήν ἥττα μου, π.χ., στό παγκράτιον, “παραδίνομαι”. Τό παγκράτιον, μεῖγμα “ἀτελοῦς πάλης καί ἀτελοῦς πυγμῆς”, ἦταν σκληρό καί ἐπικίνδυνον ἀγώνισμα καί εἶναι πολύ τιμητικό γιά τό πνεῦμα τοῦ Ὀλυμπισμοῦ καί τήν εὐγενῆ ἀμιλλαν (τό fair play) τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὅτι εἶναι ἐλάχιστες οἱ περιπτώσεις θανατηφόρων ἢ σοβαρῶν ἀτυχημάτων ἢ βιαιοτήτων. Χαρακτηριστική εἶναι ἡ περίπτωση τοῦ Ἀραχίωνος ἀπό τήν Φυγάλεια, τή σημερ. Ζούρτσα), πού, ὅταν ὁ ἀντίπαλός του τόν εἶχε μέ γερή λαβή καθηλώσει καί τοῦ ἔσφιγγε τό λαιμό, κοίταξε τόν προπονητή του γιά νά τόν συμβουλευτεῖ τί νά κάνει, καί αὐτός τοῦ φώναξε “καλόν ἐντάφιον τό ἐν Ὀλυμπίᾳ μή ἀπειπεῖν” (δηλ. εἶναι ὁ πιό ἐνδοξος θάνατος τό νά πεθάνει κανεῖς ἀγωνιζόμενος στούς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες καί νά

μὴν παραδοθεῖ). Τότε ὁ Ἀρραχίων ἔσπασε ἓνα δύχτυλο τοῦ ποδιοῦ τοῦ ἀντιπάλου του, γιὰ νά τόν ἀναγκάσει νά χαλαρώσει τή λαβή καί αὐτός “ἀπηγόρευσε” τήν ὥρα ἀκριβῶς πού ὁ Ἀρραχίων ἐξέπνεε. Ἔτσι ὁ κότινος τῆς νίκης ἀπενεμήθη στόν νεκρό Φυγαλιέα, κατά μοναδική ἐξαίρεση, γιὰ πρώτη καί τελευταία φορά σέ νεκρό.

9. νύσσα: οὐσιαστικό, παράγωγο τοῦ ρήματος νύσσω ἢ νύπτω, = “σκουντάω” κάνω νυγμό, κτυπάω, κεντῶ. Στήν ὁρολογία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἰδιαίτερα τοῦ ἵπποδρόμου, νύσσα ἦταν τό ὄνομα τῶν δύο στηλῶν. Ἡ μία νύσσα, τῆς ἀφετηρίας, εἶναι συνώνυμο τῶν ὀρων “ἄφεις” καί “βαλβίς”, ἡ δέ ἄλλη τοῦ ὅρου “καμπτήρ”. Ἡ λέξη προέρχεται ἀπό τό γεγονός ὅτι στά σημεῖα αὐτά στροφῆς τῶν ἀλόγων στά ἀγωνίσματα τῆς ἵπποδρομίας, τῆς ἀρματοδρομίας, τοῦ κέλτος καί τῆς κάλπης, οἱ ἵπποι χτυποῦσαν δυνατότερα μέ τά πόδια τους καί τρυποῦσαν τό ἔδαφος, προκειμένου νά κρατήσουν τήν ἰσορροπία τους. Στήν **Ἀσπίδα Ἡρακλέους** τοῦ Ἡσιόδου (62) ὑπάρχει ἡ ὠραία καί διαφωτιστική τοῦ ὅρου ἔκφραση “χθόνα νύσσειν χηλῆσι” (=“τύπτειν τήν γῆν διά τῶν ὀπλῶν”).

10. θεός: κράτησα τή λέξη “θεός” τελευταία ἐπίτηδες, γιατί ἔχει νά κάνει μέ τό πρόβλημα τῆς σχέσης τῆς ἐλληνικῆς μέ τά σανσκριτικά καί τίς ἄλλες ἀρχαῖες γλώσσες. Βέβαια ἡ λέξη θεός στήν ὁρολογία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων εἶναι πολύ σπάνια, γιατί ἀντικαθίσταται σχεδόν πάντα ἀπό τό Ζεός, τοῦ ὁποῦ ἀποτελεῖ ἐξέλιξη, ὅπως τό δῖος τοῦ θεῖος. Ἡ παλαιότερη γλωσσολογία, ἐπηρεασμένη κυρίως ἀπό τή Γερμανική Σχολή, πού ἤθελε τήν Ἰνδοευρωπαϊκή νά λέγεται Ἰνδογερμανική, δέν δίσταζε νά συσχετίσει χωρίς δεύτερη σκέψη τό θεός πρός τό ἀρχ. ἰνδ., δηλ. τό Σανσκριτ, *deva* καί τό λατιν. *deus*. Χιλιάδες ὅμως χρόνια πρὶν ὁ Πλάτων στόν **Κρατύλο** (397c) εἶχε σωστά φαίνεται, ἐτυμολογήσει τό “θεός” ἀπό τό ρῆμα θέω=τρέχω, κινουμαι. Αὐτό ἐπειδὴ οἱ πρῶτοι θεοί, δηλ. ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καί τά ἄλλα ἄστρα, φαίνονται σά νά “τρέχουν” διαρκῶς, κατά τόν Πλάτωνα λοιπόν τό θεός προέρχεται ἀπό τό θέειν, ὅπως ἡ βοήθεια ἀπό τό “θέειν εἰς βοήν”, δηλ. σπεύδω δρομαίως πρός κάποιον πού φωνάζει. Ἔτσι θεωρεῖται πιθανό νά παράγονται καί τό Σανσκριτικό *deva* καί τό Αἰγυπτιακό θεός καί τό λατιν. *deus* καί τό γαλλικό *dieu* καί ὅλα τά τετραγράμματα ἀπό τήν κοινή μήτρα καί μητέρα ὧν, τό ἐλληνικό “θεός”.

Ἄνδρ. Παναγόπουλος

**Ἐνημέρωσις διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ
ἀρχαιοελληνικοῦ Παγκρατίου Ἀθλήματος**
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ (ΕΟΠΑ)
- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Πρός: Ἀπαντα ἐνδιαφερόμενον

Ἡ συνέχισις τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀποκοπτόμενων πολιτιστικῶν στοιχείων τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, ἔφερε τὴν χώρα μας στὴν σημερινή της κατάστασι. Πάντως δέν ἔχει χαθῆ κάθε ἐλπίδα. Αὐτό μπορέσαμε νά τό δοῦμε καλύτερα ἐμεῖς πού ὡς μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ὀμοσπονδίας Παγκρατίου Ἀθλήματος, ἐφθάσαμε μέχρι τὴν Ἰσπανία, διὰ νά διαδώσουμε ὡς νέοι Διόνυσοι καί Ἡρακλεῖδες στοιχεῖα αὐτοῦ τοῦ παραμελημένου πολιτιστικοῦ μας γίγνεσθαι.

Πόσο ἀλήθεια ὥραϊα θά πρέπει νά αἰσθανθῇ κάθε ἓνας ἐξ ὑμῶν, ὅταν ἀκούσῃ, μέ τὴν πρώτη εὐκαιρία σέ ἐπίδειξιν στὴν χώρα μας, τοὺς Ἰσπανοὺς ἀθλητάς νά ἀκοῦν, ἀλλά καί νά ἐκφωνοῦν τὰ παραγγέλματα εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν γλῶσσαν; Μέ τί δέος θά ἀντιμετωπίσουμε πλέον αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, ὅταν ἀκόμη καί οἱ Ἰσπανοὶ προπονηταὶ ἀναφωνοῦν λέξεις ὅπως “ἄρξασθε”, “παύσατε”, “ἐμπρόσθιον δράττειν ἐνδύματος”, “ἀγκυρίζειν”· καί πολλά ἄλλα;

Τό βέβαιο εἶναι ὅτι κάτι γίνεται πλέον ἐμφανῶς στὸν παγκόσμιον χῶρον τῶν μαχητικῶν τεχνῶν, κάτι διὰ τό ὅποῖον ἡ Ἑλλάς δέν θά εἶναι οὐραγός ἀλλά ὁδηγός καί πρωτοπόρος.

Τὴν ἐλληνικὴ ἀποστολὴ ἀποτελοῦσαν οἱ προπονηταί, Λάζαρος Ε. Σαββίδης, ὡς ἀντικαθιστῶν τὸν Πρόεδρο τῆς Ε.Ο.Π.Α. κ. Κώστα Λιάσκα, καί ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἱστορικῆς Ἑρεύνης ὁ Παναγιώτης Γ. Κουτρούμπας Γ. Γραμματεὺς, Πρόεδρος τῆς Τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπισήμως ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Δῆμο Λαμιέων, καί ὁ Γρηγόρης Ι. Τζινάβος ὡς μέλος τῆς Τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς καί πρῶτος διδάσκων τοὺς Ἰσπανοὺς ἀθλητάς.

Θεωρῶ ἀπαραίτητο νά ἀναφέρω ὅτι ἡ πληρότης τῶν ὄρων καί τῆς ὀνοματολογίας γενικῶς, ἡ ὁποία παρουσιάσθη, ὀφείλεται κατὰ ἓνα μεγάλο μέρος στὴν εὐγενικὴ προσφορά καί ἄοκνη προσπάθειαν τῆς Φιλολόγου κ. Ἄννας Εὐσταθίου-Τζιροπούλου, ἡ ὁποία συντρέχει εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἀναβιώσεως τοῦ Παγκρατίου ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας στιγμή.

Παρόντες στὴν πρώτη αὐτὴ ἐπίσημη παρουσίαση καί προβολὴ τοῦ πατρογονικοῦ μας ἀθλήματος ἦσαν ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Ἀλεξανδρόπουλος, καθὼς ἐπίσης καί ὁ Μορφωτικὸς Ἀκόλουθος κ. Γεώργιος Λυκοτραφίτης. Ἡ ὅλη παρουσίασις εἶχε τὴν ἀμέριστη συμπαράστασιν τοῦ Δημάρχου τῆς Σεγκόβια κ. Ραμόν Ἑσκομπάρ, καί φυσικὰ τῆς Ἰσπανικῆς Ὀμοσπονδίας-Παγκρατίου Ἀθλήματος.

Σημαντικὴ βοήθεια διὰ τοὺς Ἰσπανοὺς προσέφερεν ὁ καθηγητὴς τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν!!!, σέ Λύκειον τῆς Σεγκόβιας κ. Χουάν Μανουέλ Γκουζ-

μάν Χερμίθα, ὁ ὁποῖος εἶναι καί Γ. Γραμματεὺς τῆς Ἰσπανικῆς Ὁμοσπονδίας, καί πιθανόν περισσότερο Ἕλλην ἀπὸ πολλοὺς Ἕλληνας. Ὁ ἴδιος αὐτός καθηγητὴς μᾶς προέτρεψεν λέγοντάς μας, μάλιστα σέ ἄπταιστα ἑλληνικά, ὅτι “εἰς τὴν ἀναβίωσιν τοῦ Παγκρατίου Ἀθλήματος πρέπει νά εἴσθε φανατικοί”, κάτι πού εἶναι σίγουρο ὅτι θά εἶχε παρεξηγηθῇ εἰς τὴν γενέτειραν χώραν τοῦ ἀθλήματος. Ἀξίζει δέ νά σημειώσουμε ὅτι τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Π.Α. παρακολούθησαν τό μάθημα τοῦ κ. Χερμίθα εἰς τό Λύκειον, μένοντες μέ τίς καλύτερες ἐντυπώσεις ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν παρουσιάσθη τοῦ ἰδίου τοῦ καθηγητοῦ, ἀλλὰ καί διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν Ἰσπανῶν μαθητῶν. Παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Ἐπόμενος στόχος μας: Ἡ χώρα πέραν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, τὴν ὁποίαν πρόκειται νά ἐπισκεφθοῦμε πρὸς τό τέλος τοῦ μηνός Ἰουνίου. Καί ὁ ἀγὼν συνεχίζεται.

Διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἱστορικῆς Ἑρεῦνης
Λάας Ἄρον Ε. Σαββίδης
 Πρόεδρος

ΝΕΚΡΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ*

(Περικλῆς, Πλάτων, Ἰ. Καποδίστριας, Νεόστρατος)

“Ἄν ἡδύναντο στή γῆ σας ἡ σκιά μας νά πετάξει,
 πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς τοῦ θρόνου ἤθελε μέ τόλμη κράξει.
 Ἄφετε τὰ μικρά πάθη, τὰς ματαίας ἐριδας σας
 Ἀθλιοι συλλογισθῆτε τ’ ἦτον πάλαι ἡ Ἑλλάς σας.
 Δέν μέ λέγετε ποῦ εἶναι οἱ ἀρχαῖοι σας Ἀγῶνες, πού τὰ Παναθήναιά σας;
 Αἱ μεγάλοι τελεταί σας τὰ μεγάλα θέατρά σας,
 ποῦ εἰκόνες κι ἀνδριάντες, ποῦ βωμοί καί ποῦ τεμένη;
 Κάθε πόλις κάθε δάσος καί καθεὶς ναός προπάντων ἦσαν πάλαι
 πληθυσμένοι.
 Με ὁμήγουριν σιγῶσαν μαρμαρίνων ἀνδριάντων
 τοὺς βωμούς σας ξένα ἔθνη στόλιζαν μέ προσφοράς μέ χρυσοῦς ὁ
 Γύπας Πίθους.
 Καί ὁ Κροῖσος μέ κρατῆρας καί μέ πλάκας ἀργυρᾶς καί μέ πολυτίμους λίθους.
 Ἦγαγε τῶν Ὀλυμπίων ἡ ἐνδοξοτάτη Πάλη
 Ἐρεεν εἰς τόν ἀγῶνα λαοῦ χεῖμαρρος πολὺς.
 Καί κατέβαιναν εἰς τοῦτον ἀθληταί οἱ βασιλεῖς
 Ὁ Ἰερων καί ὁ Γέλων καί ὁ Φίλιππος καί ἄλλοι
 Εἰς Ἑλλήνων χιλιάδας τεσσαράκοντα ἐκθάμβους
 Ὁ Ἡρόδοτος παρίστα στήν κομπήν του ἱστορίαν τοὺς προσφάτους των
 θριάμβους.
 Ἦκουεν ὁ Θουκυδίδης τὴν ὥραϊαν ἀρμονίαν τῆς πεζῆς ποιήσεώς του.
 Καί ἡλείφετο εἰς πάλην ἐνδοξος ἀντίζηλός του”.

* Ποίημα τοῦ Παναγ. Σούτσου δημοσιευμένο στήν ἐφημερίδα “ἩΛΙΟΣ”
 Ναυπλίου στίς 4-7-1833

Ἡ τεράστια προσφορά τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ καί στό παγκόσμιο ὀλυμπιακό κίνημα*

Β.Λ. ΒΥΤΙΝΑΡΟΥ

Ὁ ἐπιφανής αὐτός μέγας ποιητής μας, πού γεννήθηκε στήν Πάτρα τό 1859 καί καταγόμενος ἀπό τό Μεσολόγγι, ἔφυγε ἀπό τή ζωή τό 1943 μέσα σέ μιᾶ κατακτημένη Ἑλλάδα ἀπό τό γερμανικό ναζισμό. Τιμημένος μέ τό Ἀριστεῖο Γραμμάτων καί Τεχνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὑπῆρξε καί πρόεδρος τῆς τό 1930: τά ἔργα του θά διαιωνίζονται πάνω στή Γῆ ὅσο ὑπάρχουν ἄνθρωποι. Τά ποιήματά του ἐντάσσονται στό: "Πᾶν τό τέλειον ἀπό ἐμφανίσεως καί κάλλους".

Τήν ποιητική του δημιουργία -τόν ἔμμετρο δηλαδή λόγο του - τή χαρακτήριζε ἡ δύναμη καί ἡ εὐαισθησία, γι' αὐτό καί ὁ Παλαμᾶς διέπρεψε ὡς εὐφάνταστος καί εὐαίσθητος.

Τούτη ἡ σημερινή μου ἀναφορά ἄς ἀποτελέσει ἓνα μικρό καί σεμνὸ μνημόσυνο στόν ἐθνικό μας αὐτό ποιητή ἀπό ἓνα γυμναστικό καί φίλαθλο ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἀσχολήθηκε μέ τό ἔργο του, τό διάβασε καί τό μελέτησε καί ὅπου τόν καλοῦσαν οἱ περιστάσεις ἀναφερόταν σ' αὐτό.

Τό ποιητικό κυρίως ἔργο τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, πέρα ἀπό τό ἀπέραντο καί μεστό ἀπό τό φιλοσοφικό του περιεχόμενο, παράμένει ἓνα παραδοσιακό μνημιακό ὄραμα πού φωτίζει τόν ἄνθρωπο στά πέρατα καί τῶν πέντε ἡπείρων. Ἔργο μέ ἀνθρωπιά, μέ οὐσία, ποίηση πού τρέχει σάν γάργαρα νερό, γεμάτο νοήματα ἦταν τά ποιήματά του, πού στούς αἰῶνες θά παραμένουν πνευματικά ὀρόσημα γιά νά μάς καθοδηγοῦν καί νά μάς προβληματίζουν. Βαθύς στοχαστής ὁ Παλαμᾶς, ὕμνησε τήν ἴδια τή ζωή μέ τίς ὅποιες ἰδιοτροπίες καί ἰδιαιτερότητές τῆς.

Ἀπό τό "Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου", "Τόν τάφο", "Τούς Ἰαμβους καί ἀνάπαιστους", τόν "Ὑμνο στήν Ἀθήνα" καί ἀπό τά διηγήματα μέ τήν "Τρισεύγενη" μέχρι τόν "Ὀλυμπιακό Ὑμνο" ἦταν ἓνας χείμαρρος λόγου. Πέρα, ὅμως, ἀπό τά πολλαπλά κοινωνικά καί ἄλλα φαινόμενα καί καταστάσεις, ἡ πένα του δέν προσπέρασε τό κοινωνικό φαινόμενο τοῦ ἀθλητισμοῦ καί τοῦ ὀλυμπισμοῦ καί τοῦ πνεύματος τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

Ἐψαλε τό καλλίγραμμα κορμί καί ἀφιέρωσε πολλούς στίχους στό καλογυμνασμένο σῶμα, μέσα στό ὅποιο φωλιάζει ἀνήσυχο πνεῦμα καί ἡρωϊκή ψυχή, κατά τό ἀρχαῖο πρότυπο πού ἔλεγε πῶς "μήτε τήν ψυχὴν ἄνευ σώματος κινεῖν, μήτε τό σῶμα ἄνευ ψυχῆς, ἵνα ἀμυνομένῳ γίγνεσθαι ἰσορρόπῳ καί ὑγιεῖ".

Πίστευε ἀπόλυτα στόν ἀθλητισμό καί τόν δεχόταν ὡς ἓνα μέσο γιά τήν προαγωγή τῆς εἰρήνης καί τῆ σύσφιγξη τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους καί τά ἔθνη, μακριά ἀπό τή βία καί τὰ ἐπακόλουθά τῆς. Αὐτό φαίνεται ἀπό τή στροφή τοῦ τέταρτου στίχου τοῦ πιό κάτω ποιήματός του, πού εἶναι

* Ἀναδημοσίευση ἀπό τό SPORT TIME

ἀφιερωμένο στόν ἀθλητή, ὅταν λέγει: “Πῶς τοῦ πάει καί πῶς τοῦ κάνει τούς ἀγῶνες του γιορτές”. Γιορτή ἤθελε τήν κάθε ἀθλητική ἐκδήλωση τό Παλαμᾶς:

«Ο ΑΘΛΗΤΗΣ»

*Τά μεστά κορμιά, τά δῶρα
τραχειᾶς γαύρης ἀρετῆς,
τά χαμένα αἰῶνες τώρα,
τ' ἀνασταίνει ὁ ἀθλητής.*

*Τῶν ἀγώνων τή λαμπάδα,
νεός πυρφόρος λατρευτῆς
θεοῦ ἀρχαίου μέσ στήν Ἑλλάδα,
τήν ἀνάφτει ὁ ἀθλητής.*

*Στήν Πατρίδα τῶν ὠραίων,
μέσ σῶν Ἀχιλλέων τή Γῇ
τῶν εἰρηνικῶν τροπαίων
ἡ ψυχὴ τόν ὁδηγεῖ.*

*Ἡ ἀγριλῆ σ' ἓνα στεφάνι
μέ τή δάφνη, ταιριαστές.
Πῶς τοῦ πάει καί πῶς τοῦ κάνει
τούς ἀγῶνες του γιορτές!*

*Τό αἶμα βράζει, τοῦ φωνάζει:
“Ρίξου, δείξου θριαμβευτής”!
Τό κορμί φτεροτινάζει
γιά τή δόξα κι ὁ ἀθλητής.*

Τό ἀποκορύφωμα, ὅμως, τοῦ ἀθλητικοῦ μεγαλείου του κλείνει μέ τόν ἀπαράμιλλο σέ ὁμορφιά “Ὀλυμπιακό Ὕμνο”, πού μελοποίησε ὁ μουσουργός Σαμάρας καί ἀκούστηκε στό Καλλιμάρμαρο Στάδιο γιά πρώτη φορά στούς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 1896. Καί ὁ ὕμνος αὐτός συνεχίζει τήν εἰρηνική του πορεία μέχρι τούς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τῆς Ἀτλάντα τοῦ 1996 καί πού θά συνεχίζει μέ τόν ἴδιο ἰδανικό ρυθμό.

Ὁ Παλαμᾶς, ὅμως, ἀντί νά ἀκούσει τόν ὕμνο του τό 1996 στήν Ἀθήνα, θά τόν ἀκούσει σέ τοῦτο τό χῶρο πού τόν ἔγραψε, στήν Ἀθήνα, τό 2004, γιατί τό 1996 ἐπιλήσμονες ἄνθρωποι πού ... κατευθύνουν σήμερα τό ὀλυμπιακό κίνημα μᾶς ἀφαίρεσαν αὐτή τήν τιμὴ.

Ὁ Κωστής Παλαμᾶς μέ τήν ἀπέραντη καλοσύνη του δέν τούς κρατάει κακία. Ἐμεῖς, ἄς ψάλουμε σήμερα αὐτό τόν ὕμνο τῶν νιάτων πού ἀγωνίζονταν στούς παγκόσμιους στίβους καί ἄς ἀποτελέσει αὐτό ἓνα εὐγενικό γονάτισμα στήν ἱερή του μνήμη.

«ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΥΜΝΟΣ»

*Ἀρχαῖο πνεῦμα ἀθάνατο, ἀγνέ πατέρα
τοῦ ὡραίου, τοῦ μεγάλου καί τοῦ ἀληθινοῦ
Κατέβα, φανερώσου, κι ἄστραψε δῶ πέρα
στή δόξα τῆς δικῆς σου γῆς καί τ' οὐρανοῦ.*

*Στό δρόμο καί στό πάλεμα καί στό λιθάρι
τῶν εὐγενῶν ἀγώνων λάμψε τήν ὁρμή
καί μέ τ' ἀμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
καί σιδερένιο πλάσε καί ἄξιο τό κορμί*

*Κάμποι, βουνά καί πέλαγα φέγγουν μαζί σου
σάν ἕνας λευκοπόρφυρος μέγας ναός
καί τρέχει στό ναό ἐδῶ προσκυνητής σου
Ἀρχαῖο πνεῦμα, ἀθάνατο, κάθε λαός.*

Μέ περιεκτικό τρόπο ἀποδώσαμε ὅσα ἀφοροῦν στόν Κ. Παλαμᾶ σέ σχέση μέ τήν προσφορά του στό ὀλυμπιακό κίνημα καί στήν ποίηση γενικότερα μέ τή χρήση τῆς δημοτικῆς γλώσσας.

Ἡ ἀνεπανάληπτη στιχουργία του χαρακτηρίστηκε πρωτότυπη καί τά ποιητικά του ἔργα μακρόπνοα μέ ἀπέραντη ἐπιβλητικότητα. Μήν ξεχνᾶμε πώς τό 2004 δέν εἶναι μακριά, ἂν θελήσουμε νά καλύψουμε καί τήν πολιτιστική γκάμα στούς Ἀγῶνες αὐτούς.

Ταπεινά ἐμεῖς προτείνουμε νά συνεργαστεῖ: ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, πανεπιστήμιο καί γλύπτες, γιά τήν ἵδρυση τοῦ "Πανθέου τῶν Ὀλυμπιακῶν" στό κέντρο τῆς Ἀθήνας. Καί ἐπειδὴ δέν ὑπάρχει ἐκεῖ πάρκο -ἐκτός τοῦ Ζαπτείου πού δέν ἔχει ἄμεση πρόσβαση- καλύτερος χῶρος κρίνεται αὐτός τῶν Προπολαίων τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐκεῖ νά ἀναγερθοῦν: ἀγάλματα ἢ προτομές ὅλων τῶν Α' ὀλυμπιονικῶν μας, ἀπό τόν Σπύρο Λοῦη ἕως τούς Α' ὀλυμπιονίκες τῆς Ἀτλάντα. Σπόνσορες ἢ φίλαθλοι μέ οἰκονομική ἐπιφάνεια μπορεῖ νά εἶναι δωρητές στήν προσπάθεια αὐτή.

Β. Λ. ΒΥΤΙΝΑΡΟΥ

ΑΠΩΛΕΙΕΣ

Τόν παρελθόντα Ὀκτώβριο ἡ μεγάλη οἰκογένεια τοῦ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν ἔχασε ἓνα ἀπό τά μέλη της, τόν λογοτέχνη **Γκίκα Γεώργιο**.

Τό περιοδικό μας ἐκφράζει τήν βαθύτατη ὀδύνη γιά τόν ἀδόκητο θάνατο τοῦ Γιώργου καί ἐκφράζει τά θερμά του συλλυπητήρια πρὸς τήν οἰκογένειά του.

ΕΝΑ ΜΕΙΖΟΝ ΕΡΓΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΙΑΣ

Νικόλαος Γιαλούρης,

Ἀρχαία Ἥλις, τό λίκνο τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων

Έκδόσεις ΑΔΑΜ, Ἀθήνα, 1996.

τοῦ Ἀνδρέα Παναγόπουλου
Προέδρου τοῦ ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ

Τό μνημειῶδες αὐτό σέ μορφή καί περιεχόμενο καί πολυτελές σέ ἐμφάνιση (μέ χορηγία τῆς Asea Brown Boveri) έργο τοῦ διάσημου ἀρχαιολόγου Νίκου Γιαλούρη δέν εἶναι μόνον ἀρχαιολογικό, ἀλλά ἐξίσου ἱστορικό καί φιλολογικό, δηλ. ἐν γένει ἀρχαιογνωστικό.

Έκτός ἀπό τόν πρόλογο καί τίς ἐπισελίδες σημειώσεις, περιλαμβάνει καί τά κεφάλαια: “Ἡ Ἥλιδα Πόλη-Κράτος”, “Τό Κράτος τῆς Ἥλιδας καί τό Ἱερό τῆς Ὀλυμπίας”, “Ἀνασκαφές” καί “Περιβάλλον, κοινωνία καί πολιτισμός”. Τό έργο ἐπιστέφουν βιβλιογραφικές συντομογραφίες καί κατάλογος ὀνομάτων καί τοπωνυμίων. Έκατον ἐνενήντα τέσσαρες ἐγχρωμες εἰκόνες συνοδεύουν τά κείμενα καί χάρτες, παλαιοί καί νέοι, κοσμοῦν τά ἐσώφυλλα. Οἱ εἰκόνες, πραγματικά έργα τέχνης, προέρχονται ἀπό φωτογραφικό ὑλικό τοῦ Στέφανου Ν. Στουρνάρα κυρίως, ἀλλά καί ἀπό τά ἀρχεῖα τοῦ ἴδιου τοῦ Νίκου Γιαλούρη, τοῦ Γερμανικοῦ καί τοῦ Αὐστριακοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν, τῶν ἐκδόσεων “Ἀδάμ”, τοῦ Κ. Κοντοδῆ, τοῦ Σάκη Μαρκόπουλου καί τῆς κ. Δώρας Καράγιωργα.

Ένα ἀπό τά πιό ἐνδιαφέροντα πορίσματα τοῦ έργου εἶναι ἡ συμβολή τῆς Πόλης-Κράτους τῆς Ἥλιδας στήν Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, ἰδιαίτερα στόν τομέα τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ συγγραφέας, μετά ἀπό πολύχρονες ἐρευνες στήν Ἥλεια καί ἰδιαίτερα στήν ἀρχαία Ἥλιδα, δείχνει ἀβίαστα ὅτι ἡ Ἥλιδα στάθηκε τό λίκνο τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων.

Οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες μέ τό τριπλό μήνυμά τους, λατρευτικό, πολιτικό καί ἀθλητικό, καλλιέργησαν καί διέδωσαν, τό καθαρά ἐλληνικό ἰδανικό τῆς εὐγενοῦς ἁμιλλας (“fair play”) ὡς μέσον ἀγωγῆς. Μέχρι τότε οἱ ἄνθρωποι ἀσκοῦσαν μόνο τά λεγόμενα “ῶφέλιμα” ἀθλήματα, πού εἶχαν κάποιον ἄλλο, χρήσιμο πάντως, σκοπό, ὅπως τό κυνήγι, τό ψάρεμα, ἡ γυμναστική, ἡ ὀπλασκία κ.ἄ. Αὐτό ἀκριβῶς τό ἰδανικό, ἀφοῦ γεννήθηκε στήν Ὀλυμπία μέ τήν ἀποκλειστική ἐποπτεία τῆς ἀρχαίας Ἥλιδας, τῆς ὁποίας ὁ μοναδικός σχεδόν λόγος ὑπαρξης ἦταν οἱ Ἀγῶνες καί καθιερώθηκε στόν ἐλλαδικό χώρο, ἐγινε τελικά κτήμα ὁλόκληρου τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὅπου ὑπῆρχαν Ἕλληνες. Στήν ἐποχή μας οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες, πολύτιμη κληρονομιά τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας σ’ ὅλη τήν ἀνθρωπότητα, ἔχουν ἀποβεῖ παρόλες τίς παρενέργειες καί τίς νοθεῖες τῆς ἐμπορευματοποίησης καί τῆς πολιτικῆς ἐκμετάλλευσης, ὁ σημαντικότερος διεθνῆς θεσμός στίς χῶρες καί τῶν πέντε ἡπείρων τοῦ πλανήτη καί συνιστοῦν, ὅπως χαρακτηριστικά τονίζει ὁ Νίκος Γιαλούρης, “τόν κυριότερο φορέα μηνυμάτων γιά παγκόσμια συνεργασία καί

ειρήνη μέσα από την άθλητική ανάμετρηση και τή δημιουργική προσέγγιση". (13)

Τό παρόν βιβλίο άρχισε νά συντάσσεται σέ πλαίσιο καθαρά αρχαιολογικό και οικιστικό, ως μία από τίς μελέτες τής οικιστικής εξέλιξης τών αρχαίων πόλεων-κρατών, πού είχε οργανώσει ό αείμνηστος Κωνσταντίνος Δοξιάδης, αλλά δέν ολοκληρώθηκε τότε λόγω του πρόωρου θανάτου του. Τελικά ξέφυγε, εύτυχώς, από τόν άρχικό περιορισμένο σκοπό του και μετά από πολλά χρόνια, κατέληξε σέ μία ολοκληρωμένη πολύπλευρη μονογραφία, πού, και στην έλληνική και την άγγλική μορφή του, θά αποτελέσει για πολύν καιρό τό πιο έγκυρο "καταστατικό έργο" (standard work) επί του θέματος, διεθνώς. Γιατί, ακόμη και μέχρι τό 1976, όποτε ό Νίκος Γιαλούρης δημοσίευσε στην Princeton Encyclopedia τά μέχρι τότε αποτελέσματα τών έρευνών και άνασκαφών, δέν είχε δημοσιευθεϊ καμία συνθετική έργασία για τήν Ήλιδα. Έκτός από τά άρθρα στη **Real Encyklopädie** τών Phillipson-Swoboda στη στροφή του 19ου αιώνα πρós τόν 20ο. Μόλις τώρα μέ τό παρόν έργο καλύφθηκε, επιτέλους, τό κενό αυτό.

Ό συγγραφέας, έπειδή επί πολλά έτη άσχολείται μέ τίς αρχαιότητες τής Ήλειας και γνωρίζει τήν αρχαία Ήλιδα και τήν Όλυμπία καλύτερα από κάθε άλλον, είναι και ό πλέον ένδεδειγμενος νά συγγράψει και μία συνθετική έκτενη μονογραφία για τό σπουδαίο αυτό θέμα. Στο έργο του συνδυάζει, μέ τρόπο ύποδειγματικό, τή γραπτή παράδοση μέ τά αρχαιολογικά εύρήματα και πραγματεύεται όχι μόνο τήν πολιτιστική αλλά και τήν πολιτική και πολιτειακή ιστορία τής πρωτεύουσας τών Ήλειών.

Καθώς πολλά από τά αποτελέσματα τών Αυστριακών και τών Έλληνικών άνασκαφών τής περιοχής παραμένουν ακόμη άδημοσίευτα, τό κεφάλαιο για τήν αρχαιολογία τής Ήλιδας αποτελεί τήν πρώτη σύνοψη γνώσεων, βασισμένη στις νεότερες άνασκαφές, οι όποιες μάλιστα αποτελούν ούσιαστικό βήμα προόδου και βοηθούν στη συγκρότηση και τής οικονομικής και πολεοδομικής εξέλιξης τής ιδιότυπης αυτής πόλης-κράτους.

Τό ιδιότυπο τής αρχαίας Ήλιδας ως πόλης-κράτους έγκειται στό ότι τό κύριο, αν όχι μοναδικό μέλημά της ήταν ή όργάνωση και διεξαγωγή τών Όλυμπιακών Αγώνων. Μέχρι τώρα είχε άγνοηθεϊ από κάθε πλευρά ό ρόλος τής Ήλιδος στον τομέα αυτό. Ή Ήλιδα έτρεφε τούς Όλυμπιακούς Αγώνες και αυτοί μέ τή σειρά τους τιμοῦσαν και άναδείκνυαν τήν Ήλιδα, πού όμως έμενε μέ σεμνότητα στη σκιά του πολυσήμαντου αυτού θεσμού, πού σημάδεψε θετικά τόν αρχαίο κόσμο. Για νά υπηρετήσει αποτελεσματικά τόν σοβαρό αυτό στόχο, υιοθέτησε και καθιέρωσε σύστημα αποκέντρωσης τής πόλης, συμβάλλοντας έτσι και στη λύση του προβλήματος τής άστυφιλίας, πού είναι παμπάλαιο. Διέσπειρε σέ άπόσταση τόν έναν Δήμο από τόν άλλο, απλώνοντας έτσι τήν κτηνοτροφία, τή γεωργία, τό έμπόριο, τήν οικιακή βιοτεχνία και τίς άλλες παραγωγικές και οικονομικές δραστηριότητες σ' όλη τήν ύπαιθρο χώρα.

Για τήν επίτευξη τής αποκέντρωσης και για τήν αντιμετώπιση του προβλήματος του ούρμπανισμού, ή Ήλιδα, ήδη από τόν 6ο π.Χ. αιώνα, καθιέ-

ρωσε τό θεσμό τών περιοδεούντων δικαστηρίων. 'Αντί δηλ. νά έγκαταλείπουν τίς δουλειές τους οί 'Ηλεϊοί τής χώρας, πού σημειωτέον ήταν καί τότε εύφορότατη καί καλλιεργήσιμη όλόκληρη, καί νά συρρέουν στήν πρωτεύουσα γιά τίς δικαστικές καί δικαιοπρακτικές τους ύποθέσεις, νά χρονοτριβοϋν καί νά ταλαιπωροϋνται, τά δικαστήρια περιέρχονταν όλή τήν έπικράτεια καί επέλυαν έπιτόπου, σέ κάθε δήμο καί κοινότητα, τίς διαφορές μεταξύ τών πολιτών. Βέβαια, τόν ίδιο θεσμό, καί μάλιστα ένωρίτερα ίσως, είχε άναγάγει στήν 'Αθήνα ο Πεισίστρατος, άλλ' αυτός, όπως μαρτυρεί ο 'Αριστοτέλης ('Αθην. Πολ.16.5), απέβλεπε περισσότερο στο "νά κρατάει τούς πολίτες στους άγρούς τους, μακριά από τό άστν, καί νά προλαμβάνει μέ τόν τρόπο αυτό κάθε απόπειρα άνατροπής τής τυραννίδας του" (30).

Τά παρακάτω σημεία, είναι ιδιαίτερα άξιοπρόσεχτα:

είτε ως προσωπικές έπισημάνσεις είτε ως πρωτότυπες έρμηνείες: πρώτον, οί ιδιαίτερες σχέσεις 'Ηλείας καί 'Αττικής, καί συνακόλουθα 'Ηλιδας καί 'Αθήνας, ιδιαίτερα στή λατρεία καί τήν τέχνη. 'Ως πρós τήν πρώτη δείχνει ήρεμα τήν καταγωγή τών 'Ελευσινίων Μυστηρίων καί τή λατρεία τών χθόνιων καί ύποχθόνιων θεοτήτων (Δήμητρας Χαμύνης, Περσεφόνης καί Πλούτωνα) από τήν 'Ηλεία καί μάλιστα μέσω του Μέλανθου, άπόγονου του Νηλέα. 'Ως πρós τήν τέχνη, τό άποκορύφωμα τών σχέσεων έπιτυγχάνεται μέ τήν έδω παρουσία καί δράση του Φειδία καί πολυάριθμων καλλιτεχνών, όλόκληρης 'Αθηναϊκής παροικίας, γιά τή φιλοτέχνηση του χρυσελεφάντινου αγάλματος του Δία (αγγαΐσματος του 'Ιεροϋ τής 'Ολυμπίας καί έμβλήματος του πνεύματος τής 'Ολυμπιακής θρησκείας καί ιδεολογίας) αλλά καί πολυάριθμων άγγείων καί ειδωλίων μεγάλης άξίας (140κ.έ.)

Δεύτερον, όπως δείχνουν τά άρχαιολογικά εύρήματα καί τό τοπογραφικό σχέδιο (είκ. 97, σελ.23) τής προϊστορικής 'Ηλιδας, ο συνοικισμός τής πόλης από τόν βασιλιά 'Οξύλο, πού άμφισβητεί ο Στράβων, αλλά ύποστηρίζει ο Πausανίας, είναι πλέον άναμφισβήτητη ιστορική πραγματικότητα. Μόνο χάρη σ' αυτόν τόν ύπομυκηναϊκό οικισμό του 'Οξύλου, πού δέν έχει σχέση μέ τόν ιστορικό οικισμό του 471 π.Χ., κατόρθωσε ή 'Ηλιδα νά κυριαρχήσει ένσωματώνοντας διαδοχικά τά πολίσματα τής Κοίλης 'Ηλιδας καί νά έπαυξήσει τήν έξουσία της, προσαρτώντας κατά τούς 10ο καί 9ο αιώνες π.Χ. τήν 'Ακρώρεια, τήν Πισάτιδα (μέ τό 'Ιερό τής 'Ολυμπίας) καί τήν Τριφυλία (21κ.έ.)

Τρίτο, ή ιδιαίτερη θέση τής γυναίκας στήν κοινωνία τής 'Ηλιδας έπιβεβαιώνεται καί από τήν ύπαρξη καί λειτουργία του Συμβουλίου Γυναικών (δεκαέξι σοφών 'Ηλείων γυναικών - ή πλατωνική Διοτίμα τής Γορτυνίας δέν ήταν μαρκυά!) Αύτές οργάνωναν κάθε τέσσερα χρόνια πανελλήνιους άγώνες κοριτσιών προς τιμήν τής 'Ηρας έναντι τών άνδρικών πού τελοϋνταν προς τιμήν του Δία. (77κ.έ.)

Τέταρτο, πλάι στους διάσημους 'Ηλείους φιλοσόφους ('Ιππία, Πύρρων κ.ά.), καλλιτέχνες, 'Ολυμπιονίκες κ.λπ. έζησαν καί διακρίθηκαν καί μερικοί άώνυμοι σέ διάφορα, άλλες πρακτικότερες καί ταπεινότερες έπιδόσεις, γνωστοί μόνο μέ τό έθνικό όνομα, όπως μεταλλουργοί, χρυσοχόοι, κεραμεΐς,

άγγειογράφοι, ύαλουργοί, ύφαντές καί ύφάντριες, φαρμακεῖς καί φαρμακεύτριες, άρωματοποιοί, ναυπηγοί καί, πρό πάντων, μάγειροι, οί "chef's" τής αρχαίας Έλλάδας. Σώζεται καί μνημονεύεται τό απόσπασμα τοῦ Κωμινού Αντιφάνη (4ου π.Χ.αί.), σύμφωνα μέ τό όποιο:

"έξ Ήλιδος μάγειρος, έξ Άργους λέβης, Φλιάσιος οἶνος, έκ Κορίνθου στρώματα, ίχθύς Σικυώνιος. Αἰγίου δ' αὐλητρίδας μύρον έξ Άθηνων, Έγχέλεις Βοιωτίας, τυρός Σικελικός".

Συμπέρασμα: Έξοχο βιβλίό, πραγματικό έργο ζωής, μέ παρόν καί μέλλον (άλλωστε οί άνασκαφές δέν έχουν ολοκληρωθεῖ), μέ έκτύπωση, βιβλιοδεσία, κάλυμμα, εἰκόνες, σχέδια, εύρετήρια ύψηλῆς στάθμης. Έλάχιστα τά παροράματα, άσήμαντες οί άβλεψίες. Κραυγαλέα όμως ή άπουσία τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος. Πενήντα χρόνια καί "πολλή συνουσία περί το πρᾶγμα" έδωσαν πλούσιους τούς καρπούς.

Άνδρέας Παναγόπουλος

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Οί τιμές διαθέσεως τοῦ περιοδικοῦ μας λόγω αύξήσεως τών δαπανών εκδόσεως του άναπροσαρμόζονται από 1-1-98 ως εξής:

Τιμή τεύχους: 900 δρχ.

Συνδρομές: Έγγραφή 1000* Συνδρομή μέλους ΟΔΕΓ 4.000

Συνδρομή μόνον τοῦ περιοδικοῦ:

Έσωτερικοῦ: Ίδιωτῶν 3.000*

Σπουδαστῶν 1.500*

Όργανισμῶν καί Τραπεζῶν 6.000

Έξωτερικοῦ: Εύρώπης 20 ECU* Άμερικῆς, Άσίας, Άφρικῆς, Αύστραλίας 30 Δολλ. ΗΠΑ.

Ο ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ

"Όποια μέλη τοῦ ΟΔΕΓ επιθυμοῦν νά προσφέρουν τίς υπηρεσίες τους γιά τήν καλύτερη διεκπεραίωση τών έργασιῶν καί τών πρωτοβουλιῶν του, μπορούν νά άπευθύνονται στά Γραφεῖα μας: Φαραντάτων 31, 115-27 Άθήναι, τηλ. 7705328 καί 7718077. Έχουν συγκροτηθεῖ επιτροπές κατά αντικείμενο, στίς όποίες μπορούν νά δηλώσουν συμμετοχή.

**ΕΠΑΝΑΤΕΛΕΣΙΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ
ΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ,
ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΝ ΑΝΑ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΝ:**

**ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ (Κ.Ε.Μ.Ε.)**

Ἀθῆναι 25 Μαρτίου 1997

1. Τό Κέντρον Ἑρεύνης καί Μελέτης Ἑλληνισμοῦ, ΚΕΜΕ, ἐν ᾧ τῶν κοσμοϊστορικῶν ἀλλαγῶν πού συντελοῦνται εἰς τὰς ἡμέρας μας καί ἀναλογιζόμενον ὅτι ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς τοῦ πνεύματος καί τοῦ Πολιτισμοῦ, τό δέ Ἑλληνικόν πνεῦμα, τό πνεῦμα τοῦ φωτός καί τῆς Ἀγωνιστικῆς, ἐξέπεμψε καί ἐφώτισε τὰ ἀπύθμενα βάθη τῆς πνευματικῆς ἀγνοίας τοῦ Ἀρχαίου κόσμου. Σήμερον δέ εἰς μίαν πολυτάραχον ἐποχήν, ὅπου κοσμογονικά ἀλλαγá διαδραματίζονται, οὐδεμία δύναται νά ἐπιτελεσθῇ πρόοδος, ἐάν δέν ζωογονηθῇ καί φωτοδοτηθῇ, ἐκ τῶν ὑψίστων ἰδανικῶν, τὰ ὅποῖα, τό ἄσβεστον Ἑλληνικόν φῶς προσφέρει εἰς τοὺς χαλεπούς καιρούς μας.
2. Ἐπιβάλλεται λοιπόν τώρα, ὅσον ποτέ ἄλλοτε, νά ἐπανατελεσθοῦν οἱ Ὀλυμπιακοί Ἀγῶνες τοῦ Ἑλλαδικοῦ καί Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ, ἀνά τετραετίαν, μέ ἀθλητικές, μουσικές, ποιητικές καί χορευτικές ἐκδηλώσεις, εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Ἐξ αὐτῶν θά εἴχομεν, ἀφ' ἑνός μέν τὴν ἔνωσιν τῶν Ἑλλήνων, ἐκ τῆς ὁποίας θά προέκυπτον ὑψίσται ὠφέλειαι, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐθνικῆς πολιτισμικῆς μας ὀντότητος, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἡ γονιμοποιός ἔνωσις θά ἐδημιούργη ἀληθείας πανανθρωπίνους, αἱ ὅποῖαι θά ἐτίθεντο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς παγκοσμίου κοινότητος.
3. Ἐπομένως λοιπόν, πρέπει ἅπαντες νά συστρατευθοῦμε διὰ τὴν ὑλοποίησιν τοῦ ἀνωτέρω στόχου, συλλαμβάνοντες τὰ μηνύματα τῶν καιρῶν καί ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὰ ἱστορικά κελεύσματα.

Μετά τιμῆς

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΚΕΜΕ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΠΑΝΟΥ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΥΜΠΟΥΡΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΣΤΙΒΟΥ

350.000 + 3.600 ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Τήν Κυριακή, 12 Ὀκτωβρίου 1997, στίς 11π.μ. πραγματοποιήθηκε πολυπληθής συγκέντρωση μπροστά στό Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ἀθηναίων (Ἀκαδημίας 50) μέ τήν πρωτοβουλία τῶν ἐξῆς φορέων: Ἐθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνεῖο, Ἰδεοθέατρο, Πολιτιστικός Ὄργανισμός Δήμου Ἀθηναίων καί Ἰδρυμα Ἀντώνη Τρίτση.

Σκοπός τῆς συγκέντρωσης αὐτῆς ἦταν ἡ ὑποστήριξη τῆς πρότασης τῶν Ἰσπανῶν Εὐρωβουλευτῶν γιά τήν καθιέρωση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καί Παιδείας στό Ἐκπαιδευτικά Ἰδρύματα τῆς Εὐρώπης καί ἡ ἐν συνεχείᾳ ὑποβολή τῆς πρότασης καί ἡ κατάθεση 350.000 ὑπογραφῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, ὑποστηρικτῶν αὐτῆς, στόν πρόεδρο τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου, προκειμένου νά εὐαίσθητοποιηθῇ καί ἡ ἑλληνική πολιτική ἡγεσία καί νά ἀναπτύξει τίς σχετικές πρωτοβουλίες, ιδίως μέσω τῶν Εὐρωβουλευτῶν μας.

Ὁ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν ἀπό τήν πρώτη στιγμή υἱοθέτησε καί ὑποστήριξε τήν προσπάθεια γιά τήν συγκέντρωση τῶν ὑπογραφῶν, ἀλλά καί παραβρέθηκε ἐνεργά στήν συγκέντρωση τῆς 12ης Ὀκτωβρίου.

Τήν μεγάλη ἀπήχηση πού εἶχε ἡ ἐκδήλωση αὐτή ἀποκαλύπτει τό γεγονός, ὅτι κατὰ τό συγκεκριμένο πρῶινό προστέθηκαν ἀπό τοὺς συγκεντρωθέντες καί ἀπό περαστικούς ἄλλες 3600 ὑπογραφές στίς ἤδη ὑπάρχουσες.

Ἀλλά καί τά Μ.Μ.Ε. ἐντυπωσιασμένα ἀπό τήν δυναμική τῆς προσπάθειας προέβαλαν τήν ἐκδήλωση, ὅπως ὁ ANΤ1 καί τό ΜΕΓΑ, καθὼς καί οἱ ἐφημερίδες ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΕΞΟΥΣΙΑ, ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ, SPORTIME (αὐτά τά Μ.Μ.Ε. τοῦλάχιστονn ἔπessαν στήν ἀντίληψή μας).

Κατωτέρω ἀναδημοσιεύουμε μία ἀπό τίς χαρακτηριστικότερες καί πληρέστερες ἀναφορές τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου γιά τήν ἐκδήλωση αὐτή.

Ἀπ. Μ. Τζαφερόπουλος

* * * * *

Διαδήλωσαν γιά τήν ἑλληνική γλῶσσα στήν Εὐρώπη

ΑΨΗΦΗΣΑΝ τήν πρῶινή βροχή, θυσίασαν τόν περίπατο καί τό κυριακάτικο ραχάτι καί κατέβηκαν στό κέντρο τῆς Ἀθήνας γέροντες καί πιτσιρικά, μαθητριοῦλες τοῦ δημοτικοῦ καί διαπρεπεῖς καθηγητές τοῦ πανεπιστημίου, περισσότερα ἀπό 3.600 ἄτομα. Ἐνωσαν τίς ὑπογραφές τους μέ ἄλλους 350.000 Ἕλληνες ἀπό τή Θράκη ἕως τήν Κύπρο γιά σκοπό ἱερό, νά μποῦν τά ἑλληνικά σέ ὅλα τά σχολεῖα τῆς Εὐρώπης! Ζητούμενο τῆς χθεσινῆς συγκέντρωσης ἔξω ἀπό τό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, πού πῆρε τή μορφή παλλαϊκοῦ συλλαλητηρίου, νά καθιερωθεῖ ἡ ἑλληνική γλῶσσα καί παιδεία στό ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα ὅλων τῶν βαθμίδων τῶν κρατῶν μελῶν τῆς Ε.Ε. Πρωτοβουλία πού ξεκίνησε ἀπό δύο Βάσκους εὐρωβουλευτές, οἱ ὁποῖοι

τό 1994 κατέθεσαν επίσημα σχετική πρόταση στο Εύρωκοινοβούλιο. Μέ φωτεινή εξαίρεση τούς εύρωβουλευτές κ.κ. Κακλαμάνη, Χατζηδάκη και τό βουλευτή τής Ν.Δ. κ. Σπηλιωτόπουλο, πού ἔφερε τό θέμα μέ ἐπερώτηση στή Βουλή, οἱ Ἰσπανοί φιλέλληνες δέν τό ἔβαλαν κάτω, κέρδισαν τή βοήθεια τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν.

Δῆμος Ἀθηναίων, Ε.Μ. Πολυτεχνεῖο, Ἴδéo-θέατρον, Ἰδρυμα “Ἀντ. Τρίτση” ἔνωσαν τίς δυνάμεις τους σέ μιά σταυροφορία συγκέντρωσης ὑπογραφῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος, τοῦ κλήρου, τῆς πολιτικῆς, ἀλλά καί ἀπλῶν πολιτῶν πού χθές βρῆκε συγκλονιστική ἀνταπόκριση στήν ὑπαίθρια ἐκδήλωση, τήν ὁποία μετέδωσε ἀπευθείας ὁ “9,84”. Ἐξι πανεπιστημιακοί (Κελεσίδου, Μ. Παπαθανασίου, Κ. Νιάρχος, Χ. Σπυρίδης, Γ. Μεταλληνός, Ντέ Νεβίλ) “πάντρευσαν” τά ἑλληνικά μέ τή μουσική, τήν ἀστρονομία, τή φιλοσοφία καί τή θρησκεία τήν ὥρα πού ἡ 11χρονη Μαγδαληνή Κονιδάρη κατάθετε 40 ὑπογραφές ἀπό θεῖες καί παππούδες γιά νά μιλάνε καί τά Γαλλάκια ἑλληνικά, μετά τόν 60χρονο Εὐ. Ρόζο, τήν 3χρονη Παναγιώτα, πού δέν ξέρει ἀκόμα νά γράφει, “ἔβαλα ζωγραφιά...”.

Ὁ δήμαρχος Ἀθηναίων, κ. Δημ. Ἀβραμόπουλος, ὅπως μετέφεραν ἡ κ. Εὐαγγελίδου καί ὁ κ. Παπαθανασίου ἀπό τόν Πολιτισμικό Ὄργανισμό τοῦ δήμου, ἔχει ἀναλάβει νά “βομβαρδίσει” μέ ἐπιστολές τους εύρωβουλευτές καί νά ἐνημερώσει τούς δημάρχους τῆς Εὐρώπης. Ὅσο γιά τό μακρύ κατάλογο τῶν ὀνομάτων, ἀντιπροσωπία τῶν φορέων τῆς πρωτοβουλίας ἐπρόκειτο σήμερα νά τόν καταθέσει στή Βουλή μέ τήν παραίνεση πρὸς τούς πολιτικούς “νά ὑποστηρίξουν τήν πρόταση, ὅταν κατατεθεῖ ἐκ νέου ἐντὸς ἐξαμήνου στό Εὐρωκοινοβούλιο”.

Ζεφ. Κληρονόμου

Δευτέρα 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ)

«Εἶναι στήν φύση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας νά εἶναι ἀκριβής, καθαρὴ καί περίπλοκη. Ἡ ἀσάφεια καί ἡ ἑλλειψη ἄμεσης ἐνοράσεως, πού χαρακτηρίζει μερικές φορές τά Ἀγγλικά, καθὼς καί τά Γερμανικά εἶναι ἐντελῶς ξένες πρὸς τήν Ἑλληνικὴ γλώσσα».

Χάμφρεϋ Κίτπο

Ἀγγλος καθηγητῆς στό Πανεπιστήμιο τοῦ Μπρίστολ
1920 - 1944

**ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ
ΚΑΙ ΑΙ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΙ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ**
Κριτική εἰς τόν Ἀλικαρνασσέα ἱστορικόν

Ζίγκφριντ Πύρρου Πετρίδης
Διπλ. Μηχανος-Ήλγος Ε.Μ.Π.

“νάφε καί μέμνασ’ ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν”¹
(Επίχαρμος)

Ἀντικείμενον τῆς Ἐπιστήμης εἶναι ἡ Ἀλήθεια. Πᾶν κείμενον μή ὑπηρετοῦν ἀποκλειστικῶς τήν Ἀλήθειαν εἶναι ὁ,τιδήποτε ἄλλο ἐκτός ἀπό ἐπιστημονικόν.

Ὁ πατήρ τῆς Ἱστορίας μή τηρήσας ἐν παντί τόν ἀπαράβατον αὐτόν κανόνα, ἐξακολουθεῖ ταλαιπωρῶν τήν Ἱστορικὴν Ἐπιστήμην ἀλλὰ καί τήν γενέτειρα τοῦ Πολιτισμοῦ, ἀφοῦ ἐπ’ αὐτοῦ ἐν πολλοῖς στηρίζεται ἡ παγκόσμιος ἀνθελληνική ψευδολογία.

Ὁ Πλούταρχος εἰς τήν πραγματείαν του “Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας” πολλά τοῦ κατεμαρτύρησεν καί πολλά τοῦ συνεχώρησε, ἐνῶ ὁ Λουκιανός εὐθέως λέγει ὅτι δέν εἶπε τήν ἀλήθειαν “οἱ μὴ τ’ ἀληθῆ συγγεγραφότες, ἐν οἷς καί Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν καί Ἡρόδοτος” (Ἀληθοῦς ἱστορίας Β, 31).

Ἡμεῖς διὰ τοῦ παρόντος θέλομεν παρουσιάσει τινά ἐκ τούτων, ἐν τέλει δέ καί ἐν ἀπό τῆς πλευρᾶς τῆς θετικῆς Ἐπιστήμης, ἣν ἐσπουδάσαμεν, ἀποβλέποντες εἰς τήν Ἀλήθειαν καί μόνον.

Ἰδού πῶς, πασίγνωστον βεβαίως, ὁ Ἡρόδοτος περιγράφει τήν “εἰσαγωγὴν” τοῦ Ἀλφαβήτου εἰς τήν ... ἀναλφάβητον Ἑλλάδα:

“Οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σύν Κάδμῳ ἀπικόμενοι, τῶν ἦσαν οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλά οἰκήσαντος ταύτην τήν χώραν ἐσῆγαγον διδασκάλια ἐς τοὺς Ἕλληνας καί δὴ καί γράμματα, οὐκ ἐόντα πρὶν Ἑλλήσι ὥς ἐμοὶ δοκέειν.” (Τερψιχόρη 58)

Εἰς τ’ ἀνωτέρω παρατηρητέα τὰ κάτωθι:

α. Ταῦτα γράφονται ὡς προσωπικὴ γνώμη, ἡ ὁποία ὅμως ἀφήνεται νά νοηθῇ ὅτι στηρίζεται ἐπὶ στοιχείων. Τούτων μὴ κατονομαζομένων, ἐπιτρέπεται ἡ γνώμη νά χαρακτηρισθῇ ὡς ἀστήρικτος, αὐθαίρετος καί ἀπορριπτέα.

Παρά ταῦτα.

β. Ὁ εἰσαγωγὴν τὰ γράμματα Κάδμος ἦτο ἐπικεφαλῆς Φοινίκων. Ἐπ’ αὐτοῦ ἐξεταστέον:

- i) πότε τοῦτο ἐγένετο καί
- ii) τί περιέχει ὁ ὅρος “Φοίνικες”.

¹ “Νά εἶσαι ἐγκρατὴς καί νά ἐνθυμῆσαι, ὥστε νά μὴ ἐμπιστεύεσαι· αὐτὰ εἶναι βάσεις τῆς ὀρθῆς σκέψεως.”

Ἐπὶ τοῦ πρώτου.

Γράφει ὁ Διόδωρος Σικελιώτης:

“ἀπὸ δέ τῶν Τρωϊκῶν (...) τίθεμεν ὀγδοήκοντα ἔτη πρὸς τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀπὸ δέ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα δυσὶ λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα...”

(Α 5)

Δοθέντος ὅτι ἡ πρώτη Ὀλυμπιάς ἐγένετο τὸ 776π.Χ., ἔπεται ὅτι ὁ Τρωϊκὸς Πόλεμος ἔληξεν τό:

$776+328+80=1.184$ π.Χ.

μεθ' ὃ ἐπηκολούθησαν αἱ 10-ετεῖς περιπλανήσεις τοῦ Ὀδυσσέως.

Γράφει ὁ Ὅμηρος:

*“Οἷη δέ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Ἀργῷ πᾶσι μέλουσα, παρ' Αἰήταο πλέουσα.”*

(Ὀδύσσεια Μ 69)

Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ἡ Ἀργοναυτική Ἐκστρατεία προηγήθη τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου. Πόσον ὅμως;

Εἰς τὸν πίνακα τῶν συμμετασχόντων εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλέους, ἐνῷ ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάς Β 653) ἀναφέρει τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ Τρωϊκά τοῦ Τληπολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀντίφου καὶ Φειδίπου, υἱῶν τοῦ Θεσσαλοῦ, υἱοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἡρακλέους. Τοὔτεστιν δυνάμεθα χονδρικῶς νὰ θέσωμεν τὸ μέσον τοῦ 13ου αἰ. π.Χ. ὡς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ὑπὸ τὸν Ἰάσονα ἐκστρατεία.

Ἀφ' ἐτέρου, ἐκ τοῦ μυθολογικοῦ κύκλου τῆς Βοιωτίας προκύπτει ὅτι ἡ σειρὰ διαδοχῆς εἶναι: Κάδμος-Πολύδωρος-Λάβδακος-Λαῖος καὶ σύγχρονος αὐτοῦ ὁ Κρέων.

Ἐκ τοῦ μυθολογικοῦ κύκλου τῆς Ἀργολίδος ἐξ ἄλλου προκύπτει ὅτι σύγχρονος τοῦ Κρέοντος ἦτο ἡ Ἀλκμήνη, ἡ μήτηρ τοῦ Ἡρακλέους, ἥτοι ἀπὸ τοῦ Κάδμου μέχρι τοῦ Ἡρακλέους παρῆλθεν χρόνος 5 γενεῶν ἢ 150 ἔτη. Οὕτω ἡ εἰς Βοιωτίαν ἀφίξις τῶν “Φοινίκων” τοῦ Κάδμου τίθεται περὶ τὸ 1.400 π.Χ. Βεβαίως αἱ πέραν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου χρονολογίαι ἔχουν συμπίεσθῃ ἀφορητῶς καὶ εἶναι αὐτόχροημα γελοῖον νὰ λέγεται ὅτι αἱ Ὠγύγιοι Θῆβαι ἐτείχισθησαν τὸ 1.400π.Χ. καὶ ὁ πόλεμος τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἡ Ἀργοναυτική Ἐκστρατεία καὶ ὁ Τρωϊκὸς Πόλεμος ἐγένοντο ἐν διαστήματι 150 ἐτῶν! Ἐστω ὅμως.

Ἐπὶ τούτῳ ὑπῆρχον Φοινίκες ναυτικοί¹ τὸ 1400π.Χ.;

Οἱ ὅποιοι βεβαίως θά πρέπει νὰ εἶχον ἐμφανισθῇ εἰς τὸ προσκήνιον τῆς ἱστορίας αἰῶνας πρὸ τοῦ 1400π.Χ., ὡς ἀπλοῖ Φοινίκες γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι, μέχρις ὅτου ἀνακαλύψουν τὴν ναυπηγικὴν καὶ τὴν ναυτικὴν τέχνην, πρὸς τὰς ὁποίας τίποτα δὲν τοὺς ἐξώθει.

Ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια Grolier γράφει διὰ τοὺς Φοινίκας καὶ τὸ ἀλφάβητον:

¹ Παισανίας, Βοιωτικά XXI: Ὁ Κάδμος ἀφίχθη μέ πλοῖα.

“The Greeks borrowed and adapted this Phoenician alphabet c. 800 B.C., and it subsequently spread all over the world” (τόμος 14, σ.299)
καί

“Beginning in the 10th century, Phoenicians ships ranged so widely over the Mediterranean that it became virtually a phoenician sea.” (6.300)
ἦτοι: “Οἱ Ἕλληνες ἐδανείσθησαν καί προσήρμοσαν αὐτό τό Φοινικικόν ἀλφάβητον περί τά 800 π.Χ., καί ἐν συνεχείᾳ τό διέδωσαν εἰς ὅλον τόν κόσμον.”

“Ἀρχομένου τοῦ 10ου αἰῶνος π.Χ. τά Φοινικικά πλοῖα διέτρεχον τήν Μεσόγειον εἰς τοιαύτην ἑκτασιν, ὥστε οὐσιαστικῶς αὕτη ἐγένετο μία Φοινικική θάλασσα.”

Υπάρχει τόση ἄγνοια τῆς Ἑλληνικῆς προῖστορίας ἣ πρόκειται περί ἐσκεμμένης κακοθεΐας εἰς τήν ἐν προϋούσῃ ἀπισχνάνσει εὐρισκομένην μερίδα τῶν Φοινικιστῶν, ὥστε νά μεταθέτουν τήν ἄφιξιν τοῦ Κάδμου κατὰ 6 ὁλοκληρούς αἰῶνας ἐνωρίτερον τοῦ χρονικοῦ σημείου ἐξ οὗ δέν δύναται ν’ ἀπομακρυνθῇ οὔτε κατὰ μίαν γενεάν; Καί διατί, ὦ βέλτιστε, δέν διέδιδον οἱ ἴδιοι οἱ Φοίνικες τό ἀλφάβητόν των εἰς τήν “Φοινικικήν λίμνην”, ἀλλά ἀνέμεναν ἐπὶ αἰῶνας νά τό κάνουν οἱ Ἕλληνες, ἀφοῦ τό “προσήρμοσαν” βεβαίως, θέσαντες τά φωνήεντα, ἄλλως ἢ “Φοινικική λίμνη” θά ἐμυκάτο, θά ἐβρυχάτο, θά ἐξέβαλε μηκυθμούς, ὀγκανισμούς ἢ γρυλλισμούς, ἀλλά... δέν θά ὠμίλει;

Ὁ Κάδμος ἦτο ἀκραϊφνῆς Ἕλλην, ὅπως καί οἱ ἀδελφοί του Κίλιξ, Φοῖνιξ, Θάσος καί Εὐρώπη, υἱοί καί θυγάτηρ τοῦ ἐξ Ἀργους ἔλκοντος τήν καταγωγήν, βασιλέως τῆς Φοινίκης Ἀγήνορος, δώσαντες τά ὀνόματά των εἰς παναρχαίαν ἐποχήν εἰς ἃ μέρη ἀνεζήτουν τήν ὑπό τοῦ Διός ἀπαχθεῖσαν ἀδελφήν των, αὕτη αὕτη δέ εἰς τήν ἡπειρον τοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου.

Τό ὅτι ὁ ὅρος “Φοίνικες” σημαίνει τόν τόπον τῆς καταγωγῆς καί ὄχι τήν φυλήν ἣ τό ἔθνος προκύπτει ἀκλονήτως ἀπό τά κάτωθι παραδείγματα, σταχυολογηθέντα ἀπό ἐκτεταμένον πίνακα.

Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφερόμενος εἰς τόν Θαλῆν τόν ἀποκαλεῖ... Φοίνικα:

“Ἦν τοίνυν ὁ Θαλῆς, ὡς μέν Ἡρόδοτος καί Δοῦρις καί Δημόκριτός φασι, πατρός μέν Ἐξαμύου, μητρός δέ Κλεοβουλίνης, ἐκ τῶν Θηβιδῶν, οἳ εἰσὶ Φοίνικες, εὐγενέστατοι τῶν ἀπὸ Κάδμου καί Ἀγήνορος.”
(Βίοι Φιλοσόφων «Θαλῆς» 22)

καί ... δικαίως! “Φοίνικες” ἦσαν ὁλόκληρον τό Βασιλικόν γένος τῶν Θηβῶν ἀλλά καί οἱ ἴδιοι οἱ Θηβαῖοι, ἀφοῦ εἰς τήν τραγωδίαν “Φοίνισσαι” τοῦ Εὐριπίδη, ὁ χορός τῶν Θηβαίων γυναικῶν ἀποκαλεῖται “Φοίνισσαι”, εἰς τόν Θαλῆν θά ἐσκόνταπτε τό πρᾶγμα;

Πάρα κάτω, ὅμως, ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος τά “χαλᾶ”, διότι τόν ἀποκαλεῖ... Ἕλληνα:

“Εὐδοξος δ’ ὁ Κνίδιος καί Εὐάνθης ὁ Μιλήσιός φασι τῶν Κροίσου τινὰ φίλων λαβεῖν παρὰ τοῦ βασιλέως ποτήριον χρυσοῦν, ὅπως δῶ τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων τόν δέ δοῦναι Θαλῆ. (“Θαλῆς” 29).

Κατά τόν Ἀριστόξενον ὁ Πυθαγόρας ἦτο... Τυρρηνός:

“ἦς ἦρξε Πυθαγόρας Μνησάρχου (...) Σάμιος, ἦ ὥς Ἀριστόξενος Τυρρηνός, ἀπό μιᾶς τῶν νήσων ἃς ἔσχον Ἀθηναῖοι Τυρρηνούς ἐκβαλόντες.”

(Διογένης Λαέρτιος, «Πυθαγόρας» 1).

Δηλονότι, ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐξεδίωξαν τοὺς γηγενεῖς-τρόπος τοῦ λέγειν δηλαδή, διότι οἱ Τυρρηνοὶ κατήγοντο ἐκ Θεσσαλίας-Τυρρηνούς, μεθ' ὧν ὁ Πυθαγόρας ἦτο συγκατοικος, τόν “παίρνει καί αὐτόν ἢ μπάλλα” κατά τό δὴ λεγόμενον καί γίνεται... Τυρρηνός! Εἶναι ὥς λέγουν οἱ μείρακες “τά παιδιά τοῦ Ζεββεδαίου ποιόνε εἶχανε πατέρα; Τόν “Ἰεζεκιήλ”; (Ζητοῦμεν γνώμην ἀπό τοὺς Ἰουδαϊόφρονας διὰ τό “Ἰεζεκιήλ”, τό ὅποιον ἐλάβομεν ἐκ τύχης, μὴ ἔχοντες ἐξοικεῖσιν μέ τό ἱερὸν βιβλίον.)

Ἀλλὰ καί οἱ Πτολεμαῖοι δέν ἀποφεύγουν τὴν “Αἰγυπτιοποίησιν”:

“Ἀπὸ γάρ χάους εὐθύς καί τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενος χρὴ αὐτόν ἅπαντα εἰδέναι ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτρην τὴν Αἰγυπτίαν.”

(Λουκιανός, Περί Ὁρχήσεως 37)

Εἰς τοῦτο συμφωνεῖ καί ὁ Πausanías. Οἱ Πτολεμαῖοι... εἶναι Αἰγύπτιοι:

“Τοῦ θεάτρου δέ ὁ καλοῦσιν Ὡδεῖον ἀνδριάντος πρό τῆς εἰσόδου βασιλέων εἰσὶν Αἰγυπτίων. Ὄνόματα μὲν δὴ κατὰ τὰ αὐτὰ Πτολεμαῖοι σφισιν.”

(Ἀττικά, 8-6).

Ἀλλὰ καί ὁ Pausanías... τὰ “χαλᾶ”, λέγων ὅτι ὁ Πτολεμαῖος ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν Μακεδόνα, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου:

“Μακεδόνα δέ αὐτόν ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῷ ἐπιγράμματι ἐκάλεσε, βασιλεύων ὅμως Αἰγύπτου.”

(Ἡλεικά Β, III-1)

Καί τί εἶδους “Αἰγύπτιοι” ἦσαν αὐτοὶ οἱ Πτολεμαῖοι τέλος πάντων, οἱ ὅποιοι ὄχι μόνον δέν ὠμίλουν τὴν ... μητρικὴν τῶν γλῶσσαν, ἀλλὰ δέν κατεδέχοντο... οὔτε νὰ τὴν μάθουν;

“Πολλῶν δέ λέγεται καί ἄλλων ἐκμαθεῖν γλώττας, τῶν πρό αὐτῆς (Κλεοπάτρας) βασιλέων οὐδέ τῶν Αἰγυπτίων ἀνασχομένων παραλαβεῖν διάλεκτον, ἐνίων δέ καί τό μακεδονίζειν ἐκλιπόντων.”

(Πλούταρχος, Ἀντώνιος 27-3)

Εἶναι φανερόν, διὰ νὰ μὴν κουράσωμεν ἄλλο, ὅτι οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ὅπως λέγοντες Λακεδαιμόνιοι ἢ Ἡλεῖοι ἢ Βοιωτοὶ κ.λπ. ἠννόουν Ἑλληνας, τοῦτ' αὐτὸ ἠννόουν καί δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι δέν κατήγοντο μὲν ἐκ τῆς κυρίως Ἑλλάδος, εἶχον ὅμως Ἑλληνικά ὀνόματα. Τοῦτο ἴσχυεν ἀπολύτως μέχρι τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων, καί μόνον μετὰ, μέ τὴν γενικὴν Ἑλληνοποίησιν καί τὴν Ἑλληνόσχημον ἐμφάνισιν, ὀνόματα Ἑλληνικά δέν ἐξεπροσώπουν ἀναγκαίως καί Ἑλληνας τὴν καταγωγὴν, ὅπως π.χ. οἱ Ἰουδαῖοι ἱστορικοὶ Φίλων καί Ἀριστόβουλος. Οὕτω, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Ἡρόδοτον, “Φοίνικες” οὐδέν ἄλλο σημαίνει, οὔτε δύναται νὰ σημαίνει, εἰ μὴ μόνον Ἑλληνας ἐκ Φοινίκης. Οἱ Ἑλληνες, ὁ πρῶτος ναυτικὸς λαὸς τῆς Γῆς, ὁ ὅποιος ἀπὸ τῆς Μεσολιθικῆς ἀκόμη ἐποχῆς τουλάχιστον, καί χιλιάδας ἔτη πρό τῆς

ἐμφανίσεως τῶν Φοινίκων, ἔπλεε μέ τά γεροδεμένα του πλοῖα εἰς τό Αἶγαϊον, τήν Μεσόγειον καί τούς τρεῖς ὠκεανούς, ἦτο ὁ μόνος ὁ ὁποῖος ἐδικοιοῦτο νά λέγεται “Φοῖνιξ”, “Αἰγύπτιος”, “Αἰθίοψ”, “Λίβυς” κ.λπ. καί νά μὴν εἶναι οὔτε Φοῖνιξ οὔτε Αἰγύπτιος οὔτε Αἰθίοψ οὔτε Λίβυς, ἀλλά Ἕλλην καί μόνον Ἕλλην.

Ἄλλ’ ἄς ἔλθωμεν τώρα καί εἰς τό θέμα τῆς καταγωγῆς τῶν Γεφυραίων, τό ὁποῖον ἐκ πρώτης ὄψεως ἐμφανίζεται ὡς παρωνυχίς, ἐνῶ εἶναι κολοσσιαίας σημασίας, ὡς θέλωμεν ἀποδείξει:

Γράφει ὁ Ἡρόδοτος:

“Οἱ δέ Γεφυραῖοι, τῶν ἦσαν οἱ φονέες οἱ Ἰππάρχου, ὡς μέν αὐτοὶ λέγουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίης τήν ἀρχήν, ὡς δέ ἐγὼ ἀναπυνθάνομενος εὐρίσκω, ἦσαν Φοίνικες τῶν σύν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν τήν νῦν Βοιωτίην Καλομένην, οἴκεον δέ τῆς χώρας ταύτης ἀπολαχόντες τήν Ταναγρικὴν μοῖραν. Ἐνθεῦτεν δέ Καδμείων πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ’ Ἀργείων οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐπ’ Ἀθηναίων. Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο σφέν αὐτῶν εἶναι πολίητας, πολλῶν τέων καί οὐκ ἀξιαγαπήτων ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι.”

(Τερψιχόρη 57)

καί συνεχίζει:

“Οἱ δέ Φοίνικες οὗτοι οἱ σύν Κάδμῳ ἀπικόμενοι τῶν ἦσαν οἱ Γεφυραῖοι, ἄλλα τε πολλά οἰκήσαντες ταύτην τήν χώραν (...). Περιοίκεον δέ σφέας τά πολλά τῶν χώρων τοῦτον τόν χρόνον Ἑλλήνων Ἴωνες...”

(Τερψιχόρη 58)

καί ἀκόμη:

“Ἐπὶ τούτου δέ τοῦ Λαοδάμαντος τοῦ Ἐτεοκλέος μουναρχέοντος ἐξανιστάται Καδμεῖοι ὑπ’ Ἀργείων καί τρέπονται ἐς τοὺς Ἑγγελέας, οἱ δέ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας· καί σφι ἰρά ἐστὶ ἐν Ἀθήνησι ἰδρυμένα, τῶν οὐδέν μετὰ τοῖσι λοιποῖσι Ἀθηναίοισι, ἄλλα τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν καί δὴ καί Ἀχαιΐης Δῆμητρος ἱρόν τε καί ὄργια.”

(Τερψιχόρη 61)

Τά ὑποστηριζόμενα ἐδῶ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου εἶναι ὅτι:

- α. Οἱ Γεφυραῖοι εἶναι Φοίνικες καί ὄχι Ἐρετριοί, ὅπως οἱ ἴδιοι λέγουν!
- β. Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐδέχθησαν “ὡς συμπολίτας των” μέ ἀσημάντους περιορισμούς.
- γ. Συνιστοῦν ἐν Ἀθήναις διακεκριμένην κοινότητα, μέ ἰδικά της ἱερά εἰς τὰς λειτουργίας τῶν ὁποίων δέν μετέχουν οἱ Ἀθηναῖοι.

Εἶναι ἐμφανὲς ἡ προσπάθεια τοῦ Ἡροδότου νά ἐγκαταστήσῃ ἐν μέσαις Ἀθήναις Φοινικικὴν μειονότητα, δηλαδὴ βαρβαρικὴν. Καί τό “πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος”; Μήπως ὅμως τότε δέν ἴσχυεν; Ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις περὶ τοῦ ἀντιθέτου:

“Ἐκ ποίου φρονήματος
ἀνδρῶν Πελασγῶν τήν δ’ ἀτιμάζεις χθόνα;
ἀλλ’ ἤ γυναικῶν ἐς πόλιν δοκεῖς μολεῖν;
κάρβανος ὧν Ἕλλησιν ἐγγλίοις ἄγαν.”
(Αἰσχ. Ἰκέτιδες 911)

Ἄλλο δηλαδή ὁ Ἑλλην, ὁ Πελασγός, καί ἄλλο, ὁ Αἰγύπτιος, ὁ κάρβανος, ὁ βάρβαρος.

Ἦτο λοιπόν δυνατόν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ περί πολλοῦ ἔχοντες τήν πόλιν των, νά δεχθοῦν Φοίνικας καί μέ τοιαύτην προθυμίαν; Διά ποῖον λόγον; Κάλαθος τῶν ἀχρήστων ἦτο ἡ πόλις των; Καί τούς ἐπέτρεπαν νά ἔχουν καί τά ιερά των μέ τās ιδικάς των ἱερουργίας. Μήπως τούς ἐπέτρεπαν καί τήν “ἱεράν” συνήθειαν πού εἶχαν νά σφάζουν τά τέκνα των εἰς τόν Κρόνον;

“Καρχηδόνιοι δέ θύουσιν ὡς ὅσιον ὄν καί νόμιμον αὐτοῖς, καί ταῦτα ἐνιοι αὐτῶν καί τούς αὐτῶν ὑεῖς τῷ Κρόνῳ,”
(Πλάτων, Μίνως 315)

Ἐπανερχόμενοι εἰς τόν Ἡρόδοτον, εἶναι φανερόν ὅτι ἡ μόνη λογική ἐξήγησις περί τῆς καταγωγῆς τῶν Γεφυραίων εἶναι ὅτι οὗτοι ἦσαν Ἑρετριεῖς “Περατάρηδες”, ἦτοι ἄνθρωποι διαπεραιούμενες μέ τά πλοιάριά των πρόσωπα καί ἀγαθὰ ἐξ Ἑρετρίας εἰς Ὠρωπόν καί ἀντιστρόφως, ὡς ἀκριβῶς τοῦτο γίνεται καί σήμερον ἐκεῖ. Γράφει ὁ Ἡρόδοτος:

“Τοὺς δέ τῶν Ἑρετριέων ἀνδραποδισμένους (...) Βασιλεὺς δέ Δαρεῖος (...) ἐποίησε κακόν ἄλλο οὐδέν, ἀλλὰ σφέας τῆς Κισσίου χώρης κατοίκησε...”
(Ἑρατῶ 119)

Πεντακόσια ἔτη μετά, τούς ὑπό τῶν Περσῶν ἐγκατασταθέντας εἰς τήν Κισσίαν τῆς Βαβυλῶνος Ἑρετριεῖς, συνήνητησεν ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς. Γράφει ὁ Φιλόστρατος δι’ αὐτούς:

“Καί ναῦς ἐγκεχαραγμένης τοῖς τάφοις, ὡς ἕκαστος ἐν Εὐβοίᾳ ἐζη πορθμεύων ἢ πορφυρεύων ἢ θαλάττιον ἢ καί ἀλουργόν πράττων...”
(Βίος Ἀπολλωνίου Τυανέως Α’ - XXIV)

Ἰδοὺ λοιπόν ἡ ἐξήγησις. Οἱ Ἑρετριεῖς ὡς “πορθμεύοντες” μέν ἐκαλοῦντο “Γεφυραῖοι”, ὡς “πορφυρεύοντες” δέ μέ ἀλουργόν=ἐρυθράν βαφήν¹, ἐκαλοῦντο “Φοίνικες”, δι’ ὃ καί οἱ “Φοίνικες” αὐτοὶ ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς Ἀθήνας “ὡς συμπολίται”, ἀφοῦ οἱ Ἀθηναῖοι ἐθεώρουν τούς ἐν παντί πιστούς εἰς αὐτούς Ἑρετριεῖς ὡς ἰσαδελφούς. Ὑπῆρχε δέ σοβαρώτατος λόγος δι’ ὃν οἱ Ἑρετριεῖς ἡσυχολοῦντο τόσον πολύ μέ τήν βαφήν ὑφασμάτων δι’ ἐρυθροῦ χρώματος, τό ὅτι οἱ γείτονός των τῆς πολυπληθοῦς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐχρησιμοποιοῦν πρός ἐνδυσιν ἐρυθρὰ ἱμάτια. Τοῦτο δέ συνέβαινε καί κατὰ τόν ἐποχὴν τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος καί πρό αὐτῆς:

¹ “ἡλάκατα στρωφῶσ’ ἀλιπόρφυρα” (Ὁδ. Ζ 306)=γνέθοντας νῆμα κόκκινο βαθύ, “φάρ’ ὑφαίνουσιν ἀλιπόρφυρα” (Ὁδ. Ν 108)=ὑφαίνουν ὑφάσματα μέ χρῶμα κόκκινο βαθύ, “καί τοῖς δέ μ’ ἐμβαίνονθ’ ἀλουργέσιν θεῶν” (Αἰσχ. Ἀγαμέμνων 946)=κι ὅταν πατοῦν στῶν θεῶν τά ὀλοπόρφυρα, “τόν μέν γάρ ἀλουργῇ εἶναι” (Πλάτων, Φαῖδων 110)=διότι ἐν μέρος αὐτῆς εἶναι πορφυροῦν.

“Οἱ πάλοι Ἀθηναῖοι ἀλουργῇ μέν ἡμπείχοντο ἱμάτια (...) τοιοῦτοι ὄντες τήν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐνίκησαν.”

(Αἰλιανός, Ποικίλη ἱστορία Δ-22)

Ἐξ ἄλλου εἶναι γνωστόν ὅτι οἱ Φοίνικες ἀπεκάλουν ἑαυτοὺς “Χανααῖους” ἐκ τῆς γῆς Χαναάν, ὅπερ σημαίνει “χώρα τῆς πορφύρας”¹. Φοίνικες ἀπεκλήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀφοῦ “Φοινικίς” ἐκαλεῖτο κάθε ἐρυθρόν ὕφασμα “ἐπὶ τοῖσι βωμοῖς ὡχρός ἐν φοινικίδι” (Λυσιστράτη 1140)=στοὺς βωμούς μπροστὰ γονατισμένοι καὶ χλωμός μέ τήν κόκκινη στολή του, “φοινικίς” δὲ ἐκαλεῖτο ἡ ἐρυθρά στολή των Λακεδαιμονίων ὀπλιτῶν. Ἦτο τουτέστιν τό “Φοίνικες” ὑποκοριστικόν τῶν Ἑρετριέων. Ὑπενθυμίζομεν ὅτι εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ὑπῆρχεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βουλῇ ὁμάς “Ἰαπώνων” βουλευτῶν. Ἐ, ὅσον Ἰαπώνες ἦσαν οἱ Δ. Γούναρης, Στ. Δραγούμης, Ἐμμ. Ρέπουλης, Π. Πρωτοπαπαδάκης κ.λπ. ἄλλο τόσον ἦσαν Φοίνικες οἱ Ἑρετριεῖς.

Κατερρίφθη οὕτω ἡ παρά φύσιν σύζευξις Ἀθηναίων καὶ Φοινίκων, ἡ ὁποία διὰ τῶν διαδοχικῶν ἐξισώσεων:

Ἰουδαῖοι=Σημίται

Σημίται=Φοίνικες

Φοίνικες=Γεφυραῖοι

Γεφυραῖοι=Ἀθηναῖοι

θά ὠδήγει εἰς τό ἀνατριχιαστικόν: Ἀθηναῖοι= καὶ Ἑβραῖοι!

Αὐτός δὲ εἶναι καὶ ὁ λόγος δι' ὃν τό θέμα τῶν Γεφυραίων ἀπεκαλέσαμεν κολοσσιαίας σημασίας. Καί θά πρέπει νά προσέξουν πολὺ μερικοὶ ἀφελεῖς, οἱ ὅποιοι ἐπειδὴ ὁ Ἡρόδοτος (Ε 55) χαρακτηρίζει τοὺς “τυραννοκτόνους” Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα ὡς Γεφυραῖους, νομίζουν ὅτι ἐπιρρίπτοντες τήν δολοφονίαν τοῦ Ἰππάρχου εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις δῆθεν Ἑβραῖους τοῦ ΣΤ' π.Χ. αἰῶνος, τοὺς “στριμώχνουν”. Καὶ δὲν βλέπουν ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως δῆθεν Ἑβραϊκῆς κοινότητος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος, εἶναι θεῖον ἐξ οὐρανοῦ δῶρον πρὸς αὐτοὺς ἀντισταθμίζον πολλαπλασίως πᾶσαν “ζημίαν”. Διὰ νά μὴν “ἀνακαλύψῃ” κάποιος “εὐφυής” εἰς τό ἐγγὺς μέλλον, ὅτι ὁ Ἰκτῖνος κατήγετο ἐκ Γεφυραίων καὶ ἄρα ὁ Παρθενῶν εἶναι... μικρογραφία τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος! Τοιαῦται ἀνοησίαι ἐκεῖ ὀδηγοῦν.

Περαίνοντες, εἰς τό κατὰ τοῦ Ἡροδότου κατηγορητήριο, θά καλέσωμεν μάρτυρας τήν Φυσικὴν καὶ Μαθηματικὴν Ἐπιστήμην, ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος προείπομεν.

Ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τήν μάχην τοῦ Μαραθῶνος καὶ εἰς ἀνάμνησιν αὐτῆς ἐτέλουν ἐορτὰς πρὸς τιμὴν τῆς Ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος τήν στήν Βοηδρομιῶνος, ἥτοι τήν 21ην Σεπτεμβρίου, ἣν καὶ θά προτιμῶμεν ὡς ἐγκυροτέραν. Ἀφ' ἐτέρου ἐκ τῶν κάπως ἀορίστων τοῦ Ἡροδότου περί Καρθείων καὶ πανσελήνου, ἡ ἡμερομηνία συντομεύεται κατὰ ἐν 15-ἡμέρον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ διαφορὰ αὕτη δὲν δημιουργεῖ ζήτημα εἰς ὅσα ἀκολουθοῦν.

¹ “Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Χάμ, Χούς καὶ Μισρωῖμ καὶ Φούθ καὶ Χαναάν” (Γραφή, Γένεσις Χ-6)

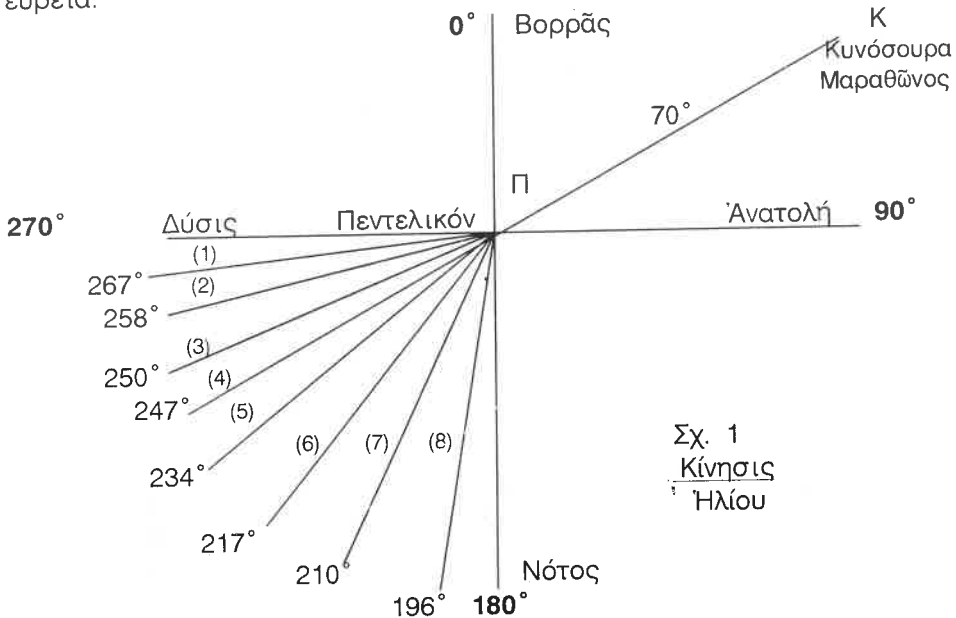
Γράφει ὁ Ἡρόδοτος:

“τούτους γάρ συνθεμένους Πέρσῃσι ἀναδέξει ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσί.”

(Ἑρατώ 115)

Ἄπαντες δέχονται, ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω ὑπονοεῖται ὅτι κατόπιν προσυ-
νεννοήσεως, κάποιος ἐκ τῶν Ἀλκμεωνιδῶν, μετά τήν μάχην, ἀνύψωσε ἐπὶ τῆς
κορυφῆς τοῦ Πεντελικοῦ ἀσπίδα, ἢ λάμπις τῆς ὁποίας ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Ἡλί-
ου ἐσήμαινε περίπου “σπεύσατε νὰ καταλάβετε τὰς Ἀθήνας, ἢ πόλις εἶναι
ἀνυπεράσπιστος.”¹

Εἰς τὸ παρατιθέμενον σχῆμα 1, ὡς ὁσημεῖον συντεταγμένων ἐλήφθη ἡ
κορυφή Π τοῦ Πεντελικοῦ καὶ Κ μέ διόπτρυσιν ἐκ τοῦ Π 70° ἢ ἄκρα Κυ-
νόσουρα τοῦ Μαραθῶνος. Ἡ θέσις αὕτη εἶναι μία μέση θέσις μεταξύ τῆς
παραλίας καὶ ἀνοικτὰ τῆς παραλίας, ὥστε νὰ καλύπτεται μία ἑκτασις ἀρκετά
εὐρεῖα.

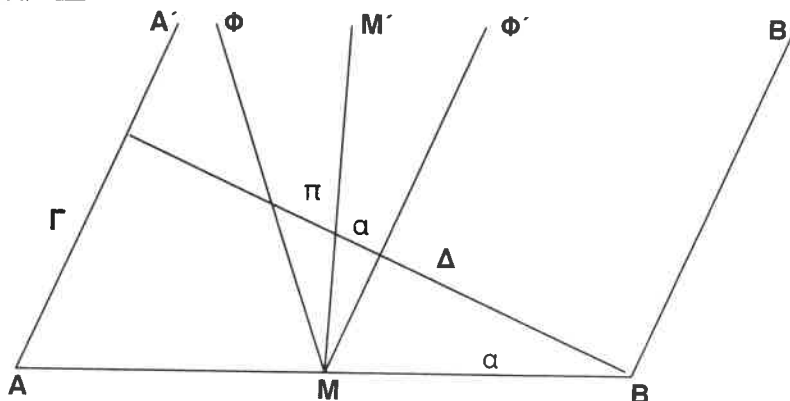

¹ Πάντα ταῦτα εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἀνόητα, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἐπὶ τό-
σας ἡμέρας πρὸς τῆς μάχης ἡ πόλις ἦτο ἐξ ἴσου ἀνυπεράσπιστος καὶ ἡ πληροφορία
αὕτη εὐχερῶς θά ἡδύνατο νὰ διαβιβασθῇ εἰς τοὺς Πέρσας, χωρὶς τὸ “θέατρον” τῆς
ἀσπίδος, ὁπότε οὗτοι ἀποστέλλοντες διὰ θαλάσσης νύκτωρ δύναμιν, π.χ. 10.000
ὁπλιτῶν, θά κατελάμβανον τὰς Ἀθήνας. Ἐχρειάζετο νὰ πάθουν τὴν “νίλαν τοῦ Μάμα-
λη” εἰς τὸν Μαραθῶνα, διὰ νὰ ἐπιχειρήσουν κατάληψιν τῶν Ἀθηνῶν; Καὶ ποῖον ἦτο τὸ
περιεχόμενον τῆς προσυεννοήσεως; “Ὅταν ὑποστήτε πανωλεθρία μὴν ἀπελπισίητε,
ἡμεῖς δι' ἀσπίδος θά σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι ἡ πόλις εἶναι ἀνυπεράσπιστος”. Καὶ ἂν
ἦτο ... συννεφία; Καὶ ὅταν ἐγένετο ἡ προσυεννόησις ἡ πόλις δέν ἦτο ἀνυπεράσι-
στος; κ.ἄ., κ.ἄ.

Σπανίως τὰ γραφόμενα ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ἀντέχουν εἰς αὐστηρόν λογικόν
ἐλεγχον.

Τό Σχῆμα 2 εἰκονίζει ἐπίπεδον κάτοπτρον AB , φωτεινὴν πηγὴν Φ καὶ M τό μέσον τοῦ κατόπτρου. Ἡ προσπίπτουσα εἰς τό M φωτεινὴ ἀκτὶς ΦM σχηματίζει μετὰ τῆς ἐκεῖ καθέτου MM' "γωνίαν προσπτώσεως" π . Ἡ ἀνακλωμένη φωτεινὴ ἀκτὶς $M\Phi'$ σχηματίζει μετὰ τῆς καθέτου MM' "γωνίαν ἀνακλάσεως" α . Ὁ πρῶτος νόμος τῆς Ὀπτικῆς λέγει ὅτι: $\pi = \alpha^1$

Σχῆμα 2

Ὅσον ἀφορᾷ στό εὖρος τῆς ἀνακλωμένης δέσμης. Φέρομεν τὰς παραλλήλους AA' καὶ BB' πρὸς τὸν ἀνακλωμένην ἀκτῖνα $M\Phi'$ καὶ ἐκ τοῦ σημείου B τὴν κάθετον $B\Gamma$ ἐπὶ τὴν AA' . Ἡ $B\Gamma$ εἶναι τό εὖρος τῆς ἀνακλωμένης δέσμης:

$$(B\Gamma) = (AB) \times \sin \alpha$$

Ἐξ αὐτῆς σχηματίζομεν πίνακα εἰς ὃν φαίνεται ὅτι αὐξανομένης τῆς γωνίας προσπτώσεως τό εὖρος τῆς ἀνακλωμένης δέσμης μειοῦται καὶ εἰς πρόσπτωσιν παράλληλον πρὸς τό κάτοπτρον δέν ὑφίσταται ἀνακλωμένη δέσμη.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τό Σχ. 1 παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἀκραία αὐτῇ περίπτωσις ἀφορᾷ στήν εὐθεῖαν (3), ὅπου αὕτη ἔχει χαραχθῇ ὡς προέκτασις τῆς ΠΚ, ἀφοῦ $250^\circ - 70^\circ = 180^\circ$. Ἦτοι ὁ ἥλιος κινούμενος ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, εἰς τὴν θέσιν (3) δέν δίδει ἀνακλωμένην δέσμη πρὸς Μαραθῶνα. Εἰς ὅλας τὰς ἄλλας θεωρητικῶς δίδει. Ἄς ἴδωμεν πόσιν καὶ εἰς ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας.

1. Διόπτεισις τοῦ Ἡλίου κατὰ τὴν δύσιν

Δεδομένα: Γεωγραφικόν πλάτος Ἀθηνῶν $= 38^\circ B = \phi 1$

" μήκος " $= 23^\circ A = \lambda 1$

¹ Τόν νόμον αὐτόν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐγνώριζον τουλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλάτωνος. (Πλούταρχος, "περί τοῦ ἐμφαινομένου προσώπου τῷ κύκλῳ τῆς Σελήνης" 929F, 930A, 930C).

α=π

(ΒΓ)

Ἡμερομηνία 21.9

0°	100% τοῦ (ΑΒ)
10°	98% τοῦ (ΑΒ)
20°	94% τοῦ (ΑΒ)
30°	87% τοῦ (ΑΒ)
40°	77% τοῦ (ΑΒ)
50°	64% τοῦ (ΑΒ)
60°	50% τοῦ (ΑΒ)
70°	34% τοῦ (ΑΒ)
80°	17% τοῦ (ΑΒ)
90°	0% τοῦ (ΑΒ)

Ἐκ τῶν ἀστρονομικῶν ἐφημερίδων (Almanac) ἔτους 1996¹ διὰ γεωγραφικά πλάτη ἀπὸ 35°Β ἕως 45°Β ἢ δύσιν τοῦ Ἡλίου λαμβάνει χώραν τὴν 17.57' τοπικὴν ὥραν ἢ 15.57' ὥραν Greenwich. Ἐκ τῆς ἰδίας σελίδος 187 (ἐκδόσις Ἀγγλικῆς Ὑδρογραφικῆς Ὑπηρεσίας), εὐρίσκομεν τὴν GHA= Ὁρικήν γωνίαν Greenwich τοῦ Ἡλίου, τὴν Dec= Ὑψος τοῦ Ἡλίου καὶ τὸ d, ἥτοι τὴν μέσην ἀνά ὥραν μεταβολὴν τοῦ ὕψους διὰ κάθε ἡμέραν.

Καί ἔχομεν:

	<u>GHA</u>	<u>Der</u>	<u>d</u>
21.09.96 15.00' GMT	46° 46',6	0° 26',3	-1',0
Inc. 57'	14° 15',0	-1',0	
	61° 1',6=61°, 0=λ ₂	0° 25',3 B=0°, 4217 B=φ ₂	

Τοπικὴ Ὁρική Γωνία=LHA (Σχ. 3)

LHA (Sun)=λ₁+λ₂=23°+61°=84°=Δλ

Γωνία τ ἐκ τοῦ τύπου:

συν τ=συνφ₁ σινφ₂ συνΔλ + ημφ₁ ημφ₂

ὅπου: φ₁=38°Β, φ₂=0°, 4217Β, Δλ=84°

Ἀντικαθιστῶντες εὐρίσκομεν: τ=85°, 04

Γωνία Ζ ἐκ τοῦ τύπου:

συν Ζ=ημφ₂/συνφ₁. ημτ - εφφ₁/εφ τ

Ἀντικαθιστῶντες τὰς τιμὰς τῶν μεταβλητῶν εὐρίσκομεν: Ζ=93°

Διόπτεισις τοῦ Ἡλίου τὴν 17.57' τῆς 21.9 Ζη ἐκ τοῦ τύπου:

Ζη=360°-Ζ ἢ Ζη=267°²

ἐπειδὴ τό σημεῖον 1 - μεταβληταί μέ δείκτην 1 - εὐρίσκεται εἰς τό βόρειον ἡμισφαίριον.

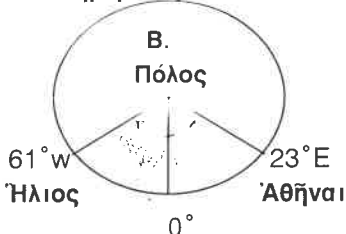
Ἐπαναλαμβάνοντες τοὺς ἀνωτέρω ὑπολογισμούς διὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ διὰ τὰς ἀκεραίας ὥρας τῆς ἡμέρας 17.00'-16.00'-15.00'-14.00'-13.00' σχηματίζεται ὁ κάτωθι πίναξ:

Τοπικὴ ὥρα

Διόπτεισις Ἡλίου

17.57' δύσις	267°
17.00	258°
16.00	247°
15.00	234°
14.00	217°
13.00	196°

Ἰσημερινός

¹ Διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ προκειμένου προβλήματος αἱ μικροδιαφοραὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος εἶναι ἄνευ σημασίας.

² "Σύγχρονος Ἀστροναυτιλία", Ζ.Π. Πετρίδη, Ἀθῆναι 1996.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω πίνακος ἐγένετο τό Σχ. 1, εἰς ὃ ἡ εὐθεΐα (3) συνιστᾷ τὴν προέκτασιν τῆς ΠΚ. Ἡ γωνιακὴ ἀπόστασις τῶν εὐθειῶν (3) καὶ (1) εἶναι 17° , ὅπερ σημαίνει ὅτι εἰς τὴν θέσιν (1) ἡ γωνία προσπτώσεως τῶν ἀκτίνων τοῦ δύνοντος Ἡλίου εἶναι:

$$90^\circ - 17^\circ / 2 = 81^\circ,5$$

καὶ τό εὖρος τοῦ κατόπτρου ἔχει περιορισθῇ εἰς τό 15%, ἐνῶ ἐπὶ $1\frac{1}{2}$ ὥραν πρὸ τῆς δύσεως τουλάχιστον, τὰ πράγματα ἦσαν ἔτι χειρότερα.

Τίθεται ἤδη τό ἐρώτημα, ἂν κάτοπτρον εὖρους 70-80 ἐκ., ὅσον ἦτο περίπου ἡ διάμετρος μιᾶς ἀσπίδος, περιοριζόμενον εἰς τὰ 10-12 ἐκ. δύναται νά δώσῃ σῆμα μετ' ἀσφαλείας ὑπὸ τὰς περιγραφείσας ἀνωτέρω συνθήκας. Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι τοῦτο μετὰ δυσκολίας θά ἐπετυγχάνετο ἀκόμη καὶ ὑπὸ ἐπιστημονικοῦ ὀργάνου μονίμως ἐγκατεστημένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Πεντελικοῦ.

Ἄλλ' ἔστω ὅτι τοῦτο δυσκόλως μέν, ἀλλ' ἐπιτυγχάνεται. Ὅμως τό χρησιμοποιηθέν "κάτοπτρον" δέν ἦτο ἐπίπεδον, ἦτο ἀσπίς, τουτέστιν ἐπιφάνεια κυρτὴ καὶ μάλιστα μέ ἀναγλύφους διακοσμήσεις καὶ "ὄμφαλόν" εἰς τό κέντρον, ὅποτε τό πρᾶγμα καθίσταται ἀδύνατον.

Μήπως ὅμως τό σῆμα ἐδόθη πολὺ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ Ἡλίου;

Ἐπανερχόμενοι εἰς τό Σχ. 1 παρατηροῦμεν ὅτι ἡ γωνιακὴ ἀπόστασις τῆς εὐθείας (5) ἀπὸ τὴν (3) εἶναι 16° , ἥτοι περίπου ὅση καὶ τῆς (1) ἐκ τῆς (3). Ἄρα ὅσα ἐλέχθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τὸν χῶρον ἀπὸ τὴν (3) ἕως τὴν (1) ἰσχύουν καὶ διὰ τὸν χῶρον ἀπὸ τὴν (3) ἕως τὴν (5). Ἦδη ὅμως εὐρισκόμεθα εἰς τὴν 3 μ.μ. καὶ εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν τοῦ ἀδυνάτου.

Ἄς κάμωμεν μίαν παραδοχὴν. Ἐστω ὅτι μέ γωνίαν προσπτώσεως 70° ἔχομεν ἀποτέλεσμα. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ Ἥλιος θά πρέπει νά εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν (7) μέ διόπτειυσιν 210° , ἥτοι ὅτι τό σῆμα ἐδόθη μεταξύ τῆς 1ης καὶ 2ης μεσημβρινῆς ὥρας. Ὅπως ὅμως λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ὅταν τό σῆμα ἐδόθη οἱ βάρβαροι ἦσαν ἤδη ἐντὸς τῶν πλοίων "εὐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσὶ" (Ἐρατῶ 115). Ἐπομένως ἡ μάχη θά πρέπει νά εἶχε τελειώσῃ τουλάχιστον πρὸ μιᾶς ὥρας, δηλαδὴ μεταξύ 12ης καὶ 1ης μεσημβρινῆς, διὰ νά προλάβουν οὗτοι νά ἐπιβιβασθοῦν τῶν πλοίων καὶ ταῦτα νά ἀπάρουν καὶ νά βγοῦν στὰ ἀνοιχτά. Ὅμως ὁ Ἡρόδοτος λέγει καὶ πάλιν ὅτι ἡ μάχη διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ: "Μαχομένων δέ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγένετο πολλός". (Ἐρατῶ 113) καὶ μᾶλλον τό ἀντίθετον θά ἔγραφεν, ἂν ἡ μάχη εἶχε λήξει περὶ τὴν μεσημβρίαν. Ἄρα;

Ἄρα τὰ περὶ "ἀναδέξαι ἀσπίδα" εἶναι ἀσύστατα καὶ μία εἰσέτι κακοήθεια, ἡ ὁποία σκοπὸν εἶχε νά θίξῃ μίαν ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν τῶν Ἀθηνῶν, ἴσως τὴν ἐπιφανεστέραν, ἔλκουσαν τὴν καταγωγὴν τῆς ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ βασιλέως τῆς Πύλου Νέστορος καὶ γόνος τῆς ὁποίας ἦσαν ὁ μέγας νομοθέτης Κλεισθένης, ὁ θυελλώδης Ἀλκιβιάδης καὶ αὐτός οὗτος ὁ ὀλύμπιος Περικλῆς. Κίνητρον; Μία ἀρρωστημένη ψυχὴ ἡδονιζομένη ἐπὶ συκοφαντίᾳ καὶ ἀγάλλουσα ἐπὶ τῷ εὐτελισμῷ εὐγενῶν πράξεων.

Βούλα, 27-9-1997

Ζίγκριφντ Πύρρου Πετρίδης

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

Θεολόγος Άν. Σημαιοφόρος

Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Κώδικος φανερώνει τόν ΕΛΛΗΝΑ ΛΟΓΟ ὡς δημιουργόν τῆς παγκόσμιας Ἑλληνικῆς Γλώσσας. Ἀποδεικνύει ὅτι ἡ συλλαβική δόμησις αὐτῆς, εἶναι μία ἐπιστημονική κληρονομιά γιά ἐμᾶς, ἐκ τῶν παναρχαίων Ἑλλήνων Ὀνοματοθετῶν. Κάθε Ἑλληνική λέξις περικλείει μέ ἀπόλυτον τρόπον τήν σημασίαν τοῦ ὀνομαζομένου. Ἡ ΡΙΖΑ δηλώνει κωδικῶς τήν ροή τῆς Ζωῆς. Ἡ ΦΩΝΗ, τό φῶς τοῦ Νοός. Ο ΛΟΓΟΣ εἶναι ὁ φωτισμός στήν Γῆ.

Οἱ μῦθοι ἀποκαλύπτουν τά μυστικά τους νοήματα καί μᾶς διδάσκουν, ὅτι ἂν ἡ ΔΑΝΑΗ (Δύναμις Νοός ἢ Διάνοια) γεννήσῃ τόν ΠΕΡΣΕΑ (τό πῦρ τό ἐσωτερικό) τότε μόνον θά ἐκπληρωθῇ ὁ χρησμός πού διετύπωνε ὅτι ὁ ΠΕΡΣΕΥΣ θά σκοτώσῃ τόν παπποῦ του τόν ΑΚΡΙΣΙΟ. Τό πῦρ τό ἐσωτερικό εἶναι ὁ φωτισμός πού θά σκοτώσῃ τήν ΑΚΡΙΣΙΑ ἢ τόν ΑΚΡΙΣΙΟ γιά νά ἐπικυρωθῇ πανηγυρικά ὅτι ΕΛΛΗΝ κατά τόν κώδικα = Φωτισμένος Νοῦς καί ΔΑΝΑΟΣ = Διανοήμων καί ΙΩΝ = ὁ φωτισμός στήν Γῆ καί ΣΕΛΛΟΣ = ἐσωφωτισμένος.

Ὑμνος Ἀπόλλωνος. Αὐτοί νῦν κατοχῆς ἀνακλίνεσθε πυλάων, αὐταί δέ κληῖδες, ὁ γάρ Θεός οὐκέτι μακράν.....

Γιά τήν παρουσίαση τοῦ Κώδικος δίδονται διαλέξεις, ὁργανώνονται σεμινάρια, γίνονται ραδιοφωνικές καί τηλεοπτικές παρουσιάσεις, ἐνῶ σύντομα θά κυκλοφορήσουν νέα βιβλία (Κωδικό Λεξιλόγιο, Ἀποκωδικοποίηση Μύθων κ.ἄ.).

Γιά ἐπικοινωνία Θεολόγος Ἀναστασίου Σημαιοφόρος

Τηλ.: 2657326 καί 2661158

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΡΑ ΜΑ ΦΑ

↓ ↓ ↓
Ροή Στήν Τοῦ
φύση φωτός

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στά Γραφεῖα τοῦ ΟΔΕΓ διατίθενται πρὸς 1.000 δρχ. ἡ μία κασέτες μέ Γκρεκάνικα τραγούδια ἠχογραφημένα ἀπό τόν Σύλλογο Ἑλληνοφῶνων Καλαβρίας CUM.EL.CA.

Γλώσσα Έλληνική

Τό κείμενο πού ακολουθεῖ εἶναι μία συλλογική ἐργασία τοῦ σωματείου “Θρακική Ἑταιρεία”, πού ἔχει ἔδρα τήν Κομοτηνή. Ἡ ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ζώντας τή σημερινή γλωσσική ἀφασία ὡς μεῖζον πρόβλημα τῆς ἐποχῆς, ἐπιχειρεῖ στό κείμενο αὐτό μία συνοπτική παρουσίαση τοῦ θέματος, ἐλπίζοντας σ’ ἓναν γόνιμο διάλογο.

- “Ἡ γλῶσσα εἶναι πατρίδα” (Ν. Καζαντζάκης)

Ἡ ἐργαλειακή ἀντίληψη τῆς γλώσσας, πού τήν ἤθελε ἀπλῶς ἓνα μέσον ἐπικοινωνίας καί περιγραφῆς σκέψεων, ἀνήκει στόν θετικισμό τοῦ προηγουμένου αἰῶνος. Σήμερα στή γλωσσολογία εἶναι γενικά ἀποδεκτὴ ἡ ἀπόλυτη ἐξάρτηση καί διαμόρφωση τῆς νοήσεως ἀπὸ τή γλῶσσα, ὥστε κάθε ἀνθρώπινη κοινότητα μέ διαφορετικὸ γλωσσικὸ σύστημα, νά θεωρεῖται πὺς ἔχει διαφορετικὴ κοσμοαντίληψη. Ἀλλά καί στήν ἐπικοινωνία τῶν ἀνθρώπων ἐπιβάλλει συγκεκριμένες μορφές, ἀποτελεῖ δηλαδὴ τρόπο κοινωνικῆς ζωῆς. Ἡ ἐμμονή στήν δηλωτικὴ καί πληροφοριακὴ λειτουργία τῆς παραμερίζει τὸ γεγονός ὅτι ἀποτελεῖ πράξη ἐκφράσεως καί δημιουργίας, ἐγχείρημα ταξινόμιας, οἰκοδόμηση σημασιῶν, λογικὴ συνοχή. Ὅτι ἔχει λειτουργία ὑπαρξιακὴ καί αἰσθητικὴ, ἀλλά καί ποιητικὴ πού τήν ὑπερβαίνει. Συμπυκνώνοντας τήν ἱστορία, τή σκέψη, τήν καλλιέργεια, τή νοοτροπία, τὸν πολιτισμὸ ἑνὸς λαοῦ, κάθε γλῶσσα ἔχει **νόημα** ἰδιαίτερο.

- “Μονάχη ἔννοια ἡ γλῶσσα μου στίς ἀμμουδιές τοῦ Ὀμήρου” (Ὁδ. Ἐλύτης)

Τὸ γεγονός ὅτι ἡ γενικὴ γλωσσολογία -ὄχι στό σύνολό της- ἀρκεῖται στήν περιγραφὴ καί ἐρμηνεία τῶν γλωσσικῶν φαινομένων καί δέν τὰ ἀξιολογεῖ, ὅπως καί τὸ ὅτι χαρακτηρίζει κάθε γλῶσσα αὐτάρκη καί ἱκανὴ νά ἐξυπηρετήσῃ τίς ἐκφραστικὲς ἀνάγκες μιᾶς κοινότητος, σέ καμμία περίπτωση δέν σημαίνει, ὅτι ἡ **ἀξία** ὅλων τῶν γλωσσῶν εἶναι ἴδια· ἡ τελευταία προφανέστατα συνδέεται μέ τὸν πολιτισμὸ τῆς ἐκάστοτε κοινότητος. Μόνον ἓνας ἐπαγγελματίας ραγιᾶς -μιλώντας γιὰ Ἕλληνα- μπορεῖ νά ἀγνοεῖ τὰ ἀντικειμενικὰ πλεονεκτήματα τῆς γλώσσας μας καί νά χαρακτηρίζει “ἰδεοληπτικούς” ἢ καί “ρατσιστές” ὅσους διαπιστώνουν: τήν ἀδιάκοπη παράδοση 4.000 ἐτῶν τοῦλάχιστον μέ τή στενὴ σχέση τῶν διαδοχικῶν φάσεων μεταξὺ των· τήν πρῶιμη ἐκφραση προηγμένων μορφῶν σκέψεως, μέ τή συνακόλουθη βαθειὰ καλλιέργεια· τὸ γεγονός ὅτι ἀποτελεῖ τὴ βάση τοῦ “καλλιεργημένου κώδικα” σ’ ὅλες τίς γλῶσσες² καί ἐργαλεῖο ἀναντικατάστατο τοῦ σύγχρο-νου

¹ Ἡ ΘΡΑΚΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ εἶναι πολιτιστικὸ σωματεῖο, μὴ κυβερνητικὸ.

² Τὸ σύνολο τῶν ἑλληνικῶν λέξεων -π.χ. θέατρο, μουσικὴ, πολιτικὴ- πού σέ κάθε γλῶσσα ὀνομάζουν τοὺς ὅρους τοῦ πνευματικοῦ βίου, ὁ “μοναδικὸς μας ἱμπεριαλισμός”, κατὰ τὸν Μάριο Γλωρίτη.

πολιτικού και επιστημονικού λόγου διεθνώς· τήν επεξεργασία της οργανώσεως και έκφράσεώς της από τούς κορυφαίους διανοητές πού τή χρησιμοποίησαν· **τό γεγονός ότι υπήρξε ιστορικά και κατ' επανάληψη διεθνής γλώσσα**· τό ρόλο της (πού έσχάτως και πάλι αναβαθμίζεται) στην έκπαίδευση του πολιτισμένου κόσμου. Τέλος, τήν έτυμολογική της διαφάνεια και τήν πλήρη αντίστοιχία γλωσσικού συμβόλου και έννοιολογικού περιεχομένου. Έτσι, ό μεγαλύτερος φιλόσοφος του αιώνος **Μ. Χάιντεγκερ** ζητά "ν' ανέβει μέχρι τό μυστικό της έλληνικής γλώσσας" και "βλέπει" τό αντικείμενο, όταν τό ονομάζει στα έλληνικά. **Ό Γίββων** μίλησε γιά τή "μουσικότητα και γονιμότητα γλώσσα, πού δίνει κορμί στίς φιλοσοφικές αφαιρέσεις και ψυχή στα αντικείμενα των αισθήσεων". **Ό άκαδημαϊκός Κ. Φωριέλ** ("Τά δημοτικά τραγούδια της νέας Ελλάδας", 1824) γράφει γιά τήν Έλληνική, ότι "συγκεντρώνει τόν πλοῦτο και τήν όμοιογένεια της Γερμανικής, τή σαφήνεια της Γαλλικής, τή μουσικότητα της Ιταλικής και τή λυγεράδα της Ισπανικής". **Ό γλωσσολόγος Α. Μειγιέ** υποστήριξε τήν άνωτερότητά της έναντι των άλλων γλωσσών ("Aprescu d' une histoire de la langue grecque"). Η πληρότητα της δομής, ό πλοῦτος του λεξιλογίου, οι έννοιολογικές δυνατότητες και οι σημασιολογικές αποχρώσεις αναγνωρίζονται από τούς Άγγλοαμερικανούς μέ τή φράση "οί Έλληνες έχουν μιá λέξη γι' αυτό", σέ προβλήματα κυριολεξίας. Σύν τοις άλλοις, **όντας βάση του πνευματικού πολιτισμού της Εύρώπης, ή Έλληνική μπορεί νά αξιοποιηθεί ως δεσμός μεταξύ των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως**. Έτσι, Ισπανοί εύρωβουλευτές πρότειναν στό Εύρωκοινοβούλιο τήν καθιέρωσή της ως **επίσημης γλώσσας** της Ένώσεως, άπαριθμώντας τά πλεονεκτήματα μιās τέτοιας έπιλογής και έπιμένοντας στίς "έξαιρετικές ικανότητες οργανώσεως σκέψεως πού προσφέρει".

"Όλα αυτά, βεβαίως, "έξω". Γιατί στην πατρίδα μας πλειάδα "έπιστημόνων" άμφισβητεί τή μοναδικότητα και διαχρονικότητα της γλώσσας μας, άπαξιώνει τίς έτυμολογικές δυνατότητες, επικροτεί τή ρύπανση από τούς ξενισμούς. Η άγνοια λογίων λέξεων συγκρίνεται μέ άγνοια των αντίστοιχων άγγλικών ή γαλλικών και μάλιστα σέ σχολικό έγχειρίδιο οι λέξεις αυτές χαρακτηρίζονται ως "σαβούρα" (!!!), όταν υπάρχουν οι αντίστοιχες της δημόδους. Τέλος, ή βαρβαρόχη άργκώ της άμερικανικής ύποκουλτούρας έκθειάζεται ως γονιμοποίηση και πλουτισμός της γλώσσας μας.

- **"Τό τραγικό ζήτημα είναι αν θά γράφουμε ή όχι έλληνικά. Αν θά γράφουμε έλληνικά ή ένα όποιοδήποτε ελληνόμορφο έσπεράντο. Δυστυχώς, όλα γίνονται σά νά προτιμούμε τό έσπεράντο. Σά νά θέλουμε νά ξεκάνουμε μέ όλα τά μέσα τή γλώσσα μας"**. (Γ. Σεφέρης)

Σήμερα τό δίλημμα καθαρεύουσας ή δημοτικής δέν υπάρχει. Έξακολουθεϊ νά ύφίσταται μόνο στό μυαλό όσων ζούν άκόμη μέ τά φαντάσματα του παρελθόντος. Μιά **εύρύχωρη νεοελληνική** άποδεικνύεται ή ιδανική λύση γιά νά καρπωθοῦμε τά θετικά άποτελέσματα του πολύχρονου διχασμού, αξιοποιώντας κάθε τύπο έλληνικό από τή διαχρονία της γλώσσας μας (πράγμα άλλωστε πού συνέβαινε και στό Βυζάντιο (π.χ. Μιχαήλ Ψελλός) και στην άρχαιότητα (π.χ. Αίσχύλος). Η παρασύνδεση μέ τό κοινωνικό πρόβλη-

μα καί οί αυτονόητες άλλοτε πολιτικοϊδεολογικές συνάψεις χάνουν πιά τήν καθολική ισχύ τους καί ή αδιαφορία τών "καθαρών" δημοτικιστῶν γιά τήν εὐφωνία, τή μουσικότητα καί τήν αἰσθητική μειώνεται σύν τῷ χρόνῳ, μαζί μέ τό ἀρχικό ἰσοπεδωτικό τους μένος κατά τών "ὑποπτῶν ἀπόψεων" τών ἐναντιοφρόνων. Συχνά πάντως τό πρόβλημα συντηρεῖται ἀπό τή σύγχυση μεταξύ γραπτοῦ καί προφορικοῦ λόγου, πού σαφῶς διαφέρουν ("Ὁ προφορικός λόγος ἐμψυχώνει τόν γραπτό, ὁ γραπτός ἐξυψώνει τόν προφορικό" - Σ. Ράμφος). Ἡ ὑποβάθμιση τοῦ γραπτοῦ λόγου ἐναντι τοῦ προφορικοῦ οὐσιαστικά προπαγανδίζει τήν ἀγραμματοσύνη καί παράλληλα μέ τήν "φωτογραφική" ἀντίληψη γιά τήν ἀνάγνωση τῆς λέξεως - σήματος ὑποβαθμίζεται ή ὀρθογραφία, μηδενίζεται ή ἐτυμολογία, τό νόημα καί ή κατανόηση τῶν πραγμάτων μέσα ἀπό τήν ἱστορία τους (μένει κανεῖς ἀναυδος μπρός στό ἀπίστευτα ἰδεολογήματα τῶν "εἰδικῶν": Σωσσύρ: αὐθαίρετο τῆς λέξεως, συγχρονική θεώρηση τῆς γλώσσας, Μ. Κοέν: ή ὀρθογραφία προπύργιο τοῦ κοινωνικοῦ συντηρητισμοῦ, Μπενβεντίστε, Μπλούμφιλντ, Σαπίρ: ή ἀπλούστευση τοῦ γραπτοῦ λόγου θά φέρει τήν παιδεία στό λαό κ.λπ.).

Χωρίς ἰδιαίτερο κόπο κανεῖς ἐντοπίζει στόν προφορικό καί γραπτό λόγο τῆς καθημερινότητάς μας λεξιπενία, ἀκαλαισθησία, συντακτική ἀκαμψία, ἄλωση ἀπό ξενισμούς, ἰσοπέδωση τῶν ἐπιπέδων τοῦ λόγου. Ὁ γλωσσολογικός φανατισμός συγκεκριμένων προσώπων καί ή βίαη χειραγώγηση μέσῳ τῶν ΜΜΕ, τῶν σχολικῶν βιβλίων καί τῶν "εἰδικῶν" τῆς ἐξουσίας, ὁδηγοῦν τή γλώσσα μας στήν καταστροφή κι ὅποιος διαμαρτυρηθεῖ κατηγορεῖται γιά ἐπέμβαση σ' ἕναν ζωντανό ὀργανισμό, πού δέν χρειάζεται προστάτες. Ὁμως, οὔτε κάθε ἐξέλιξη συνιστᾷ πρόοδο οὔτε, βέβαια, εἶναι τό ἴδιο ή βίαη κατάργηση μιᾶς λέξεως μέ τήν ἐξαφάνιση ή ἀντικατάστασή της ἀπό ἄλλη, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου. Κι ἂν δέν εἶχε μεσολαβήσει ὁ ἀξιολογιστικός καθαρισμός τῆς Ἑλληνικῆς ἀπό τήν Τουρκική, κατά τόν 19ο αἰ. καί ή ἑλληνοποίηση τῶν εἰσαγόμενων ὀρων, κατά τόν 20ο, σήμερα, π.χ. ἀντί γιά κυβέρνηση, ὑπουργό, νοσοκομεῖο, οἰκογένεια, ἐφημερίδα, θάχαμε γκουβέρνο, μινίστρο, σπιτάλι, φαμίλια, γαζέτα καί τό 75% τοῦ ἀστικοῦ μας λεξιλογίου θᾶταν ξένο. Συστηματικό καθαρισμό ἔκαναν κι οἱ Γερμανοί τόν προηγούμενο αἰῶνα στή γλώσσα τους ἀπό τούς γαλλισμούς καί σήμερα ή Γαλλία (ἀπό τό 1982) προσπαθεῖ ν' ἀντιμετωπίσει τήν εἰσβολή τῆς Ἀγγλικῆς, τό *Français*.

Τά σημερινά προβλήματα τῆς νεοελληνικῆς ἐπιδεινώνονται ἀπό τά ἀπαράδεκτα βιβλία, τήν ἀπουσία τῆς Γραμματικῆς, τόν ἐξοβελισμό τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἀπό τό Γυμνάσιο, τήν ἀδράνεια καί τόν λαϊκισμό τῶν ἰθυνόντων. Πάντως τό πρόβλημα εἶναι διεθνές καί ἔχει νά κάνει μέ τήν παγκοσμιότητα τοῦ (ἀμερικανικοῦ) πολιτισμοῦ, τόν πρακτικισμό τῆς ἐποχῆς, τήν κατάργηση κάθε νοήματος, τήν παθητική καί μνημονική προσέγγιση τῆς γλώσσας (φωτογραφική ἀντίληψη τῆς λέξεως)· καί εἶναι κυρίως ή ἐπικράτηση τῆς "ἐπικοινωνίας τῆς εἰκόνας" (τηλεόραση, κινηματογράφος, φωτογραφία κ.λπ.), πού καταργεῖ τό λόγο καί ὁδηγεῖ τήν ἀνθρωπότητα σέ τοπία ἀργουελικά.

- **“ Η μεγαλύτερη πνευματική μου άσκηση ήταν η θητεία μου στην αρχαία Έλληνική”. (Β. Χαϊζενμπεργκ), Νόμπελ Φυσικής)**

Η αρχαία, τροφός και θεμέλιο της νέας Έλληνικής, είναι κλειδί για την κατανόηση και οίκειωσή της. Η καθιέρωση της Δημοτικής έπρεπε να συνδυαστεί με μία πιο ολοκληρωμένη διδασκαλία της αρχαίας στα σχολεία, πού θα αποσκοπούσε όχι τόσο στη μετάδοση νοημάτων και την προσέγγιση του περιεχομένου της αρχαιοελληνικής γραμματείας, πράγμα πού γίνεται και με μεταφράσεις· οι σκοποί θα έπρεπε να είναι κυρίως γλωσσικοί και θα βοηθούσε εδώ η διδασκαλία της αττικής του 4ου π.Χ. αιώνα και μόνον. Όστόσο με την καθιέρωση του πολυκλαδικού λυκείου, τό 85% τών μαθητών θά μείνουν όριστικά έκτός της κλασσικής παιδείας· και είναι “λογικό”, τή στιγμή πού εκπαιδευτικοί του Υπουργείου Παιδείας άπαξιώνουν δημοσίως τό μάθημα και “ειδικοί” διερωτώνται γιά τή χρησιμότητά του. Μέ έπιχείρημα τή δυσκολία ή τήν άγνοια της αρχαίας από γενιές πού τή διδάχθηκαν (ποιοί άραγε θυμούνται τά Μαθηματικά του Λυκείου;), άδιαφορούν γιά τά όφέλη της αρχαιομαθείας, πού είναι άδιαμφισβήτητα: έθνική ύπερηφάνεια, πλουτισμός λεξιλογίου, ανάπτυξη της γλωσσοαντιληπτικής και λεξιπλαστικής ικανότητας, μύηση στους μηχανισμούς του αρχαίου λόγου, όξυνση της κρίσεως, μέ έφαρμογή του Συντακτικού, διαχρονική θεώρηση της γλώσσας μας, αισθητική απόλαυση, αντίσταση στον έξαμερικανισμό της γλώσσας.

Έπαναφέροντας τή διδασκλία τών αρχαίων στό Γυμνάσιο, μεταφέρεται ή έκμάθησή τους σέ καταλληλότερη ήλικία και παράλληλα άποσυμφορείται ή διδασκαλία των στό Λύκειο. Και φυσικά τό μάθημα θά διδάξουν όποιοι τό διδάζαν πάντοτε κι άν σήμερα λείπουν, νά δημιουργηθούν.

- **“... μιάν όρθογραφία όπου τό κάθε ώμέγα, τό κάθε ύψιλον, ή κάθε ύπογεγραμμένη, δέν είναι παρά ένας κολπίσκος, μιά κατωφέρεια, μιά κάθετη βράχου πάνω σέ μιά καμπύλη πρύμνας πλεούμενου...” (Όδ. Έλύτης)**

Η λογική της ήσσονος προσπάθειας, ή άκρατη χρησιμοθηρία και ή άπλοποίηση όλων τών εκφράσεων της ζωής χωρίς καμμία ιεράρχηση άναγκών, κατήργησαν τό 1982 έπισήμως τήν περισιπωμένη και τά πνεύματα στή γλώσσα μας. Η Βουλή, σέ μία μεταμεσονύκτια συνεδρία 20 βουλευτών, ψήφισε, ως τροπολογία σέ άσχετο νομοσχέδιο, τήν παραπάνω κατάργηση, χωρίς τόν παραμικρό διάλογο, χωρίς ένα σοβαρό έπιχείρημα. Ό είσηγητής έπικαλέσθηκε λόγους α) **ιστορικούς**, β) **παιδαγωγικούς** και γ) **οικονομικούς**. Οι τελευταίοι, έκτός του ότι άφορούν μόνο τά συγκροτήματα Τύπου κι όχι τόν σύνολο λαό, είναι ντροπή και ν’ άναφέρονται σέ τέτοιο ζήτημα. Τό έπιχείρημα του άσκοπου κόπου: πρώτον, ώθει τά παιδιά στήν άπροσπάθεια, δεύτερον, ψεύδεται γιά χιλιάδες (!!) ώρες έκμαθήσεως τών ελαχίστων κανόνων τoνισμού, τρίτον, άποκρύπτει τό ότι στό Λύκειο, γιά τά αρχαία ελληνικά, ό ίδιος κόπος θά καταβληθεί και, τέταρτον, άγνοεί ότι έτσι διασώθηκε ή όρθή άπαγγελία - άνάγνωση της Έλληνικής μέσα στον κυκεώνα της έποχής. Άλλωστε, τό ότι δέν υπήρχαν τόνοι στήν κλασσική αρχαιότητα, τί σημαίνει: Ούτε μικρά γράμματα υπήρχαν, ούτε χωριστές λέξεις. Μήπως είναι όπισθο-

δρομικοί οί λαοί πού διατηροῦν πολύ δυσκολότερες γραφές (Κινέζοι, Ἀραβες, Κορεάτες) ἢ ἐπαναφέρουν τήν παραδοσιακή μορφή τους (Ἰάπωνες), σέ ἀντίθεση μέ τήν Τουρκία τοῦ Κεμάλ; Ὅμως καί ἡ “εὐκολία” τοῦ μονοτονικοῦ εἶναι συζητήσιμη κι ἐνδεικτικά ἀναφέρουμε τήν ἐγκύκλιο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιά τήν ἐφαρμογή του (8-5-82/Ἀρ.Πρ.Γ2/598), πού ἦταν ἐνδεκα σελίδες, σέ σύγκριση μέ τίς 7,5 τῶν σχολικῶν βιβλίων γιά τόνους καί πνεύματα σέ Δημοτικό καί Γυμνάσιο.

Ὅσον δέ ἀφορᾷ στά ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς του, εἶναι πλέον κοινός τόπος. Πέραν τῆς ἰδίας ἀντιλήψεως πού μπορεῖ νάχει ὁ καθένας μας, σημειώνουμε τά συμπεράσματα τῶν ἐρευνῶν τῆς ψυχιάτρου Μ. Σαβάκη τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης (γιά πρόκληση ἀξανομένων ἀφασικῶν προβλημάτων, δυσλεξίας, δυσγλωσσίας, δυσροθογραφίας καί ἀλαλίας) καί τῶν ψυχολόγων Α. Παπαζήση - Μ. Μάνιου-Βακάλη (γιά λάθη τονισμοῦ ὀφειλόμενα στό μηχανικό του χαρακτήρα καί τίς ἐξαιρέσεις πού εἶναι πολλαπλάσιες τῶν βασικῶν κανόνων του).

Παρ’ ὅλ’ αὐτά, ἐγιναν -καί γίνονται- συζητήσεις καί γιά περαιτέρω “ἀπλουστεύσεις”. Οἱ ἐπίγονοι τοῦ Ἰ. Βηλαρά, τοῦ Δ. Γληνοῦ, τοῦ Ἐ. Γιαννίδη, τοῦ Φ. Γιοφύλλη, τοῦ Λ. Ρουσσέλ, προτείνουν **φωνητική γραφή** - ἓνα ι, ἓνα ο, ἓνα ε - γιά κατάργηση κάθε νοήματος (καί εὐτράπελα τοῦ εἵδους: τό μπατέρα, τό γκζάδεργο κ.ἄ.) ἢ καί τήν εἰσαγωγή τοῦ λατινικοῦ - ἐλληνικῆς ἁλλωστε προελεύσεως - ἀλφαβήτου, πού θά καταργήσει ἐπιπλέον καί κάποιους φθόγγους καί θ’ ἀφελληνίσει καί τήν τελευταία γωνιά τῆς ψυχῆς μας. Ἦδη ἡ ἐκτεταμένη ἐξοικείωσή μας μέ τήν Ἀγγλική προλεγαίνει τό ἔδαφος...

Συνοψίζουμε τούς λόγους πού ἐπιβάλλουν τήν ἐπαναφορά τοῦ πολυτονικοῦ συστήματος:

α) Ἡ ἐλληνική γλῶσσα, ὡς ἱστορική γλῶσσα, δέν ἐπιτρέπεται νά ὑποβέλεται σέ χρησιμοθηρικές ἐπεμβάσεις. Τό δισχιλιετές παραδοσιακό στοιχεῖο τῆς γραφῆς μας ἔχει μικρότερη ἀξία ἀπό ἓνα νεοκλασικό σπίτι 150 ἐτῶν;

β) Οἱ τόνοι εἶναι ἡ αὐτοσυνείδηση τῆς μουσικότητος τῆς γλώσσας μας: ἓνα πολυτονικό κείμενο εἶναι οὐσιαστικά μιά παρτιτούρα.

γ) Οἱ αἰσθητικοί λόγοι δέν χρειάζονται ἐπεξηγήσεις.

δ) Ἡ ἀρνητική θέση τοῦ συνόλου τῶν ἀξιολογῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων τοῦ τόπου ἔναντι τοῦ μονοτονικοῦ. Σήμερα κυκλοφοροῦν ἐτησίως ἑκατοντάδες ποιητικές συλλογές, ὅλες σχεδόν στό πολυτονικό.

ε) Ἡ ἀσάφεια καί ἡ δυσαναγνώσιμα πού ἐπῆλθε. Δέν μπορεῖ νά διακόπτεται συνεχῶς ἡ ροή τῆς ἀναγνώσεως γιά ἀναζήτηση τοῦ νοήματος στά συμφραζόμενα.

στ) Τά καινοφανῆ προβλήματα: ἀκατανόησις δασύνσεως (ἀφ-αῖμαξη, ἀνθ-υπολογαγός κ.λπ.), κατάργηση ἐρωτηματικῶν τόνων ἢ ἄλλων πού ὄντως προφέρονται, ἀπαξίωση γενικά τοῦ τονισμοῦ στή συνείδηση τοῦ μαθητοῦ καί εὐλογη κατόπιν ἀδιαφορία.

ζ) Ὁ ἐλάχιστος κόπος ἐκμαθήσεως τῶν κανόνων τονισμοῦ καί δασύνσεως - ἀπόδειξη κι ὁ ὥρος πού ἀφιερώνουν τά σχολικά βιβλία.

η) Τό πολυτονικό συνδέει άμεσότερα τή νεοελληνική μέ τήν άρχαία καί διευκολύνει τήν πρόσβασή μας σ' αύτήν ή σέ κείμενα μεσαιωνικά καί λόγια νεώτερα.

θ) 'Η έπιστροφή του πολυτονικού έπιβραδύνει τόν κατήφορο τών "μεταρρυθμίσεων", πού περιμένουν τή σειρά τους· πρόκειται γιά τήν πρώτη γραμμή άμυνας.

ι) 'Η ιστορική στιγμή σήμερα είναι άπολύτως κατάλληλη γιά μιά διόρθωση πορείας καί μάλιστα προτού ή ζημιά γίνει άνεπανόρθωτη. Τό ιστορικό προηγούμενο ύπάρχει: ή Γαλλική 'Ακαδημία, τό 1987, κατήργησε τίς τονικές μεταβολές, πού ή ίδια είχε εισηγηθεϊ δώδεκα χρόνια πρίν.

Ζητούμε - προτείνουμε:

- 1) Άμεση έπαναφορά του παραδοσιακού τονικού συστήματος.
- 2) Τερματισμό τών πολιτικών παρεμβάσεων στή γλώσσά μας.
- 3) Κατοχύρωση τής διδασκαλίας τών άρχαίων ελληνικών στό Γυμνάσιο.
- 4) Λειτουργία του -έξαγγελθέντος στό παρελθόν- γλωσσικού τελωνείου, γιά τούς ξενόφερτους όρους.

5) Προώθηση τής έκμαθήσεως ελληνικών εκτός Ελλάδος, μέ τά σχετικά προγράμματα τής Εύρωπαϊκής Ένώσεως.

6) Μελέτη ούσιαστική τής γλώσσας μας (παρελθόν - παρόν - μέλλον), από άνθρώπους μέ γνώση καί μεράκι, μακριά από δογματισμούς καί κάθε είδους παρωπίδες.

Όφείλουμε νά εύχαριστήσουμε δημοσίως, γιά όση βοήθεια μάς προσέφεραν μέ τά γραπτά τους, τούς Γ. Μπαμπινιώτη, Σ. Καργάκο, Λ. Νικολαΐδη, Χ. Δάλκο, Χ. Λαμπΐδη, Φ. Άργυριάδη καί πρωτίστως τόν Γιάννη Καλιόρη καί τόν Στέλιο Ράμφο.

Κομοτηνή, Όκτώβριος 1994

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΤΟΥ Ο.Δ.Ε.Γ. ΑΘΗΝΩΝ 1997 - 1998

Οί όμιλίες θά πραγματοποιηθοϋν στό μικρό Άμφιθέατρο τής 'Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών επί τής όδου Πανεπιστημίου 30, στίς 7.30 μ.μ., τίς ακόλουθες ήμερομηνίες:

ΗΜ/ΝΙΑ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΜΑ
10/12/1997 ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Έπ.Καθηγητής τής 'Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Η μαύρη Αθηνά, ό κίτρινος Σωκράτης καί ό Άφροκεντρισμός.
18/02/1998 ΤΕΤΑΡΤΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΟΥΡΑΡΙΣ Καθηγητής του Πανεπιστημίου των Παρισίων - Συγγραφέας.	«....πάρεξ έλευθερία καί γλώσσα».
18/03/1998 ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΑΤΗΡ ΓΕΩΡ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών.	Ό Έλλην λόγος εις τήν Όρθοδο- ξίαν.
28/04/1998 ΤΡΙΤΗ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΚΟΛΙΟΥΚ Πτυχιούχος τής Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστ. Αθηνών.	Η Έλληνική γλώσσα στους λαούς τής Ρωσίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Άπ. Μ. Τζαφερόπουλος

Τό περιοδικό μας είναι υπερκομματικό, όπως και ο ΟΔΕΓ. Ίδεολογική όροφή του αποκλειστικά και μόνο ή διάδοση και διεθνοποίηση της ελληνικής γλώσσας. Καί κάτω από τήν όροφή αυτή στεγάζει αδιακρίτως όλους τούς "Έλληνες, όποιαδήποτε και άν είναι ή κομματική τους τοποθέτηση, έφόσον καί αυτοί τό επιθυμούν.

Κορυφαίαν απόδειξη τηρήσεως αυτής της θεμελιώδους αρχής συνιστά ή διοργάνωση υπό τοῦ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν συζητήσεως τοῦ τύπου "στρογγυλῆς Τραπέζης" στίς 2-2-1995 μέ θέμα: "Ἡ θέση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση". Σ' αὐτήν πήραν μέρος εκπρόσωποι ὅλων τῶν ἐλληνικῶν κομμάτων, καί συγκεκριμένα οἱ κ.κ. Παρασκευᾶς Αὐγερινός (ΠΑΣΟΚ), Καλλιόπη Μπουρδάρη (Ν.Δ.), Βασίλης Εὐφραιμίδης (ΚΚΕ), Ἀνδρέας Λεντάκης (ΠΟΛ.ΑΝ.) καί Φώτης Κουβέλης (ΣΥΝ).

Ὅσον ἀφορᾷ στό περιοδικό μας, αὐτό δημοσίευσε τήν ἐρώτηση τοῦ βουλευτῆ κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου (Ν.Δ.) στήν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων σχετικὰ μέ τό θέμα τῆς καθιερώσεως τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση (τεῦχ. 6/26, 1996), καθώς καί τήν θετική στάση τοῦ Εὐρωβουλευτῆ κ. Νικήτα Κακλαμάνη (ΠΟΛ.ΑΝ.) στό Εὐρωκοινοβούλιο γιά τήν καθιέρωση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας ὡς ἐπίσημης γλώσσας τῆς Ε.Ε.

Τό περιοδικό μας ὅμως δέν δίστασε καί νά στηλιτεύσει τήν γιγαντοαφίσσα τοῦ ΣΥΝ μέ τήν λατινική γραφή (τεῦχ. 3/31, 1997).

Μέ τήν ἴδια συνέπεια σήμερα χαιρετίζουμε μίαν εἰσήγηση τοῦ προέδρου τοῦ ΔΗΚΚΙ κ. Δημ. Τσοβόλα στήν Στ' Ὀλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Πολιτικῆς Ἐπιτροπῆς στήν Πάτρα, στίς 27-9-97, στήν ὁποία ἐπισημαίνεται **ἡ ἀνάγκη ἀνάληψης ἀγώνα γιά τήν διάδοση-διεθνοποίηση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας**. Καί ὅσον ἀφορᾷ στά ἀρχαῖα ἐλληνικά διακηρύσσεται ἡ ἀνάγκη διδασκαλίας αὐτῶν ἀπό τό πρωτότυπο καί στό Γυμνάσιο καί στό Λύκειο.

Τήν κίνηση αὐτή τοῦ ΔΗΚΚΙ ὄχι μόνο τήν χαιρετίζουμε, ἀλλά καί προσκαλοῦμε ὅλα τά ἐλληνικά κόμματα νά συμπεριλάβουν στίς καταστατικές τους ἀρχές παρόμοιες διακηρύξεις. Διότι τό ζήτημα εἶναι ὄχι μόνον υπερκομματικό, ἀλλά καί διακομματικό, ἐθνικό.

Στά χρόνια μας, πρέπει νά μὴν τό ξεχνᾶμε, τό ζήτημα δέν εἶναι πιά άν θά γράφουμε καθαρεύουσα ἢ δημοτική. Τό τραγικό ζήτημα εἶναι άν θά γράφουμε, ἢ ὄχι, ἐλληνικά.

Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΜΑΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Κων/νος Βραχνιάς

Πολλές φορές από πολλούς καί δημοσίως ἐκφράστηκε ἡ ἐπιθυμία νά μεταφραστοῦν τὰ ἐκκλησιαστικά μας κείμενα στήν Νεοελληνική μέ τό σκεπτικό ὅτι τώρα δέν κατανοοῦνται ἀπό μεγάλο μέρος τοῦ ἐκκλησιάσματος ἢ γενικώτερα τοῦ συνόλου τοῦ πιστοῦ λαοῦ, πού, γι' αὐτόν, κυρίως, τόν λόγο ἀποφεύγει νά ἐκκλησιάζεται.

Σ' αὐτή τή ἀπλοϊκή ἄποψη ἔχουν δοθῇ οἱ κατάλληλες ἀπαντήσεις κατὰ καιρούς, ἀλλά ἐπειδὴ ἐξακολουθεῖ νά ἐπαναλαμβάνεται νομίζουμε ὅτι πρέπει νά τήν κρίνουμε ἐκ νέου.

Εἶναι παραδεκτό ὅτι ἓνα μέρος ἢ ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ ἐκκλησιάσματος, δέν κατανοεῖ τό περιεχόμενο ὅλων αὐτῶν πού ψάλλονται στούς ναούς μας. Καί πρέπει νά ποῦμε ὅτι ἡ κατάσταση αὐτή δέν συμβάλλει στήν πνευματική καλλιέργεια τῶν πιστῶν. Γι' αὐτό, ὅμως, δέν φταῖνε τὰ ἱερά μας κείμενα, ἀλλά ἡ ἔλλειψη τῆς ἀπαραίτητης παιδείας στό εὐρύ φάσμα τῶν λαϊκῶν μας στρωμάτων. Ἐάν τὰ Ἑλληνόπουλα διδάσκονταν στά σχολεῖα μας ἐγκαίρως, μεθοδικά καί ἀποτελεσματικά τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά μας κείμενα θά ἦταν κατανοητά καί ἀπολύτως προσφιλῇ, γιατί διαθέτουν περισσὴ γοητεία λόγου καί ἀποτελοῦν πηγές ἀνεξάντλητης ἐμπνευσης! Τότε κανεῖς δέν θά ἤθελε νά μεταφραστοῦν, γιατί ἡ μετάφραση εἶναι μιὰ ἄλλη δημιουργία. Εἶναι μιὰ παραμορφωτική ἐπέμβαση στό πρωτότυπο, τό ὅποιο, ὅσον καί ἂν ἡ μεταφραστική προσπάθεια εἶναι καλοπροαίρετη, ὅμως χάνει τήν πιστότητα τῆς ἐκφραστικῆς καί νοηματικῆς του ἐκφορᾶς; γι' αὐτό καί ὁ φιλόσοφος Στ. Ράμφος στό βιβλίο του "Η ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ" τήν μετάφραση ἀποκαλεῖ "προδοσία". Καί πράγματι, γιατί μ' αὐτή προκύπτει κάτι τό νέο, τό ὅποιο σέ καμιά περίπτωση δέν μπορεῖ νά εἶναι τί ἴδιο καί ἀπαράλλαχτο μέ τό ἀρχικό. Μάλιστα ἂν δώσουμε ἓνα κείμενο σέ πολλούς νά τό μεταφράσουν θά ἰδοῦμε ὅτι ὁ καθένας θά τό μεταφέρῃ στήν Νεοελληνική μέ τόν δικό του τρόπο, γεγονός πού μαρτυρεῖ κι αὐτό ὅτι τό πρωτότυπο στήν οὐσία δέν μεταφράζεται, ἀλλά παραφράζεται καί, ὡς ἐκ τούτου, παραμορφώνεται.

Ἐπειτα, ἂν σήμερα μεταφράσουμε στήν καθημερινή μας ὁμιλία τὰ ἐκκλησιαστικά μας κείμενα καί μετά ἀπό κάποια χρόνια ἀλλάξῃ τό καθημερινό γλωσσικό μας ὕφος, δέν θά πρέπει τότε νά τὰ ξαναμεταφράσουμε; Ἀλλά κάθε τόσο ἀκολουθώντας τήν ἴδια τακτική πού, τελικῶς, θά φθάσουμε; Ἡ Πίστη μας τότε θά γίνῃ τόσο ρευστή, πού θά διακοπῇ ἡ συνοχή της μέ τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας καί θ' ἀποξενωθῇ, ἔτσι, ἀπό τό ὀρθόδοξο πνεῦμα.

Γι' αὐτό, τό τονίζουμε καί πάλι, τὰ ἐκκλησιαστικά μας κείμενα δέν πρέπει νά μεταφραστοῦν, ἐπειδὴ δέν εἶναι δυνατόν νά ἐρμηνευθοῦν πιστά. Δέν

ἔχει σημασία σέ ποιό γλωσσικό ἰδίωμα γράφτηκαν τότε πού γράφτηκαν. Σημασία ἔχει τό ὅτι ὁ τρόπος πού γράφτηκαν, ἦταν καί παραμένει ὁ πιό σωστός τρόπος γιά νά γοητεύουν, νά συγκινοῦν, νά προβληματίζουν καί νά οἰκοδομοῦν. Ἡ ἀλλαγὴ αὐτῆς τῆς μορφῆς τοῦ λόγου, λοιπόν, δέν μπορεῖ νά γίνη χωρίς νά χάσῃ τό πρωτότυπο τήν αἴγλη του καί τήν αὐθεντικότητά του.

Μάλιστα γιά νά γίνουμε περισσότερο πειστικοί θ' ἀναφερθοῦμε καί σέ μερικά συγκεκριμένα χωρία τῶν ἱερῶν μας κειμένων, γιά νά διαπιστώσουμε ἀκόμη μιὰ φορά, πόσο προβληματική εἶναι ἡ μετάφραση:

α) Τό τροπάριο τοῦ Νυμφίου π.χ. ἀρχίζει ὡς ἐξῆς:

“Ἰδοῦ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός...”.

Ἄν θελήσουμε αὐτό νά τό μεταφέρουμε στήν καθομιλουμένη πρέπει νά τό ποῦμε:

Νά ὁ γαμπρός ἔρχεται μέσα στήν νύχτα...

Ὁ Χριστός, ὅμως, εἶναι γαμπρός ἢ νυμφίος; Ἀσφαλῶς ἡ ἐκκλησιαστική μας γλῶσσα θέλει τόν Χριστό “Νυμφίο” καί ὄχι γαμπρό. Ἡ λέξη “γαμπρός” εἶναι φορέας ἄλλου νοήματος καί γι’ αὐτό δέν ἐκφράζει τό πνεῦμα αὐτοῦ τοῦ τροπαρίου.

β) Στόν Ἀκάθιστο Ὕμνο ὑπάρχει πρός τήν Παναγία καί ἡ ἐξῆς προσφώνηση: “(Χαῖρε) Δάμαλις τόν μόσχον ἡ τεκοῦσα ...”

Αὐτό στή σημερινή δημοτική πρέπει νά τό ποῦμε:

(Γειά σου) Νέα ἀγελάδα πού γέννησες τό μοσχάρι...

Μποροῦμε, ὅμως, νά δεχτοῦμε μιὰ τέτοια μετάφραση στίχων τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου; Κάτι τέτοιο θά προκαλοῦσε τήν ἐξέγερση καί τῶν πλέον ἀγραμμάτων.

Ἐπίσης σέ ἄλλο σημεῖο τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου συναντᾶμε τό ἐπίσης γνωστό χωρίον:

“Χαῖρε πῖον ὄρος καί τετυρωμένον ἐν πνεύματι...”, τό ὅποῖον πρέπει ν’ ἀποδώσουμε:

Γειά σου, παχύ βουνό πασπαλισμένο μέ πνευματικό τυρί!

Τέτοιες μεταφράσεις, ὅμως, πού κακοποιοῦν τήν νοηματική μεγαλοπρέπεια τῶν ἱερῶν μας κειμένων δέν μποροῦμε νά τίς υἱοθετήσουμε. Εἶναι ἐκφράσεις ἀνοίκειες μέσα στόν κατανυκτικό λόγο τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ὑμνογραφίας.

Γι’ αὐτό, λοιπόν, μποροῦμε νά ξαναποῦμε ἐπιμένοντας ὅτι τά κείμενα αὐτά δέν μεταφράζονται. Εἶναι τόσο γλαφυρά καί αὐθεντικά, πού δηλώνουν τήν θεόπνευστη προέλευσή τους καί γι’ αὐτό δέν μποροῦν ν’ ἀντικατασταθοῦν ἀπό κανενός εἵδους μετάφραση.

Βεβαίως ὑπάρχουν καί μεταφράσεις ὅλων τῶν λειτουργικῶν μας κειμένων, τίς ὁποῖες μποροῦν οἱ πιστοί νά συμβουλευῶνται ὅποτεδήποτε τό θελήσουν, γιά νά κατανοοῦν καλύτερα τό περιεχόμενό τους. Τό πρωτότυπο, ὅμως, πρέπει νά παραμείνῃ ὡς ἀναντικατάστατο ἐκκλησιαστικό κείμενο.

Πέραν, ὅμως, τῶν ὧσων ἀναφέραμε ὑπάρχουν καί ἄλλοι σοβαροί λόγοι, πού δέν ἐπιτρέπουν τήν μετάφραση τῶν ἱερῶν μας κειμένων. Αὐτά ποιήθηκαν ἀπό φωτισμένους ἀνθρώπους, ἀπό ἀνθρώπους ὑποδειγματικῆς εὐσέ-

βειας. Ὄταν τά κατέγραφαν οἱ ψυχές τους βρίσκονταν στόν Οὐρανό καί ζοῦσαν μέσα στό μεγαλεῖο τῆς πνευματικῆς ἑλλαμψῆς. Αὐτοί πού θά δεχθοῦν νά τά μεταφράσουν, ἂν ὑποθέσουμε ὅτι ἀποφασίζεται κάτι τέτοιο, θά διαθέτουν αὐτή τήν πίστη, γιά νά εἶναι καί ἡ μετάφρασή τους τό ἴδιο ἱεροπρεπής; Αὐτό κανεῖς δέν μπορεῖ νά μᾶς τό διασφαλίσῃ.

Ἐπειτα δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε ὅτι μετάφραση τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας κειμένων σημαίνει καί ἀλλαγὴ τοῦ μέλους, τῆς μουσικῆς τους. Ποῦ θά βροῦμε σήμερα τοὺς ἀπαράμιλλους μελοποιούς, ὅπως ἦταν π.χ. ὁ Ῥωμανός ὁ Μελωδός, ὁ Ἱ. Δαμασκηνός, ἡ Κασσιανή καί τόσοι ἄλλοι μεγαλουργοὶ ἀπὸ τό πάνθεο τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τέχνης;

Γι' αὐτό ὑποστηρίζαμε ὅτι αὐτά τά θεῖα κείμενα δέν πρέπει ν' ἀλλάξουν γλωσσικό ὕψος. Ὄταν κάποιος πιστεύῃ κατανοεῖ, κατὰ μυστηριώδη τρόπο, τό βαθύτερο περιεχόμενο τους. Γι' αὐτό βλέπουμε ἀνθρώπους τελείως ἀγράμματος νά συγκινοῦνται ἀπὸ τά ψαλλόμενα στοὺς ναοὺς μας καί ἄλλους πτυχιούχους Πανεπιστημίων νά μένουν ψυχροὶ καί ἀδιάφοροι στό ἄκουσμά τους.

Ἐντύπωση κάνει πῶς ὑπάρχουν καί κωφάλαοι εὐσεβέστατοι, οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ δέν ἀκοῦνε τίποτε στοὺς ναοὺς μας, ὅμως παρακολουθοῦν μέ εὐλάβεια τά τελούμενα, διότι ἡ ψυχὴ τους μέ ἄλλους μυστηριώδεις τρόπους ἐπικοινωνεῖ μέ τό μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ.

Τελειώνοντας θά θέλαμε ν' ἀναφέρουμε καί τό πολύ σημαντικό, πού εἶπε ὁ Γάλλος ὑπουργός καί καρδινάλιος Ρισελιέ (1585-1642):

Ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα εἶναι, γιά νά μιλιέται στά σαλόνια.

Ἡ Ἰταλικὴ γλῶσσα εἶναι, γιά νά ᾄδεται.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι, γιά νά ὑμνεῖται ὁ Θεός!

(Ἡ ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ, Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1997, σελ. 4)

21 - 8 - 1997

Κων/νος Βραχνιᾶς

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΟΥΣ

Ἐπώνυμο
 Ὄνομα
 Πατρώνυμο
 Ἐπάγγελμα
 Διεύθυνση
 Τηλέφωνο
 Ἡμερομηνία
 Ὑπογραφή

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ “ὡς ἱατρός”

Σπυρίδων Ν. Παπακώστας

“Μή διά φόβου ἀλλά ἐν τῷ δεόντι ἀπέχεσθαι ἀμαρτημάτων”

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ γεννήθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 1776 στην Κέρκυρα. Ήταν τό έκτο παιδί τοῦ Ἀντωνίου Καποδίστρια καί τῆς Διαμαντίνας, κόρης τοῦ Χριστόδουλου Γονέμη, πού κατήγετο ἀπό τήν Κύπρο. Καί οἱ δύο οἰκογένειες ἀνήκον εἰς τήν τάξιν τῶν εὐγενῶν, καί ἔφερον τόν τίτλον τοῦ κόμη. Συνολικά ἡ οἰκογένεια Καποδίστρια ἀπέκτησε δέκα παιδιά. Ἀπό ὅλα ξεχώριζε ὅμως ὁ Ἰωάννης γιά τή σπάνια εὐφυΐα του, τήν εὐγένεια, τήν καλwsύνη καί γιά τήν “κλασσική ωραιότητα τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου του”.

Σέ ἡλικία 12 χρόνων ἀναπτύσσεται συνειδητά τό θρησκευτικό του συναίσθημα. Ἐπισκέπτεται συχνά τή Μονή τῆς Πλατυτέρας καί συζητεῖ μέ τόν μορφωμένο ἡγούμενό της Συμεών θέματα πού ἀφοροῦν τήν Ὁρθόδοξη πίστη.

Τό 1794 ἀναχωρεῖ γιά τή Βενετία ὅπου τελειοποιεῖ τά λατινικά του καί τόν ἐπόμενο χρόνο ἐγγράφεται στό Πανεπιστήμιο τῆς Πάδοβας, ὅπου σπουδάζει ἱατρική.

Τό 1797 ἔχει ἤδη τρία διδακτορικά πτυχία καί ἐπιστρέφει στήν Κέρκυρα ὡς ἱατρός.

Στό μικρό χρονικό διάστημα πού ἄσκησε στήν ἰδιαιτέρα του πατρίδα τήν ἱατρική ἡ δραστηριότητά του εἶναι πολύπλευρη καί ἀξιόλογη ὄχι μόνο ἐπαγγελματικά κι ἐπιστημονικά, ἀλλά καί κοινωνικά καί πολιτικά.

Τό 1798 διορίζεται ἀρχίατρος στό Ρωσικό Στρατιωτικό Νοσοκομεῖο τῆς Κέρκυρας, στοῦ ὁποίου τήν ἴδρυση εἶχε συμβάλλει σημαντικά.

Τό ἔτος 1802 ἰδρύει μαζί μέ ἄλλους συμπολίτες του ἱατρούς τόν Ἐθνικό Ἱατρικό Σύλλογο, τό πρῶτο ἱατρικό σωματεῖο τῆς Χώρας. Οἱ σκοποὶ τοῦ Συλλόγου ἦσαν ἐπιστημονικοί καί κοινωνικοί. Σέ μία συνεδρίαση τοῦ Συλλόγου ὁ Καποδίστριας ἀνακοινώνει τή γέννηση, στήν Κέρκυρα, προώρων πενταδύμων. (Σ.Α. Χαροκόπος καί Φ.Σ. Χαροκόπος: Ἑπτανησιακή Ἱατρική, περ. Κοινωνική Ἐπιθεώρησης, 1975, τεῦχος 6-7, σελ. 59).

Μετέχει ἀκόμα στό “Μαγιστράτο Ὑγείας”, ἓνα εἶδος Ὑγειονομικῆς υπηρεσίας μή κρατικῆς, πού σκοπεύει στήν ἐπίβλεψη τῆς Δημόσιας Ὑγείας καί τῆς ὑγειονομικῆς παιδείας τοῦ πληθυσμοῦ.

Γνώστης τῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦν τά μεταδοτικά νοσήματα ἐργάζεται μαζί μέ ἄλλους ἱατρούς διά τή διάδοση τοῦ δαμαλισμοῦ.

Τό ἔτος 1827 ὡς Κυβερνήτης τῆς Χώρας μέ ἔδρα τό Ναύπλιο (1827-1831) ἐπιστρατεύει τίς ἱατρικές του γνώσεις καί θέτει τίς βάσεις γιά τή δημιουργία Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τήν Ἐπικράτειαν.

Από τά πιό σπουδαῖα προβλήματα τῆς ἐποχῆς, οἱ ἐπιδημίες, ἀπειλοῦν ν' ἀφανίσουν ὅσους γλύτωσαν ἀπό τούς πολέμους καί τήν πεῖνα. "Πανώλης ἀνεφάνη περί τά μέσα Ἀπριλίου (1828) κατά πρῶτον ἐν Ὑδρᾷ, μετ' ὀλίγον ἐν Σπέτσαις καί μετὰ ταῦτα ἐν Πελοποννήσῳ." (Σ. Τρικούπης: Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τομ. Δ', σελ. 273).

Ο Καποδίστριας μέ προσωπική του ἐπίβλεψη φροντίζει ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα, γιά νά σταματήσει τό κακό. Μεταξύ τῶν δραστικῶν μέτρων πού ἔλαβε ἦταν ἡ ἀπομόνωση ὁλόκληρων κοινοχρήστων χώρων, ἀκόμη καί τῶν ἐκκλησιῶν, περιορισμός τῶν οἰκογενειῶν στά σπίτια τους, ἵδρυση Ὑγειονομείων, ὅπου δέν ὑπῆρχαν. Τό σπουδαιότερο ὅμως πάντων ἦταν ἡ ἀνυποχώρητη αὐστηρότητα στήν τήρηση τῶν μέτρων αὐτῶν: Σέ κανέναν δέν ἔκανε παραχώρηση. Μέ τήν ἀμεσότητα καί τή δραστικότητα τῶν μέτρων τό κακό γρήγορα ἐξαλείφθηκε, ὅμως ὁ Καποδίστριας κατηγορήθηκε γιά περιορισμό τῶν ἐλευθεριῶν καί γιά σημαντική δυσχέρεια στό ἐμπόριο καί τήν οἰκονομία. (Γ. Πουρναρόπουλος: Ἡ ἱατρική τοῦ Ἀγῶνος, περ. Κοινωνική Ἐπιθεώρησις, 1973, τεύχη 7-8 καί 9-10).

Ἐνδιαφέρθηκε ἐνθερμα καί ἀμέσως γιά τήν ἵδρυση Νοσοκομείων ἡ ἀνακαίνιση καί ἐπἀνδρωση ἄλλων πού προϋπῆρχαν. Ἰδρυσε τό Νοσοκομεῖο τοῦ Ἀργους, ἀνακαίνισε τό τοῦ Ναυπλίου κι ἔκανε τήν προεργασία γιά τήν δημιουργία νέου Νοσοκομείου στήν Πάτρα.

Ο Καποδίστριας καθιέρωσε τό θεσμό τοῦ ἀμειβόμενου ἀπό τό Κράτος ἱατροῦ καθορίζοντας μέ σχετικές κρατικές πράξεις καί τό ποσό τῆς ἀμοιβῆς αὐτοῦ. Ταυτοχρόνως δέ διώρισε τό νοσηλευτικό καί ὑπηρετικό προσωπικό.

Διετήρησε στενές σχέσεις μέ ἱατρούς χρησιμοποιοῦντας τους, ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες τῆς δημόσιας ὑγείας καί ἐκτιμώντας ἀπό προσωπική ἀποψη τίς ἐπιστημονικές τους ἱκανότητες. Ἀπό αὐτούς ὁ ἱατρός Σπ. Καρβελάς ἀπό τή Ζάκυνθο ἦταν ὁ προσωπικός του ἱατρός. Ὅμως ἡ μοναδική φορά, πού εἶναι γνωστό, πῶς χρειάσθηκε στόν Κυβερνήτη, ἦταν κατά τή διενέργεια τῆς νεκροψίας καί τῆς νεκροτομῆς του.

Σπυρίδων Ν. Παπακώστας

Σ.Σ. Μέ τό ἄρθρο αὐτό συμμετέχει τό περιοδικό μας στό ἔτος "Ἰωάννης Καποδίστριας", ὅπως ἀνακηρύχθηκε τό 1997 ἀπό τό Κέντρο Εὐρωπαϊκῶν Μελετῶν καί Σπουδῶν, καθώς ἐφέτος συμπληρώνονται 170 ἔτη ἀπό τό ἔργο τῆς Γ' Ἐθνοσυνέλευσης τῶν Ἑλλήνων στήν Τροιζήνα, πού ἦταν ἡ ἐκλογή τοῦ Καποδίστρια ὡς κυβερνήτη καί ἡ ἐπισημείωση τοῦ Συντάγματος τοῦ 1827, τοῦ ἐπονομαζομένου "Συντάγματος τῆς Τροιζήνας".

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΒΟΛΟΥ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Εκκλησιαστικό Λύκειο

Όγλ.- Αναλήψεως

Βόλος 1 Ὀκτωβρίου 1997

Ὁ Γλωσσικός Ὁμιλος Βόλου ἐκφράζει τὴν μεγάλη του ἱκανοποίηση, διότι τὸ θέμα τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ξενόγλωσσων πινακίδων μέ τίς ἀντίστοιχες ἑλληνικές στά καταστήματα καί ἐπιχειρήσεις τοῦ Νομοῦ μας λύθηκε ὁμαλά, ἐπειτα ἀπό μιά ὑπεύθυνη καί γόνιμη συνάντηση πού εἶχανε στό γραφεῖο τοῦ Δ/τοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Μαγνησίας κ. Σαρρή οἱ Πρόεδροι τῶν δύο Συλλόγων (Γλωσσικοῦ Ὁμίλου καί Ἐμπόρων) κ. κ. Κων. Βραχνιδᾶς καί Κων. Κωνσταντινίδης.

Ἐξωτερικεύουμε δέ αὐτή μας τὴν ἱκανοποίηση, διότι ἀντικειμενικός μας σκοπός δέν εἶναι νά τιμωρηθοῦν οἱ Ἐμποροὶ μας, πού οἱ πινακίδες τῶν καταστημάτων τους δέν ἦταν καί δέν εἶναι σύμφωνες μέ τὸ πνεῦμα τοῦ ἰσχύοντος Νόμου. Σκοπός μας εἶναι ἀπλῶς καί μόνο τὰ καταστήματα μας ν' ἀποκτήσουν τὴν ἑλληνική τους ἐμφάνιση.

Τό δεῦτερο βῆμα πού πρέπει νά γίνη ἀπαραγκλίτως τώρα εἶναι, μέσα στά συμφωνηθέντα χρονικά ὅρια, ὅλοι ὅσοι ἀπό τούς Ἐμπόρους δέν ἔχουν τίς νόμιμες πινακίδες νά φροντίσουν νά τίς ἀντικαταστήσουν, ὥστε στό τέλος τοῦ ἔτους τὸ θέμα αὐτό νά λήξη ὀριστικά στό Νομό μας καί κανένας ἀπό τούς Ἐμπόρους μας νά μὴν μηνυθῇ.

Ἐάν βεβαίως ὑπάρξη ἀρμοδίως κάποια τροποποίηση τοῦ Νόμου, ὅπως τό ἐζήτησε ὁ Ἐμπορικός Σύλλογος τοῦ Βόλου, τότε ἡ τακτοποίηση τῶν πινακίδων θά γίνη, φυσικά, σύμφωνα μέ τὴ νέα ρύθμιση. Πάντως ἔχουμε τὴν γνώμη ὅτι ἓνας μεγάλος ἀριθμός πινακίδων μπορεῖ νά ἀντικατασταθῇ ἀμέσως, διότι εἶναι ἀπλές. Ἐκτός αὐτοῦ θά κατασκευασθοῦν μέ ἄνεση χρόνου κι ἔτσι θά ἀποφευχθῇ ὁ συνωστισμός στά τεχνικά ἐργαστήρια, πού μπορεῖ νά παρατηρηθῇ - καί τοῦτο εἰς βάρος τῶν Ἐμπόρων μας - ὅταν θελήσουν ὅλοι ν' ἀντικαταστήσουν τίς πινακίδες τῶν καταστημάτων τους στό τέλος τοῦ τρέχοντος ἔτους 1997, πού εἶναι καί ἡ τελευταία ἡμερομηνία ἀντικαταστάσεώς τους.

Πάντως μᾶς κάνει ἐντύπωση, τό ὅτι μερικά νέα καταστήματα πού ἀνοίξαν στὴν πόλη μας φέρουν ξενικές πινακίδες! Οἱ νέοι αὐτοὶ καταστηματοῦχοι δέν ἀντελήφθησαν, ἐπειτα ἀπό τὸν προηγηθέντα θόρυβο, ὅτι ἡ ἐνέργειά τους αὐτὴ εἶναι παράνομη; Καί πῶς οἱ ἀρμόδιες Ὑπηρεσίες ἐνέκριναν παράνομες ἀπαιτήσεις νέων Ἐμπόρων; Εἶναι κάτι πού πρέπει νά ἐξετασθῇ, ὥστε, ἐάν ἐπαναληφθῇ, οἱ παραβάτες τῶν Νόμων νά ὑποστοῦν τίς δέουσες κυρώσεις.

Πληροφορούμε δέ τούς συμπολίτες μας ότι ο Γλωσσικός μας Όμιλος ἐφρόντισε καί ἐξακολουθῇ νά ἐνεργῇ, ὥστε τό θέμα τῶν ξενόγλωσσων πινακίδων νά ρυθμισθῇ πανελληνίως, ὥστε νά υπάρξῃ ἡ δέουσα ὁμοιομορφία σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα. Μόνο ἔτσι τό 2004 πού θά ἔρθουν οἱ χιλιάδες ἀθλητές καί φίλαθλοι στήν πατρίδα μας θά νιώσουν ὅτι πράγματι βρίσκονται στήν Ἑλλάδα καί ὄχι σέ κάποια χώρα, ἱστορική μέν, πού τώρα ὁμως κρύβει (γιατί;) τό τιμημένο ἀπό τήν ἱστορία πρόσωπό της.

Τό θέμα, λοιπόν, εἶναι κυρίως ἐθνικό παρά ἐμπορικό, γι' αὐτό ἐγγίζει τίς ψυχές ὅλων μας καί γι' αὐτό ἡ ρύθμισή του, καί μάλιστα ἀρχῆς γενομένης ἀπό τό Νομό μας, μάς γεμίζει μέ αἰσθήματα ἀγαλλιάσεως καί ἐθνικῆς χαρᾶς.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΝΥΠΑΡΞΙΕΣ

Θεοδώρα Σπ. Μηνούδη

Ἡ ζωή μας ξετυλίγεται μπροστά
σάν μιὰ εὐθεῖα γραμμή.
Μιά καθημερινότητα πεζή
μιὰ ἀνούσια διδαχή.
Τό χῶμα τῆς γνώσης
ἄγονο.
Ἡ τροφή τοῦ πνεύματος
θαμμένη βαθιά
σχεδόν ἀπρόσιτη.
Οἱ ἀκαλλιέργητες ψυχές
νοσοῦν βαριά.
Ἀβασάνιστα μυαλά
ὁδεύουν στή χαμηλότητα τῆς διανόησης
Οἱ ἀξίες, ἀνύπαρκτες
βαίνουν στόν ἀφανισμό τοῦ εἴδους.
Ἡ γλῶσσα
ξύλινη κι ἄδεια ἀπό ἐπινοήσεις.
Συνηθισμένες ἐπαναλήψεις.
Ἐλεος
νά σώσουμε ὅ,τι ἀπόμεινε.
Γιατί
δέν μπορεῖ, κάπου ὑπάρχει
μιὰ σπίθα πνεύματος
πού ἴσως μπορέσουμε νά τήν προφθάσουμε
πρίν εἶναι ἀκόμα
πολύ ἀργά.

«Συνέντευξη του Τάκη Τρανούλη στον Άνδρέα Παναγόπουλο»

(Σ.Σ.: Όπως είχαμε προαναγγείλει στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ", φιλοξενείται σήμερα συνέντευξη του φίλου του άποβιώσαντος καθηγητή Βίκτωρος Σοκολιούκ, του συγγραφέα Τάκη (Παναγιώτη) Τρανούλη στον Πρόεδρο του ΟΔΕΓ Άθηνων, Έπ. Καθηγητή Άνδρέα Παναγόπουλο.)

- **Έρ. Πότε και υπό ποιές συνθήκες πρωτογνωρίσατε τον Βίκτωρα;**
- **Άπ.** Τόν πρωτοείδα στη Μόσχα στις 24 Μαρτίου του 1989 στον ραδιοφωνικό Σταθμό, όπου ως Διευθυντής και Έλληνιστής, έκανε μία εβδομαδιαία έκπομπή στην Έλληνική Γλώσσα για όλο τον κόσμο. Είχα τότε προσκληθεί να επισκεφθώ τη Μόσχα από την έδω Πρεσβεία, μέσω του διάσημου Ρώσου σκηνοθέτη, Βλαδιμήρ Γραμματίκωφ, πού τόν είχαμε βραβεύσει στην "Πνευματική Έστία Τάκη Τρανούλη" λίγο νωρίτερα. Ο αείμνηστος Βίκτωρ Σοκολιούκ μου ζήτησε εγκάρδια να μιλήσω στην έκπομπή του για την ελληνική γλώσσα. Εγώ δυσκολευόμουν να αποδεχτώ, γιατί, όπως του είπα, δεν είχα ξαναμιλήσει για τόσο σοβαρό θέμα σέ ξένο σταθμό. Αυτός γελώντας μέ αγάπη μέ ενθάρρυνε. "Μήν έχεις δισταγμό. Θά σέ βοηθήσουμε και έμεις". Ήταν κοντά του και άλλοι συνεργάτες πού μιλούσαν ελληνικά, άντρες και γυναίκες.
- **Έρ. Πώς πήγε εκείνη ή όμιλία;**
- **Άπ.** Μοῦ είπαν, ίσως από ευγένεια, ότι μίλησα καλά και μέ χειροκρότησαν κιόλας. Τούς μίλησα για τούς Ρώσους συγγραφείς, πού είχα διαβάσει σέ μετάφραση (Τολστόι, Ντοστογιέφσκι, Τουργένιεφ, Τσέχωφ, Γκόρκυ) και άλλων και του άπάγγειλα μάλιστα στά ελληνικά ένα ποίημα του Πούσκιν. Ένθουσιάστηκαν.
- **Έρ. Πότε τόν ξανασυναντήσατε έκτοτε;**
- **Άπ.** Στη διάρκεια της δωδεκαήμερης παραμονής μου στη Μόσχα τόν συναντούσα σχεδόν κάθε μέρα και τρώγαμε τό μεσημέρι μαζί, συζητώντας στά ελληνικά για διάφορα. Τά ελληνικά του, ακόμα και ή προφορά του, ήταν άπταιστα. Σά νά μιλούσα μέ Έλληνα. Μοῦ έκανε πολλή εντύπωση.
- **Έρ. Πώς ήταν σάν άνθρωπος;**
- **Άπ.** Ήταν ένας νέος και ώρατος άντρας, ευγενής καλοσυνάτος και πρόσχαρος, πού σέ κέρδιζε άμέσως. Δεν φανταζόσουν ποτέ ότι θά μπορούσε νά πεθάνει τόσο νωρίς.
- **Έρ. Πώς ήταν τότε ή κατάσταση στη Ρωσία;**
- **Άπ.** Ήταν κιόλας στην έξουσία ο Μιχαήλ Γκορμπατσώφ και είχε προχωρήσει ή Άλλαγή. Δεν μπορούσα νά πολυ-καταλάβω βέβαια τί συνέβαινε και ποιές ήταν οι διαφορές, γιατί δεν είχα επισκεφθεί άλλοτε τη χώρα, ώστε νά μπορώ νά κάνω συγκρίσεις. Έπνεε όμως σαφώς ένας άέρας έλευθερίας και οι άνθρωποι μιλούσαν χωρίς προφυλάξεις, και ο Σοκολιούκ τό

ίδιο. Ένοιωθες ότι συμπαθοῦσαν τήν Περεστρόϊκα καί ἐλπίζανε σέ κάτι νέο

- **Έρ. Στήν Ελλάδα τόν συναντήσατε ποτέ;**
- **Άπ.** Βεβαίως. Από τότε εἶχαμε κρατήσει ἀλληλογραφία καί ταχτική τηλεφωνική ἐπικοινωνία. Ὄταν ἦρθε στήν Ἀθήνα ἀργότερα γιά πρώτη φορά μοῦ κρατοῦσε καί τήν κασέτα τῆς ἐκπομπῆς ἐκείνης πού εἶχαμε κάνει στό ραδιόφωνο. Συναντηθήκαμε πολλές φορές καί συζητούσαμε γιά διάφορα θέματα. Μοῦ χάρισε μάλιστα καί ἓνα βιβλίο του στά Ἑλληνικά μέ Εἰσαγωγή καί μέ μετάφραση ἔργων Ἑλλήνων ποιητῶν καί πεζογράφων, πού εἶχε ὁ ἴδιος παρουσιάσει στά Ρώσικα.
- **Έρ. Τά ἔργα τά δικά σας τά διάβασε;**
- **Άπ.** Τά διάβασε ὅλα καί τά τέσσερα καί μοῦ εἶπε ὅτι ἤθελε νά μεταφράσει ὁ ἴδιος στά Ρώσικα τό πρῶτο “Ἡ ζωή μου στό καμίνι”. Δύο ἀκόμη ἔργα μου μετάφρασαν δύο συνεργάτες του καθηγητές τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καί Φιλολογίας, τό “Γιά μιὰ ρώγα σταφύλι” καί τό “Ἀπό τό καμίνι στή φυλακή”. Βγῆκαν καί τά τρία μαζί σέ δεκαπέντε χιλιάδες ἀντίτυπα καί διαβάστηκαν πολύ, ὅπως μοῦ εἶπαν. Μέ προσκάλεσαν μάλιστα στή Μόσχα γιά τήν παρουσίαση τῶν ἔργων, ἀλλά δυστυχῶς δέν μπόρεσα νά παρευρεθῶ.
- **Έρ. Βρίσκεστε δυσαναπλήρωτο τό κενό, πού ἄφησε μέ τό θάνατό του; Ὅπως θά ἔχετε ἴσως ἀκουσεῖ ὁ Κλεμανσώ εἶχε πεῖ ὅτι τά νεκροταφεῖα εἶναι γεμάτα ἀπό πρῶην δυσαναπλήρωτους ἀνθρώπους. Πῶς τό σχολιάζετε αὐτό στήν περίπτωση του;**
- **Άπ.** Ὁ θάνατος του, τόσο αἰφνίδιος καί ἀπροσδόκητος ἄφησε βέβαια ἓνα μεγάλο κενό καί στούς Ρώσους καί στούς Ἕλληνες, προπάντων στούς κύκλους τῶν ἔργων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καί φιλολογίας. Ἡ προσφορά του στη διάδοση καί διεθνοποίηση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας ἦταν πολύ μεγάλη. Μᾶς παρηγορεῖ ὅμως ἓνα πρᾶγμα, ὅτι ὁ γιός του Ἀλεξανδρῆ Σοκολιούκ φαίνεται ὅτι θά τόν διαδεχθεῖ καί θά συνεχίσει τό ἔργο του ἐπάξια.
- **Έρ. Ἔχετε δίκιο. Ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν καί δικός μου φοιτητής στή Φιλοσοφική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί ἔκανε μαζί μου Πλάτωνα στό Δ΄ Φ.Π.Ψ. Δέν ἤξερα ὅμως ὅτι ἦταν καί Νεοελληνιστής.**
- **Άπ.** Βέβαια. Μιλάει καί γράφει καί αὐτός πολύ καλά ἑλληνικά, σάν τόν πατέρα του καί τά σπουδάζει ἀκόμα. Ἀκούω μάλιστα ὅτι τώρα στά 26 του πού τελειώνει τίς σπουδές του στήν Ἀθήνα, θά διαδεχθεῖ τόν ἀείμνηστο πατέρα του σέ ὅλες τίς θέσεις, πού ἐκεῖνος κατεῖχε στό Πανεπιστήμιο τῆς Μόσχας καί ἄλλοῦ. Εἶναι ἓνας νέος μέ προσωπικότητα ἐφάμιλλη τοῦ πατέρα του.
- **Έρ. Τή μνήμη του ἀπελθόντος Φιλέλληνα ἔχουν κιόλας τιμήσει δεόντως καί οἱ Ἕλληνες καί οἱ Ρῶσοι, καί ὁ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν, μέ αὐτή τή συνέντευξη σας αὐτό κάνει. Πιστεύετε ὅτι ἔχουν γίνει ἀρκετά;**
- **Άπ.** Γιά τήν ἀξία του καί τήν προσφορά του δέν νομίζω ὅτι ἔχουν γίνει ἀκόμα ἀρκετά. Βέβαια καί ὁ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν τόν τίμησε καί τόν τιμᾷ καί τό

Δελτίο του Πανρωσικού Συλλόγου Νεοελληνιστών "Ο Βοριάς" πού κυκλοφόρησε τόν περασμένο Ιούλιο έκτάκτως μέ αφιέρωμα στή μνήμη του καί τίτλο "Βαθύ Πένθος...". Άλλά νομίζω ότι θά ακολουθήσουν καί άλλες ανάλογες έκδηλώσεις στή μνήμη του

*Ο Βίκτωρ Σοκολιούκ μέ τόν
κ. Παναγιώτη Τρανούλη*

Ο Βίκτωρ Σοκολιούκ μέ την θυγατέρα του καί τόν κ. Παναγιώτη Τρανούλη

Βίκτωρ Σοκολιούκ

Ο διδάκτωρ ελληνικής φιλολογίας Βίκτωρ Σοκολιούκ ήταν γνωστός επιστήμονας στη Ρωσία και την Ουκρανία, στην Ελλάδα και την Κύπρο. Γεννήθηκε τό 1950 στην Ουκρανία. Αφοῦ τελείωσε τό 1967 μέ χρυσό μετάλλιο τό σχολείο μέσης παιδείας, εἰσήχθη στό Πανεπιστήμιο τοῦ Κιέβου, ὅπου μελέτησε τή νεοελληνική φιλολογία. Ἡ πτυχιακή του ἐργασία ἦταν ἀφιερωμένη στή μελέτη τῆς ποίησης τοῦ Γιάννη Ρίτσου.

Από τό 1972 ὁ Β. Σοκολιούκ ἐτοίμαζε τήν διδακτορική του διατριβή στό Πανεπιστήμιο τοῦ Κιέβου ὑπό τήν καθοδήγηση μεγάλων ἐπιστημόνων, ὅπως οἱ νεοελληνιστές Ἀντρέι Μπελέτσκι καί Τατιάνα Τσερνισόβα. Τό 1977 ὑπερασπίστηκε μέ ἐπιτυχία τήν διδακτορική του διατριβή μέ θέμα: “Ὁ μυθολογισμός στό ἔργο τοῦ Γιάννη Ρίτσου”.

Στά μετέπειτα χρόνια ὁ κ. Σοκολιούκ ἐργαζόταν ὡς καθηγητής νεοελληνικῆς φιλολογίας στό Πανεπιστήμιο LOMONOSOF τῆς Μόσχας. Ἀπό τό 1987 ἦταν ἀνώτερος ἐπιστημονικός λειτουργός τοῦ Ἰνστιτούτου Παγκόσμιας Λογοτεχνίας τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν Ρωσίας. Ὑπῆρξε Καθηγητής Νεοελληνικῆς Φιλολογίας στό Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο τῆς Μόσχας ὅπου κατάρτιζονται δάσκαλοι γιά τά ἑλληνικά σχολεῖα τῆς Ρωσίας. Ὁ κ. Σοκολιούκ ἦταν ἐπίσης ὑπεύθυνος γραμματέας τοῦ περιοδικοῦ “Ἀνακοινώσεις τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν Ρωσίας - Φιλολογική Σειρά”, μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου πολιτιστικῆς καί ἐπιχειρηματικῆς συνεργασίας μέ τήν Ελλάδα καί τήν Κύπρο.

Στά 1989-91 ὁ κ. Σοκολιούκ ὡς ὑπότροφος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης πραγματοποιοῦσε ἐρευνα στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ὑπό τήν καθοδήγηση τοῦ καθηγητῆ Π.Δ.Μαστροδημήτρη.

Ὁ Βίκτωρ Σοκολιούκ ἔχει ἐκδώσει 20 βιβλία καί ἔχει δημοσιεύσει πάνω ἀπό 80 ἐπιστημονικά ἄρθρα. Μεταξύ τῶν βιβλίων του ξεχωρίζουν οἱ “Ρωσο-Ελληνικοί καί Ἑλληνο-Ρωσικοί Διάλογοι” πού ἐπανεκδόθηκαν ἤδη μερικές φορές μέ συνολικό τιράζ 200 χιλ. ἀντίτυπα, ἡ μελέτη “Ὁ μῦθος στήν ποίηση τοῦ Γιάννη Ρίτσου”, καθώς καί μιά σειρά σχολικῶν βιβλίων πού προορίζονται γιά τά Ἑλληνόπουλα τῆς Ρωσίας: “Διαβάζουμε Ἑλληνικά” (γιά τήν 4η τάξη), “Οἱ καλύτεροί μου φίλοι” (γιά τήν 5η τάξη), “Ἀνοίγει ἡ Αὐλαία” (κείμενα γιά τήν σχολική ἐρασιτεχνία), “Ἡ Ἑλληνική Λογοτεχνία” (γιά τήν 9η τάξη), “Ἡ Ἑλληνική Λογοτεχνία” (γιά τήν 10η τάξη). Στά δύο τελευταῖα ἐπιχειρεῖται ἡ ἀνάλυση τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας ἀπό τήν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ξεχωριστά κεφάλαια τοῦ βιβλίου γιά τήν 10η τάξη εἶναι ἀφιερωμένα στήν Κυπριακή λογοτεχνία, καθώς καί στήν Ἑλληνόγλωσση λογοτεχνία στή Ρωσία, ἡ ὁποία ἔχει πλούσιες παραδόσεις καί μεγάλα ὀνόματα.

Τά ἐπιστημονικά ἄρθρα τοῦ Βίκτωρ Σοκολιούκ, δημοσιευμένα σέ μιά σειρά περιοδικά τῆς πρώην ΕΣΣΔ, καθώς καί στόν περιοδικό τύπο τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Κύπρου, ἀναφέρονται στά κλέφτικα τραγούδια, τίς ἑλληνικές παροιμίες καί ρητά, στήν ποίηση τῶν Κ.Καβάφη, Κ.Βάρναλη, Α.Σικελιανοῦ, Γ.Σεφέρη, Γ.Ρίτσου, Ρ.Μπούμη-Παπά καί μῆς σειράς Κυπρίων ποιητῶν, ἐνῶ

στήν πεζογραφία αναφέρονται σέ ἔργα τῶν Κ.Βάρναλη, Α.Φραγγιά, Β.Βασιλικοῦ, Ζ.Σκάρου, Μ.Κουμανταρέα, Α.Σαμαράκη, Γ.Μαρῆ, Γ.Ίωάννου, Σ.Πατατζῆ, Ν.Καζαντζάκη, Κ.΄Ασημακόπουλου κ.ἄ. Τά ἄρθρα του ἀσχολοῦνται ἐπίσης μέ τήν ἱστορική ἐξέλιξη τοῦ κυπριακοῦ διηγήματος καί τοῦ ἑλληνικοῦ μυθιστορήματος τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Ὁ Β.Σοκολιούκ ἔχει γράψει ὅλα τά ἄρθρα γιά τοὺς νεοέλληνες συγγραφεῖς στό “Λογοτεχνικό Ἐγκυκλοπαιδικό Λεξικό” (Μόσχα, 1987), καθώς καί τό ἄρθρο “Νεοελληνική Λογοτεχνία” στήν ἑλληνική ἐκδοση τῆς “Μεγάλης Σοβιετικῆς Ἐγκυκλοπαιδεΐας” (ἐκδ. ΑΚΑΔΗΜΟΣ, 1979, τ.10, σ.580-583).

Μέ πρωτοβουλία, ἐπιλογή, μετάφραση, παρουσίαση, ἐπιμέλεια, σχόλια τοῦ κ.Σοκολιούκ τά τελευταῖα 15 χρόνια στήν Ρωσία καί τήν Οὐκρανία ἐκδόθηκαν σέ μετάφραση καί σέ τιράζ πολλῶν χιλιάδων ἀντιτύπων ἔργα πάρα πολλῶν Ἑλλήνων λογοτεχνῶν, τῶν Γ. Ρίτσου, Τ.Γρίτση-Μιλλιέξ, Κ.Βάρναλη, Α.Σαμαράκη, Α.Φραγγιά, Μ.Κουμανταρέα, Α.Σικελιανοῦ κ.ἄ., ἡ ἀνθολογία ἑλληνικῆς ποίησης καί πεζογραφίας “Ἑλληνικοί ἀντίλαλοι” (Μόσχα 1983), ἡ ἀνθολογία τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς ποίησης “Ὁ Ηρακλῆς κι ἐμεῖς” (Μόσχα, 1983), ἡ ἀνθολογία κυπριακοῦ διηγήματος “Στή γῆ τῆς Ἀφροδίτης” (Μόσχα, 1989), “Εἴμαστε Κύπριοι”, ἡ ἀνθολογία τῆς κυπριακῆς παιδικῆς λογοτεχνίας. Στόν ἐγκυκλοπαιδικό ὁδηγό “Ἡ Κυπριακή Δημοκρατία” (Μόσχα, 1992) ὁ κ.Σοκολιούκ ἔχει γράψει ὅλα τά κεφάλαια πού ἀναφέρονται στά κυπριακά γράμματα καί τίς τέχνες.

Πάνω ἀπό 10 χρόνια ὁ κ.Β.Σοκολιούκ ἔγραφε καί παρουσίαζε ἀπό τό ἑλληνικό κύμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Μόσχας τήν ἐβδομαδιαία ἐκπομπή “Λογοτεχνικό Μικρόφωνο”, ἡ ὁποία εἶναι ἀφιερωμένη στήν προβολή τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλά καί τῆς Ρωσικῆς Λογοτεχνίας.

Τό 1990 ὁ κ.Σοκολιούκ πῆρε βραβεῖο τοῦ Ἰδρύματος Τρανούλη (Ἀθήνα) γιά τήν προβολή καί τή διάδοση τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων στή Ρωσία καί τίς ἄλλες χώρες τῆς πρώην Σοβ. Ἐνωσης.

Πῆρε μέρος σέ πολλά ἐπιστημονικά συνέδρια, εἰδικότερα στά συνέδρια “Τά Ἑλληνικά Γράμματα στίς χώρες τῆς πρώην Σοβ. Ἐνωσης” (Δελφοί, 1991), “Φιλοσοφία καί Ὁρθοδοξία” (Σάμος-Πάτμος, 1993), “Πολιτική Φιλοσοφία τοῦ Ἀριστοτέλη” (Ιερισσός Χαλκιδικῆς, 1994), “Γ’ Ρίτσεια” (Μονεμβασιά, 1995).

Ἀπό τό 1993 ὁ κ. Σοκολιούκ δίδαξε τή Νεοελληνική Φιλολογία στό διεθνούς φήμης Γλωσσολογικό Πανεπιστήμιο Μόσχας. Ἀπό τό 1993 ἐπίσης ἦταν μέλος τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν Ρωσίας γιά τήν ἀπονομή Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν στοὺς διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες στόν τομέα τῆς Φιλολογίας.

Ἀπό τό 1994 ὁ κ. Σοκολιούκ δίδαξε τή Νεοελληνική Γλῶσσα στή Θεολογική Ἀκαδημία Μόσχας, τό μεγαλύτερο ἐκπαιδευτικό καί ἐπιστημονικό κέντρο τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδοξίας. Ὑστερα ἀπό διακοπή 70 χρόνων μέσα στά τείχη αὐτοῦ τοῦ ἔγκυρου ΑΕΙ ἀναγεννήθηκε ἡ παλιά Ἑλληνική Γλωσσική Παράδοση, τήν ὁποία θεμελίωσαν ἐδῶ τό 1685 οἱ ἰδρυτές τῆς Ἀκαδημίας ἐπιφανεῖς Ἕλληνες Θεολόγοι Ἰωαννίκιος καί Σωφρόνιος Λειχοῦδες.

Από τό Σεπτέμβρη τοῦ 1995 ὁ κ.Σοκολιούκ ὑπῆρξε διευθυντής τῆς Ἑδρας τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας στό Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο Μόσχας.

Από τό Φλεβάρη τοῦ 1996 ἦταν ἀντιπρόεδρος τοῦ Πανρωσικοῦ Συνδέσμου Πολιτιστικῆς-Ἐπιχειρηματικῆς Συνεργασίας καί Φιλίας μέ τούς λαούς τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Κύπρου.

Τόν Αὔγουστο τοῦ 1996 ἐκπροσώπησε τή Ρωσία στό Γ' Παγκόσμιο Γλωσσικό Συνέδριο στήν Ἀρχαία Ὀλυμπία. Τό Νοέμβριο καί Δεκέμβριο τοῦ 1996 ὁ κ.Β.Σοκολιούκ ὡς ἀκαδημαϊκός καθηγητής ὑπῆρξε ὑπότροφος τοῦ Ἰδρύματος Ὠνάση. Τόν Ὀκτώβρη τοῦ 1996 ἐκλέχτηκε Πρόεδρος τῆς Πανρωσικῆς Ἐνωσης Νεοελληνιστῶν.

Ο ΒΟΡΙΑΣ

Πληροφοριακό Δελτίο
τοῦ Πανρωσικοῦ Συλλόγου Νεοελληνιστῶν

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σᾶς προσκαλοῦμε στήν ἐορταστική μας ἐκδήλωση τῆς "Κοπῆς τῆς πίτας", γιά τό Νέον Ἔτος 1998, ἡ ὁποία θά πραγματοποιηθεῖ στό ξενοδοχεῖο **ΜΙΝΩΣ, Πειραιῶς 1**, τήν **21η Ἰανουαρίου 1998**, ἡμέρα **Τετάρτη** καί ὥρα **18.00 - 22.00**.

Θά προσφερθεῖ τσαΐ ἢ καφές, βουτήματα, γλυκό καί πίττα.

Θά ἀκολουθήσει πρόγραμμα παραδοσιακῶν Ἑλληνικῶν χορῶν μέ ἐθνικές ἐνδυμασίες ἀπό τήν χορευτική ομάδα τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Κορωπίου.

Θά συνεχισθοῦν τά Ἑλληνικά τραγούδια καί οἱ χοροί γιά ὅλους μέ συνοδεία ὀρχήστρας.

Περιμένουμε τήν ἀθρόα προσέλευσή σας, μαζί μέ τούς συγγενεῖς καί φίλους σας, διότι ἡ ἐκδήλωση αὕτη ἀποτελεῖ τή μοναδική μας κοινωνική ἐπαφή τοῦ ἔτους. Ἐπί πλέον, διότι θά ἐξοικονομηθεῖ κάποιο χρηματικό ποσό ἀπό τό δικαίωμα συμμετοχῆς τῶν 3.500 δρχ. κατ' ἄτομο, πού θά διατεθεῖ, ὅπως κάθε χρόνο γιά τήν κάλυψη μέρους τῶν δαπανῶν ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ μας, καθώς καί τῆς φιλοξενίας Ἑλληνοφώνων παιδιῶν τῆς διασπορᾶς.

Παρακαλοῦμε νά δηλώσετε τή συμμετοχή σας τό συντομότερο δυνατόν.

Συμμετοχή: **3.500 δρχ.**

Μέ τιμή

τό Διοικητικό Συμβούλιο

Ὁ Πρόεδρος

Ἀνδρέας Παναγόπουλος, Ph.D.(Lond.)

Ἐπ. Καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ Γεν. Γραμματέας

Γεώργιος Παυλάκος

Πτυχ. Ἡλεκτρονικός Μηχανικός Τ.Ε.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΟΔΕΓ ΚΑΒΑΛΑΣ

Τασούλα Καμπουρίδου

Όπως είναι γνωστό ο Όμιλος για τη Διεθνοποίηση της Έλληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ) Καβάλας μετά τη φιλοξενία τό 1995 όκτώ (8) φοιτητών από την έλληνόφωνη περιοχή της Άπουλίας της Κάτω Ιταλίας, έφέτος φιλοξένησε 16 άτομα, από 16-30.7.97 από τη Μόσχα, ιδιαίτερα 13 μαθητές-μαθήτριες πού διδάσκονται τη νεοελληνική γλώσσα στό 112 Λύκειο της Μόσχας καί 3 συνοδούς.

Κατά τό διάστημα της έδω παραμονής τους, στίς 21.7.1997, είχαμε ένα τραγικό συμβάν, την άπώλεια του καθηγητή, μεγάλου φιλέλληνα καί νεοελληνιστή Victor Socoliuk, πού μετά τό Γ΄ Παγκόσμιο Γλωσσικό Συνέδριο στην Άρχαία Όλυμπία τόν Αύγουστο του '96, επιστρέφοντας στή Μόσχα ίδρυσε τόν Πανρωσικό Σύλλογο Νεοελληνιστών μέ 70 Ρώσους Νεοελληνιστές καί δίδασκε την ελληνική γλώσσα στό παραπάνω Λύκειο σέ 30 παιδιά.

Η Πρόεδρος του Όμίλου Τασούλα Καμπουρίδου κατά τό ταξίδι της στή Μόσχα από 2-9.9.97 για τό Διεθνές Σεμινάριο, πού όργάνωσε ο Σοροπτιμιστικός Όμιλος Μόσχας μέ θέμα: "Η γυναίκα στή ζωή της πόλης", έπισκέφθηκε στίς 5.9.97 καί τό 112 Λύκειο, όπου φοιτούν νά παιδιά, πού φιλοξενήθηκαν για 15 ήμέρες στην Καβάλα. Στό σχολείο την περίμεναν μαζί μέ τη Σεμένκοβα Σβετλάνα, πού τη συνόδευε, τη Γραμματέα του άειμνήστου Victor Socoliuk, τά παιδιά, οί γονεΐς τους καί οί καθηγητές.

Φθάνοντας στό σχολείο την ύποδέχθηκαν τά παιδιά μέ ψωμί καί άλάτι κατά τό έθιμο του καλωσορίσματος, της πρόσφεραν λουλούδια, ένω γύρω τους βρίσκονταν ή διευθύντρια, ή ύποδιευθύντρια Βαλεντίνα, πού είχε έρθει καί στην Καβάλα, άλλες καθηγήτριες καί ή νεοελληνίστρια καθηγήτρια Μαρίνα Ρίτοβα, πού είχε μαθητή τό V. Socoliuk, καθώς καί ο γιός του Άλέξης. Σέ μία αίθουσα του σχολείου ύπήρχαν τραπέζια στρωμένα μέ διάφορα γλυκίσματα, τσάϊ κ.λπ. καί άπευθύνοντας χαιρετισμό ή Τασ. Καμπουρίδου είπε ότι πρέπει νά είναι υπερήφανοι οί γονεΐς καί οί καθηγητές για την άψογη συμπεριφορά των παιδιών τους κατά την 15ήμερη παραμονή τους στην Καβάλα καί ότι πρέπει νά συνεχίσουν όπωσδήποτε τό πρόγραμμα πού τους άρχισε ο V. Socoliuk μέ τό γιό του Άλέξη (πού τελειώνει τίς σπουδές του στην Έλληνική Φιλολογία στό Παν/στήμιο Άθηνών). Ιδιαίτερα εύχαριστήθηκαν οί γονεΐς καί οί καθηγητές για όσα είπώθηκαν για τά παιδιά τους καί ζήτησαν νά γίνει Πνευματικό Κέντρο Καβάλας- Μόσχας, γιατί πολλά παιδιά ενδιαφέρονται για την έκμάθηση της ελληνικής γλώσσας καί είπαν ότι όλοι είναι ευγνώμονες για τη φιλοξενία τους στην Καβάλα.

Άς σημειωθεί ότι τό πρόγραμμα περιλαμβάνει την έκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σέ 4 χρόνια καί άνά 30 παιδιά θά αύξάνεται κάθε χρόνο ο άριθμός των παιδιών, πού άρχισε κατά τό σχολικό έτος 1996-1997 μέ τά πρώτα 30 παιδιά μέ τό V. Socoliuk.

Μέλη του ΟΔΕΓ Καβάλας καί τῆς Πανρωσικῆς Ἐνώσεως Νεοελληνιστῶν Μόσχας. Στό μέσον ἡ κ. Τ. Καμπουρίδου καί στό πλάϊ τῆς ὁ Ἀλέξανδρος Σοκολιούκ.

Ἀναμνηστική φωτογραφία τῶν μαθητῶν-μαθητριῶν τοῦ 112ου Λυκείου Μόσχας.

Στή συνέχεια απηύθυναν χαιρετισμό στά ελληνικά 3-4 παιδιά καί εἶπαν ὅτι τούς ἄρεσε πολύ ἡ Καβάλα, τά λουλούδια, ἡ θάλασσα, οἱ ἄνθρωποι, ἡ παραμονή τους στά ΤΕΙ καί οἱ ἱστορικοί καί ἀρχαιολογικοί χώροι πού ἐπισκέφθηκαν, ὅπως τήν πόλη τῆς Καβάλας, τούς Φιλίππους, τή Λυδία, τό Θέατρο τῶν Φιλίππων, ὅπου παρακολούθησαν τόν “Προμηθεά Δεσμώτη”, τή Θάσο, τή Θεσ/νίκη, τή Βεργίνα, τήν Παναγία Σουμελά. Κατόπιν τραγούδησαν γιά τήν Τασούλα Καμπουρίδου ἐλληνικά καί ρωσικά τραγούδια ὑπό τούς ἤχους τῆς κιθάρας, πού ἔπαιζε ἡ μαθήτρια Ἄννα, πού ἦταν καί στήν Καβάλα. Συγκινημένοι παρακολουθοῦσαν τά παιδιά, γονεῖς καί καθηγητές καταλαβαίνοντας τό πόσο πολλά τούς πρόσφερε ὁ Victor Socoliuk. Τέλος, ἡ κ. Τασούλα Καμπουρίδου, ἀφοῦ τούς πρόσφερε Καβαλιώτικους κουραμπιέδες, τούς εἶπε ὅτι ἡ συνάντηση αὐτή ἔχει πνευματικό περιεχόμενο καί εἶναι ἀφιερωμένη στή μνήμη τοῦ μεγάλου Ἑλληνιστῆ, τοῦ καθηγητῆ V. Socoliuk, πού εἶχε τόσο ἀπροσδόκητο τέλος στήν Καβάλα, ὅπου ἄφησε τήν τελευταία του πνοή, στήν Ἑλλάδα, τή δεύτερη πατρίδα του, ὅπως ἔλεγε, τήν πνευματική, γι’ αὐτό πρέπει καί τά παιδιά τιμώντας τή μνήμη του νά συνεχίσουν τήν ἐκμάθηση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας.

Πολύ συγκινημένοι ὅλοι, παιδιά, γονεῖς, καθηγητές ἀποχαιρέτησαν τήν Τασούλα Καμπουρίδου καί τῆς ζήτησαν νά ξαναπάει στή Μόσχα μετά τήν τόσο συγκινητική καί ἀνθρώπινη συνάντηση πού εἶχαν μαζί της. Μάλιστα ἡ Γυμνασιάρχης τῆς πρόσφερε μιά καμπανίτσα ἀπό πορσελάνη λέγοντάς της ὅτι ὅταν θά χτυπᾷ νά θυμᾶται τίς φωνές τῶν παιδιῶν.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Ὁ κ. Ἰ. Ἀρβανίτης γιά τό ἄρθρο του “Στοιχεῖα ἐντοπιότητας τοῦ μύθου τῆς Εὐρώπης στή γῆ τῶν Θηβῶν” (τεῦχ. 3-31, σελ. 208, σειρ. 12) παρακαλεῖ ἀντί γιά τή φράση: “ὀνόμασαν οἱ Φοίνικες τά γράμματα” νά ἀναγνωσθῇ: “ὀνομάστηκαν τά γράμματα”.

☑ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ ☑

Τόν Οκτώβριο κυκλοφόρησε τό πρώτο φύλλο του Δελτίου του "Κέντρου Πομακικών Έρευνών" γραμμένο στά Πομακικά. Τήν πρωτοβουλία αυτή τήν θεωρούμε πολύ σημαντική, διότι γιά πρώτη φορά ένα έντυπο γραμμένο από τούς Πομάκους τής Έλληνικής Θράκης κατορθώνει νά προβάλει τήν γλωσσική του ιδιαιτερότητα.

Χαιρετίζουμε τό γεγονός καί συγχαίρουμε τούς πρωτεργάτες. Διότι ο ΟΔΕΓ όχι μόνο δέν είναι αντίθετος πρός τήν πολιτιστική καί γλωσσική παρουσία τών Πομάκων, αλλά καί τήν αποδέχεται εύχαρίστως. Δεδομένου ότι είναι νομιμόφρονες Έλληνες πολίτες σέ άκριτικές περιοχές, στρατεύονται στίς ένοπλες δυνάμεις μας καί προσπαθοῦν νά αναπτύξουν σημαντικές οικονομικές δραστηριότητες σέ έναν τόπο όχι καί τόσο εύνοημένο από το ελληνικό κράτος, όπως άλλωστε όλες οί άκριτικές περιοχές.

Ειδικότερα γιά τήν εμφάνιση του έντύπου αυτού έχουμε να παρατηρήσουμε τά εξής: Χρησιμοποιεῖται τό ελληνικό αλφάβητο, αλλά λεξιλόγιο Πομακικό· είναι δηλαδή κάτι ανάλογο μέ τά γνωστά "Καραμανλήδικα", πού χρησιμοποιοῦσαν οί "Έλληνες τής Καππαδοκίας, όταν έγραφαν μέ ελληνικούς χαρακτήρες καί γλώσσα τουρκική.

Κατωτέρω αναδημοσιεύουμε τό αλφάβητο, ένα δείγμα κειμένου καί μία διακήρυξη στά Έλληνικά. Πιστεύουμε ότι σέ κάθε φύλλο του Δελτίου αυτού θά υπάρχει καί ή απόδοση κάποιου κειμένου στά ελληνικά, γιά νά μπορούμε νά προσεγγίζουμε κι έμεῖς οί λοιποί Έλληνες τόν παλμό τών αδελφών μας Πομάκων.

Απ. Μ. Τζ.

ΝΑΟΥΤΣΣΕΜ ΑΛΦΑΒΙΤΑΝΑ

A		a
A	α[ε]	a
MP	μπε	μπ
B	βε	B
Γ	γ[ι]	γ
FK	νκε	νκ
NT	ντε	ντ
E	-	e
Z	ζε	ζ
ZZ	ζε	ζε
I	ι	i
K	κε	k
A	αε	A
M	με	M
N	νε	N
O	-	O
O	οι	O
OU	ου	OU
P	πε	P
P	πε	P
S	σε	S
SZ	σε	SZ
T	τε	T
TZ	τε	TZ
TZT	ζε	TZT
Y	υε	Y
YX	υε	YX
Y	υε	Y
X	χε	X

ΠΟΜΑΤΣΙ ΝΑΠΡΕΣΣ!

Η αρχή του Πομακικού αλφαβήτου δέν είναι πάλι
ονόμαζοι καί προσημεία. Τζαί το όνομα της λέξης
καί αναγνωστικό λαφονίδου ζτά.

Σημειώνεται ότι καί η αρχή του αλφαβήτου γραμ-
μεν στην πομακική γλώσσα με τόν τίτλο "Αλφαβή-
το".

Αλφαβήτο τήν λέμε ονομαζόμα.

Αλφαβήτο τήν λέμε ονομαζόμα με τόν τίτλο "Αλφαβή-
το".

Αλφαβήτο τήν λέμε ονομαζόμα με τόν τίτλο "Αλφαβή-
το".

Αλφαβήτο τήν λέμε ονομαζόμα με τόν τίτλο "Αλφαβή-
το".

Αλφαβήτο τήν λέμε ονομαζόμα με τόν τίτλο "Αλφαβή-
το".

Αλφαβήτο τήν λέμε ονομαζόμα με τόν τίτλο "Αλφαβή-
το".

ομοιότητας.

Αι τριπλές γιε ουμπιτοσάλλου νιχ τοχ. Ουμπιτοσάλλου γιε
νιχ τριπλές γιε τριπλές νιχ.

Ι ουμπιτοσάλλου γιε τριπλές νιχ.

"Α Ε. Περίοδος Κρητική 1997"

POMACI NAPRES

Pomak halkının dili artık sadece orzu bir dil değil, artık yazılmayan
bir dil de değil. Kendine ait kelimeleri, sözleri, okuma kitabı ve
hikayeleri ile koskoca bir dil. Bunların Pomakça yazılmasına bağlandı
bile.

Tüm bunlara, ilk kez bugün "Sevgi", adlı Pomak dilyle yazılmış
bir gazete eklendi.

Dilimize sevgi

Kaybolmaya yüz tutmuş kelimelerimize sevgi

in ve dil ayarını yapıpattan tüm insanlara sevgi

Kendini Pomak hisseten herkes sevgi. Altların, dedelerin
ve dedelerin Pomakça konuşulduğunu inar etmeyen, bunları
soylamakta çekinmeyen, aydınlatmamayan, kelimeleri gülmeyen
ve acıkça "Ben Pomak" in - olan herkes sevgi.

Biz de Avrupalıların bir parçasıyız. Biz de halk olarak en kısa
zamanda acıkmalı ve caxingeniği uzarmızdan atacamız. Acıkça
kelimeleri belirtmeliyiz.

Pomaklar, Haydi sevil!

ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΟΜΑΚΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ POMAK KÜLTÜR ARAŞTIRMA MERKEZİNİN BÜLTENİ

Αλφειογράφ: Αλφ. Ομήρου (αλφειογράφ) και Πάριτος: 091 00 Κρητική. Τηλεφων: 0531/22218. Φαξ: 0531/33079

“ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ” * “ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ” * “ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ”

**Στήν ένότητα αυτή συμπεριλαμβάνομε Κινήσεις και προσπάθειες
“παράλληλες” προς τούς στόχους του ΟΔΕΓ.**

Σημαντικό θεωρούμε τό γεγονός τής πραγματοποιήσεως στίς 16, 17, 18
Όκτωβρίου 1997 στήν Άθήνα του 1ου Συνεδρίου

“Έλληνικής γλώσσας και όρολογίας”

Άπό τό πρόγραμμα τής εξαιρετικής αυτής πρωτοβουλίας αντιγράφου-
με: Άφιέρωμα στά 2400 έτη από τήν όριστικοποίηση τής ελληνικής γραφής
μέ τό ψήφισμα του Άρχίνου. Συνδιοργανωτές: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟ-
ΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ) - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΕΛΟΤ) -
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ -
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΙΕΛ) - ΙΟΝΙΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ - ΠΑΝΕΛ-
ΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ - ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩ-
ΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ - ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η : Γλωσσικές άρχές τής όρολογίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2η : Μετάφραση και Διερμηνεία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3η : Ιστορική θεώρηση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4η : Νέες Τεχνολογίες και Όρολογία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5η : Διευρωπαϊκό πολύγλωσσο περιβάλλον.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6η : Όρογραφία - Τεκμηρίωση όρθογραφίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7η : Λεξικογραφία.

Γιά τούς ενδιαφερομένους παραθέτουμε τίς έξης πληροφορίες.

Πληροφορίες και έγγραφές: τηλ.: 2013778.

Τ.Ο.Τ.(τηλεομοιότυπο): 2283210.

Ταχυδρ. Δ/ση: Σ. Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ.

* * * * *

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ό Σύλλογος Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών Δωδεκανήσου,
διοργάνωσε τό 1ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ στό RODOS PALACE στίς 21-22
Ιουνίου 1997 μέ θέμα:

**«Ή Έλληνική Γλώσσα ως γέφυρα επικοινωνίας των λαών τής Άνατο-
λικής Μεσογείου: Προοπτικές, δυνατότητες και τρόποι διάδοσής της.»**

Στή συζήτηση στρογγυλής τραπέζης είχαν δηλώσει συμμετοχή:

1. Fatima A. Eloueva, Πρόεδρος Τμήματος Νεοελληνικής Φιλολογίας του
Πανεπιστημίου Άγίας Πετρούπολης.

2. Μιχάλης Πιερής, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Κοσμήτορας Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κύπρου.
3. Amin Ahmed Ezeldin, Έπισκέπτης Καθηγητής Συγκριτικής Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Καΐρου
Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας του Παντείου Παν/μίου.

Γιά τό Διοικητικό Συμβούλιο

Ἡ Πρόεδρος
Χατζηδιάκου Ἐλευθερία

Ἡ Γ. Γραμματέας
Ἀνθοπούλου Μαρίτανα

* * * * *

Θεσσαλονίκη, 2 Μαΐου 1997

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀγαπητέ κύριε

Τό **Κέντρο Ἑλληνικῆς Γλώσσας**, ἀρμόδιο ὄργανο τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων σέ θέματα γλωσσικῆς πολιτικῆς (Ν. 2083/92), ἔχει ὡς ἰδρυτικό σκοπό **τή γενικότερη ἐνίσχυση καί προώθηση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας ἐντός καί ἐκτός Ἑλλάδος**. Εἰδικότεροι στόχοι του εἶναι ἡ ὁργάνωση τῆς διδασκαλίας τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας σέ ἀλλοδαπούς τοῦ ἐξωτερικοῦ καί τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἡ στήριξη των διδασκόντων τήν ἐλληνική γλώσσα στό ἐξωτερικό καί τό ἐσωτερικό, ἡ παραγωγή διδακτικοῦ ὕλικου καί ὅ,τι ἄλλο συντελεῖ στήν προβολή καί διάδοση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας γενικότερα.

Πρόσφατα, τό ΚΕΓ ἐγκαινίασε τήν ἐκδοτική του δραστηριότητα, θέτοντας σέ κυκλοφορία, μέσω τοῦ Πρακτορείου “Πρόοδος”, τρεῖς τόμους:

1. Μέθοδοι διδασκαλίας τῆς νέας ἐλληνικῆς ὡς ξένης γλώσσας (179 σελ.)
2. Ἐγχειρίδια διδασκαλίας τῆς νέας ἐλληνικῆς ὡς ξένης γλώσσας (179 σελ.)
3. “Ἰσχυρές”-“ἀσθενεῖς” γλώσσες στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση: Ὁψεις τοῦ γλωσσικοῦ ἡγεμονισμοῦ (252 σελ.)

Οἱ δύο πρῶτοι τόμοι περιέχουν τά πορίσματα Ἡμερίδας (Θεσσαλονίκη, 9-12-95), πού εἶχε ὡς στόχο τήν περιγραφή καί τόν ἐλεγκο μεθόδων καί ἀντιπροσωπευτικῶν ἐγχειριδίων διδασκαλίας τῆς νέας ἐλληνικῆς ὡς ξένης γλώσσας. Ὁ τρίτος τόμος καταγράφει τίς ἐργασίες ὁμότιτλης Ἡμερίδας (Θεσσαλονίκη, 25-4-96), πού συνδιοργάνωσαν τό ΚΕΓ καί ὁ Τομέας Γλωσσολογίας τοῦ Τμήματος Φιλολογίας τοῦ ΑΠΘ, προκειμένου νά ἀνιχνεύσουν ὁψεις τῆς γλωσσικῆς ἀνισότητος στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση.

Μέσα στό 1997 θά ἐκδοθοῦν ἐπίσης οἱ ἀκόλουθοι τίτλοι:

4. Χαρτογράφηση τῶν Ἑστιῶν ἐκμάθησης τῆς Ἑλληνικῆς στό ἐσωτερικό καί στό ἐξωτερικό. Τεύχος Α' : Ἑλλάδα καί Εὐρώπη.

5. Πιστοποίηση εκμάθησης της νέας ελληνικής (= επίσημος οδηγός της πολιτείας για την οργάνωση της σπουδής της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας, και για την εξέτασή της στο έσωτερικό και στο εξωτερικό).

6. Threshold Level για τη νέα ελληνική (= μοντέλο για το βασικό επίπεδο γλωσσικής συμπεριφοράς των χρηστών της νέας ελληνικής).

7. Η γλώσσα της λογοτεχνίας και η γλώσσα της μετάφρασης (Πρακτικά Ημερίδας 24-5-97).

8. Η διδασκαλία μεταφρασμένης αρχαίας ελληνικής γραμματείας στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.

9. Έντοπισμός των Συναρμοδιοτήτων ανάμεσα στα Υπουργεία: Έξωτερικών, Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων και Πολιτισμού για θέματα γλώσσας.

Μέ τιμή

Ο αντιπρόεδρος του Κέντρου

καθηγητής Ι. Ν. Καζάζης

* * * * *

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

(Δωδώνης 36, Κολωνός, Τ.Κ. 104-44)

Ζούμε σέ μία εποχή όπου η ιδιωτική πρωτοβουλία τείνει όλο και περισσότερο νά αντικαταστήση έναν δυσκίνητο και, πολλές φορές, αναποτελεσματικό δημόσιο μηχανισμό, στίς περισσότερες σχεδόν εκφάνσεις του.

Παράλληλα, ένα διαρκώς διογκούμενο πλήθος Έλλήνων άφυπνίζεται από τον λήθαργο της ξενομανίας, της ύποτέλειας και όλων εκείνων των συμπλεγμάτων καταστάσεων πού συνέτειναν αιώνες τώρα στην πνευματική του αποχαύνωση και άπαιτεϊ έρευνα του ιστορικού του παρελθόντος.

Ζούμε σέ δύσκολους καιρούς, όπου οί έννοιες ΕΛΛΗΝΑΣ και ΕΛΛΗΝΙΚΟ καθημερινώς εύτελίζονται στον βωμό πάσης φύσεως άλλοτρίων συμφερόντων, ή πολιτεία άδυνατεϊ νά προβάλλει έπαρκώς τά ελληνικά θέματα και περιορίζεται έλλείψει συντονισμού ή άλλων αίτιων σέ μεμονωμένες ενέργειες, πού και αυτές δέν στέφονται πάντα από έπιτυχία.

Ός έκ τούτου, μέ δεδομένα τά προαναφερθέντα και συνυπολογίζοντας στους Έλληνες του Έλλαδικού χώρου, τον Έλληνισμό της διασποράς καθώς και τό πλήθος των είλικρινών φιλελλήνων άπανταχού της ύφηλίου, ξεκινάμε αυτήν την προσπάθεια για νά δώσουμε διεξοδο στίς φιλοδοξίες μας, σχετικά μέ την ανάδειξη του οικουμενικού Έλληνικού πολιτισμού, μέσα από την έρευνα και καταγραφή των μνημείων πού άφησε διαχρονικά στο διάβα του.

Γι' αυτό σκοποϊ της εταιρείας όρίζονται:

1. Η καταγραφή σέ ηλεκτρονικούς ύπολογιστές όλων των ελληνικών αρχαίων μνημείων γνωστών και άγνωστων έντός και έκτός έλλαδικού χώρου και ή περαιτέρω έρευνά τους από κλιμάκια της εταιρείας μας.

2. Η παρουσία των θέσεων της εταιρείας μας και ή προβολή Έλληνικών θεμάτων στο δίκτυο INTERNET.

3. Ἡ προστασία τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί ἡ ἄμεση καταγγελία ὅσων τόν ἐπιβουλεύονται καί τόν παραποιοῦν μέσῳ τῶν Μ.Μ.Ε. καί τοῦ INTERNET.

4. Ἡ πραγματοποίηση κύκλων σπουδῶν πάνω σέ θέματα, ὅπως Ἀρχαία Ἑλληνική Ὁρησκεία, Φιλοσοφία, Ρητορική, κ.ἄ.

5. Ἡ διοργάνωση διαλέξεων, ξεναγήσεων καί ἐκδρομῶν μέ Ἑλληνικά θέματα.

6. Ἡ πλήρης αὐτονομία τῆς ἐταιρείας σέ τεχνικό καί ἄλλο ἐξοπλισμό γιά τήν διεξαγωγή τῶν ἐρευνῶν μας καί τήν προστασία τῶν ἀρχαιολογικῶν καί πνευματικῶν μας θησαυρῶν.

Ἡ ἔνταξή σας στό δυναμικό τῆς ἐταιρείας μας χαλυβδώνει ἀκόμα περισσότερο τίς προσπάθειες γιά μιὰ ἰσχυρή Ἑλλάδα, τόν πόθο μας γιά τήν διάδοση τῶν Ἑλληνικῶν ἀξιῶν μέσα καί ἔξω ἀπό τήν Ἑλλαδική ἐπικράτεια.

Σήμερα ὁ παγκόσμιος πολιτισμός εἶναι κτισμένος πάνω στίς θεμελιώδεις ἀξίες πού οἱ πρόγονοί μας θέσπισαν. Δημοκρατία, Μαθηματικά, Ἀστρονομία, Ἀλφάβητο, Ἀθλητισμός, Μουσική, Γεωλογία, Φυσική, Χημεία καί ἄλλα πολλά.

Ἐπειδὴ πολὺς χρόνος πέρασε ἀπό τότε καί μερικοὶ ἐντός καί ἐκτός τῶν συνόρων ἴσως τό ξέχασαν, εἴμαστε ἐδῶ σήμερα γιά νά τοὺς θυμίσουμε τό χρέος τους. Ἀρκοῦν πλέον τά παρακάλια, ἄς διεκδικήσουμε τά κεκτημένα δικαιώματά μας. Δέν ζητᾶμε πίσω τό χρέος τους, ἀλλὰ ἀπαιτοῦμε ἀποκατάσταση τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τόν Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ καί τίς ἀξίες του.

Ἡ δύναμή μας πηγάζει ἀπὸ τήν γνώση τοῦ παρελθόντος μας. Ἡ δύναμή μας εἶστε ἐσεῖς.

* * * * *

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΩΝ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (Σ.Φ.Ε.Ε.)

Πραγματοποίησε στίς 7 & 8 Ὀκτωβρίου τό Γ' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΓΕΝΩΝ ΛΑΩΝ - ΕΛΛΗΝΟΓΕΝΕΙΑ ' 97

Υπὸ τήν αἰγίδα τῶν Υπουργείων ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ καί ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ἐπίτιμος Πρόεδρος Συνεδρίου ΑΚΗΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
Υπουργός Ἐθνικῆς Ἀμύνης

Πρόεδρος Συνεδρίου ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠ. ΒΕΝΝΗΣ - Δικηγόρος
Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Φίλων Ἑλληνοφώνων Ἐξωτερικοῦ

Ὁργανωτική Ἐπιτροπή
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ, Βουλευτής, Πρόεδρος Ἐπιτροπῆς.
ΣΑΛΒΑΤΟΡΕ ΣΙΚΟΥΡΟ, Καθηγητής, Πρόεδρος
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΑΛΕΝΤΟ (Ἀπουλίας).
ΙΩΣΗΦ ΦΡΙΜΙΓΑΚΗΣ, Καθηγητής, Πρόεδρος τοῦ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΙΑΣ ΚΑΡΓΚΕΖΕ-ΟΙΤΥΛΟΥ, Κορσικῆς.
FILIPO VIOLI, Καθηγητής, Ἐκπρόσωπος Συλλόγου
ΓΥΑΛΟΣ ΤΟΥ ΒΟΥΑ, Καλαβρίας.

ΕΥΑ ΚΙΟΥΓΚΗ, Δημ. Σύμβουλος Ὑμηττοῦ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Σ.Φ.Ε.Ε.
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΙΛΤΣΙΚΗΣ, τ. Πρόεδρος ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΤΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη 7-10-97: Α' Ημέρα Συνεδρίου. ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (10.00-14.00)

ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Σ.Φ.Ε.Ε.: 25 χρόνια αγώνες για τις "Άλλες Ελλάδες"

Ο Πρόεδρος του Συνεδρίου κ. Χρήστος Βέννης κηρύσσει
τήν έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου **ΕΛΛΗΝΟΓΕΝΕΙΑ '97**
Ακολουθεί Χαιρετισμός του Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής του
Συνεδρίου, Βουλευτού κ. Μανώλη Μπεντενιώτη,
πρός τα αδέρφια μας του εκτός των Έλλαδικών συνόρων Έλληνισμού.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

- 1) **Έλληνόφωνοι και Έλληνογενείς**
Βασίλειος Τσούπρας, Θεολόγος-Κοινωνιολόγος - Πρόεδρος της Κινήσεως ΕΠΑΛΞΕΙΣ
- 2) **Ο Βυζαντινός Ναός του Στύλου Καλαβρίας** (LA CATTOLICA DI STILO)
TITO ARCUDI - Ζωγράφος - Ρήγιον, Καλαβρίας
Ακολουθεία - προβολή βιντεοταινίας-ντοκουμέντου του κ. ARCUDI
μέ θέμα την CATTOLICA DI STILO
- 3) **Οι Έλληνογενείς του ΕΛΤΣΕ Ισπανίας**
Ηλίας Λιοντής, Πλοίαρχος ΕΝ - Μέλος ΣΦΕΕ
- 4) **Η γλώσσα GRIKO του Σαλέντο Άπουλίας, είκοσαετής εμπειρία στο**
Δημοτικό Σχολείο του CASTRIGNANO DEI GRECI
ADA NUCITA-STEFANELLI, Καθηγήτρια Καστρινιάνο Ντέϊ Γκρέτσι Άπουλίας

ΨΗΦΙΣΜΑ

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ - «ΕΛΛΗΝΟΓΕΝΕΙΑ '97»

πού συνήλθε στην Αθήνα στις 7 και 8 Οκτωβρίου 1997 πρωτοβουλία του
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΙΛΩΝ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Εμεῖς οἱ εκπρόσωποι τῶν Ἑλληνοφώνων καί Ἑλληνογενῶν Λαῶν πού συμμετείχαμε στίς ἐργασίες τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου **«ΕΛΛΗΝΟΓΕΝΕΙΑ '97»**, ψηφίζουμε ὁμοφώνως καί:

1. ΕΚΦΡΑΖΟΥΜΕ τή συμπαράσταση καί τήν συμπαράταξή μας στήν Ἑλλάδα, πνευματική μας Πατρίδα, ἀλλά καί πατρίδα τοῦ Πνεύματος καί τοῦ Πολιτισμοῦ γιά ὅλη τήν Ἀνθρωπότητα, στόν Ἀγώνα της γιά Ἐθνικήν Ἀκεραιότητα καί Ἀξιοπρέπεια. Τά νησιά τοῦ Αἰγαίου, ἡ Μακεδονία, ἡ Θράκη, ἡ Κύπρος, εἶναι Πανάρχαιες Ἑλληνικές ἐστίες καί ἡ Ἑλλάδα πρέπει νά τίς προασπίσει ἀπό κάθε ἐπιβουλῇ καί κίνδυνο.
2. ΘΕΩΡΟΥΜΕ τήν "Ἑλληνογένεια" καί τό ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΩΝ, ὡς μία Γέφυρα Φιλίας τῶν Λαῶν καί δῆ τῶν τόπων ὅπου ζοῦμεν ἀπό αἰῶνες, καί τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἡ "Ἑλληνογένεια" ἀγωνίζεται γιά τήν Εἰρήνη καί τήν Ἀλληλοκατανόηση τῶν Λαῶν, μακριά ἀπό σωβινισμούς καί διακρίσεις - καί
3. ΖΗΤΟΥΜΕ τήν πλήρη καί ἐνεργότερη συμπαράσταση τῆς Ἑλλάδος στήν προσπάθειά μας νά διασώσουμε τόν ἱστορικό Πολιτισμό καί τίς Πανάρχαιες Παραδόσεις μας.

ΟΙ 80 ΣΥΝΕΔΡΟΙ ἀπό τίς ἐξῆς χῶρες:

Κ. Ἰταλία (Ἄπουλία, Καλαβρία), Σικελία, Καργέζε Κορσικῆς, Ἀντιόχεια, Παλαιστίνη, Ἀζοφική (Μαριούπολη), Καλλάς (Πακιστάν)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ 2ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Ύστερα από την δοκιμαστική, αλλά επιτυχή διεξαγωγή του 1ου Διαγωνισμού Αρχαίων Ελληνικών στις 11-5-1997, ο Ο.Δ.Ε.Γ. Αθηνών προκηρύσσει τον δεύτερο Διαγωνισμό του για τό έτος 1998.

Στόν διαγωνισμό αυτό μπορούν νά συμμετάσχουν οί τελειόφοιτοι τών Λυκείων όλης τής Αττικής, καθώς και οί τελειόφοιτοι τών Λυκείων: Βόλου, Χανίων, Λευκωσίας, Καβάλας, Θεσσαλονίκης, Πύργου, Πειραιώς, όπου υπάρχουν συγγενείς Όργανισμοί, οί όποιοι αναλαμβάνουν τήν διεξαγωγή του διαγωνισμού στις έδρες τους. Μπορούν επίσης νά συμμετάσχουν καί τελειόφοιτοι όλων τών σχολείων πού εύρίσκονται στην περιφέρεια τών ως άνω κέντρων, έφ' όσον δηλώσουν έγκαίρως τήν συμμετοχή τους μέ σχετική αίτηση. Οί δηλώσεις τών τελειοφοίτων Αττικής θά πρέπει νά υποβληθούν στά Γραφεία μας: **Φαραντάτων 31 - 115 27 Αθήνα - τηλ.: 7705328 - 7770184 - 7718077, Τοτ.: 8234497**, ενώ οί δηλώσεις τών τελειοφοίτων τής έπαρχίας στά κατά τόπους Γραφεία τών Όμίλων, σύμφωνα μέ ανακοίνωση πού αυτοί θά εκδώσουν. Τά γραπτά θά σταλούν στό ΟΔΕΓ Αθηνών καί θά κριθούν από κοινή γιά όλους τούς διαγωνιζόμενους επιτροπή.

Χρόνος καί χώρος: Ό διαγωνισμός θά διεξαχθεϊ τήν **Κυριακή 15 Φεβρουαρίου 1998 καί ώρα 11π.μ.** σέ όλα τά εξεταστικά κέντρα. Προκειμένου γιά τούς τελειοφοίτους Αττικής ως χώρος διαγωνισμού όρίζεται τό Κλασικό Λύκειο Αναβρύτων (Κηφισίας 184 - Μαρούσι), ενώ στις άλλες έδρες ό χώρος θά ανακοινωθεί από τίς κατά τόπους επιτροπές.

Όροι του διαγωνισμού. Οί μετέχοντες θά κληθούν:

1. Νά μεταφράσουν σύντομο πεζό κείμενο, άγνωστο μέν, αλλά από έργα γνωστών αττικών συγγραφέων, πού θά τούς δοθεϊ καθ' ύπαγόρευση.
2. Νά μεταφράσουν σύντομο ποιητικό κείμενο αρχαίας τραγωδίας (πλήν χορικού), πού θά τούς δοθεϊ φωτοτυπημένο.
3. Νά μεταφέρουν στην αρχαία ελληνική 3-4 σύντομες νεοελληνικές φράσεις ή προτάσεις.

Έπαθλα: Οί τρεις πρώτοι νικητές θά λάβουν ως βραβεϊο **100.000, 75.000, καί 50.000** δραχμές αντίστοιχως ενώ σέ όλους άνεξεραίτως τούς διαγωνιζόμενους θά επιδοθεϊ αναμνηστικό δίπλωμα συμμετοχής.

Η επιτροπή άπαρτίζεται από τούς έξης:

1. **Παναγόπουλος Ανδρέας** Ph. D. (Lond.) έπ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος του ΟΔΕΓ Αθηνών.
2. **Τζαφερόπουλος Απόστολος** Φιλόλογος, τ.Σύμβουλος Έκπαιδεύσεως Έλληνοπαίδων έξωτερικού (Κωνσταντινούπολη), Αντιπρόεδρος του ΟΔΕΓ Αθηνών.
3. **Αρβανίτης Ιωάννης**, Δρ Σορβόνης - Επίτιμος Σύμβουλος Παιδαγωγικού Ίνστιτούτου.
4. **Αθανασόπουλος Ιωάννης** Φιλόλογος, τ. Λυκειάρχης του κλασικού Λυκείου Αναβρύτων.

Άριθ. άδείας ΥΠΕΠΘ: Γ2/6638/20-11-1997.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΩΝ ΑΠΟΥΛΙΑΣ

Ο ΟΔΕΓ Άθηνων, συνεχίζοντας τίς έπαφές του μέ τούς Έλληνοφώνους τής Κάτω Ιταλίας, φιλοξένησε 27 άτομα τρίτης ήλικίας προερχόμενα από τήν Άπουλία, κατά τό διάστημα 15-27 Σεπτεμβρίου 1997.

Μέ όργανωτική πρωτοβουλία τής Γραμματείας τοῦ ΟΔΕΓ Άθηνων τό πρόγραμμα τής φιλοξενίας περιελάμβανε:

15/9 Άφιξη στήν Ήγουμενίτσα, μεταφορά καί έγκατάσταση στίς κατασκηνώσεις Αγίου Άνδρέα.

16/9 Έορταστική έκδήλωση μέ δημοτικούς χορούς καί παραδοσιακές ένδυμασίες, πού όργάνωσε τό ΚΑΠΗ Άμαρουσίου σέ συνεργασία μέ τό τοπικό Πνευματικό Κέντρο. Ό Πρόεδρος τοῦ ΚΑΠΗ κ. Καβάλος Νικόλαος πρότεινε άνταλλαγή φιλοξενίας, γιά τό 1998, 100 Άπουλιωτῶν στήν Άθήνα καί 100 Μαρουσιωτῶν στήν Άπουλία. Έπακολούθησε πλούσιο γεῦμα.

19/9 Ό Δήμος Άλίμου διέθεσε λεωφορεῖο γιά τήν μεταφορά τους στήν Άκρόπολη, όπου τούς ξενάγησε ή Άρχαιολόγος καί μέλος τοῦ Όργανισμοῦ μας κ. Νίκη Καλλιρρόη.

21/9 Ό Δήμος Άθηναίων διέθεσε λεωφορεῖο γιά τήν έκδρομή τους στό Σούνιο.

22/9 Έκδήλωση στίς Κατασκηνώσεις τοῦ Αγίου Άνδρέου, τήν όποία διοργάνωσαν οί φιλοξενούμενοι πρός τιμήν τῶν φιλοξενούντων αὐτούς.

24/9 Έορταστική έκδήλωση στό ΚΑΠΗ Ζωγράφου μέ συμμετοχή καί τής Δημοτικῆς άρχῆς. Τούς φιλοξενούμενους χαιρέτισε ή Δήμαρχος κ. Σακελλαρίδου. Παράθεση γεύματος στό κέντρο "ΡΥΘΜΟΣ" παρουσία τοῦ Άντιδημάρχου, καθώς καί τοῦ Δημάρχου Άγλατζιάς Κύπρου. Πρόταση γιά φιλοξενία 5 οίκογενειῶν κατά τό καλοκαίρι τοῦ 1998.

26/9 Μεταφορά μέ λεωφορεῖο τοῦ Δήμου Άλίμου στό Άρχαιολογικό Μουσείο Άθηνων.

28/9 Άναχώρηση γιά Ιταλία.

Οί φιλοξενούμενοι ένθουσιασμένοι από τήν φιλοξενία εξέφρασαν παντοιοτρόπως τά αίσθήματά τους καί έφυγαν μέ τίς καλύτερες έντυπώσεις από τήν χώρα μας. Ίδιαίτερη ίκανοποίηση αίσθάνθηκαν, όπως οί ίδιοι έλε-γαν, από τήν επικοινωνία τους στήν "πατροπαράδοτη έλληνική γλώσσα".

Ό ΟΔΕΓ Άθηνων εύχαριστεῖ όλους όσοι ανταποκρίθηκαν στήν παράκλησή του νά συνδράμουν στήν φιλοξενία αὐτή, καί αναφέρονται μέσα στό χρονικό αὐτό. Ίδιαίτερος εύχαριστοῦμε τήν Ναυτιλιακή Έταιρία "FRA-GLINE", ή όποία προσέφερε τά εἰσιτήρια σέ εξαιρετικά χαμηλές τιμές, όπως εἶχε κάμει καί γιά τούς μαθητές πού φιλοξενήσαμε τόν Αὔγουστο τοῦ 1997 από τήν Άπουλία επίσης.

Γεώργιος Παυλάκος

Στιγμιότυπα από την φιλοξενία των Απουλιωτών στην Αθήνα

Έπάνω: Από την εκδήλωση στο ΚΑΠΗ Ζωγράφου· από αριστερά ο κ. Γ. Παυλάκος, ο αρχηγός της ομάδας των Έλληνοφώνων κ. Ankoza Antonio, ή Δήμαρχος Ζωγράφου κ. Σακελλαρίδου και ή πρόεδρος του ΚΑΠΗ, ενώ απευθύνει χαιρετισμό.

Κάτω: Από την εκδήλωση στο ΚΑΠΗ Αμαρουσίου· δεύτερος από αριστερά (καθιστός) ο κ. Ν. Καρρές ως εκπρόσωπος του ΟΔΕΓ Αθηνών.

☞ ☞ "ΘΙΓΕΤΕ ΤΑ ΚΑΚΩΣ ΚΕΙΜΕΝΑ" ☞ ☞

Ὁ λόγος στήν κ. **Εὐαγγελία Φαγανοῦ** (Ἰλιον, Ἀθῆναι). Ἐκφράζει τήν ἀγανάκτησή της γιά ἓνα διαφημιστικό δημοσίευμα στήν τοπική ἐφημερίδα τῶν Φαρσάλων "ΝΕΑ ΦΑΡΣΑΛΑ", ὅπου ὁ φροντιστής τῶν Ἀγγλικῶν κ. Μελετιάδης προβάλλει κάτι ἀδιανόητο: "Ἡ ἀγγλική εἶναι ἡ μητρική μας γλῶσσα" (!)

Πράγματι ἀδιανόητο. Ἕνας Ἕλληνας φροντιστής, στήν Ἑλλάδα, ἀπευθυνόμενος σέ Ἑλληνόπουλα νά ἰσχυρίζεται κάτι τέτοιο! Καί ἀναρρωτιέται ἡ συνδρομήτρια τοῦ περιοδικοῦ μας: "Μά εἶναι δυνατόν νά συμβαίνουν τέτοια πράγματα! Ἐχει φτάσει σέ τέτοια ἀλλοτρίωση ἡ ἐλληνική συνείδηση καί ὑπερηφάνεια!"

Καί ἐμεῖς δέν θά τό πιστεύαμε, ἐάν δέν μᾶς ἔστελνε καί τήν ἀδιάψευστη ἀπόδειξη, τήν ἴδια τήν ἐφημερίδα. Καί ἐπειδὴ κάτι τέτοιο μόνο ὡς ἀνέκδοτο θά μπορούσε νά ἐκληφθῇ ἀπό τούς φίλους ἀναγνώστες μας, παραθέτουμε κατωτέρω καί τό πειστήριο. Καί οἱ κρίσεις δικές σας.

Ἀπ. Μ. Τζ.

"Οταν μιλάμε για οργάνωση ξενόγλωσσου φροντιστηρίου τότε μιλάμε για..."

- ✓ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΥΛΗ*
- ✓ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ MULTIMEDIA (COMPUTERS)*
- ✓ ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ*
- ✓ ΟΜΑΔΙΚΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
- ✓ ΞΕΝΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
- ✓ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ
- ✓ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

"Αναμφισβήτητα το πιο οργανωμένο
φροντιστήριο της Επ. Φαρσάλων"

Επειδή η αγγλική είναι
η μητρική μας γλώσσα!!

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΜΕΛΕΤΙΑΔΗΣ

ΤΗΛ: 0491 22924, 25626

FAX: 0491 25625

ΟΙ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

* Η διδασκόμενη ύλη, τα CDs των Η/Υ και τα βιβλία της δανειστικής βιβλιοθήκης είναι αποκλειστικά και μόνο από αγγλικούς εκδοτικούς οίκους

 Ο ΤΥΠΟΣ ΕΓΡΑΨΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΑ ...

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΟ 7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ EYROCLASSICA ΣΤΗ ΧΙΟ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ καθηγητές της φιλολογίας από όλο τον κόσμο θα λάβουν μέρος στο 7ο Έτησιο Συνέδριο της EYROCLASSICA, που θα γίνει στη Χίο από τις 28 μέχρι και τις 31 Αυγούστου 1997. Οργανωτής του συνεδρίου, ή Έταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, πού φέτος συμπληρώνει τα 49 χρόνια από την ίδρυσή της. Η Έταιρεία είναι μέλος της Διεθνούς Όμοσπονδίας Εταιρειών Κλασσικών Σπουδών (FIEC) και του Όμιλου Εταιρειών Κλασσικών Σπουδών Ευρώπης, της EYROCLASSICA.

Στόχος του συνεδρίου είναι να καταδειχθεί ότι η αρχαιότητα δεν στέκει πίσω μας αλλά προηγείται και μάς καθοδηγεί, ανοίγοντας μπροστά μας νέους ορίζοντες προόδου.

Τό συνέδριο θα γίνει στο "Όμηρειο" της Χίου, με χορηγούς τη Μητρόπολη της Χίου, την EYROCLASSICA, τα σχολεία της "Έλληνικής Παιδείας", την Όλυμπιακή Αεροπορία, την "Ιντεραμέρικαν", τα ξενοδοχεία "Χανδρής", τα ύπουργεία Παιδείας και Αιγαίου κ.λπ.

Στήν Όργανωτική Έπιτροπή του Συνεδρίου μετέχουν ό πρόεδρος της Έταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων κ. Λιβαδάρας, οι καθηγήτριες Πανεπιστημίου κ.κ. Έλευθερία - Μαρία Γιατράκου και Γεωργία Ξανθάκη, ό επίτιμος Γενικός Έπιθεωρητής Μέσης κ. Οικονόμου, οι καθηγήτριες κ.κ. Έλένη Ζαχαριάδου και Μαριάννα Γεωργούντζου-Νικητοπούλου. Μπορεί κάποιος να εκτιμήσει την προσπάθεια πού καταβάλλεται από την Έταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, ή όποια προσπαθεί να τονώσει τούς δεσμούς της ανθρωπότητας με την ιστορική και πνευματική κληρονομιά της ελληνικής αρχαιότητας. Η γραμματέας του Συνεδρίου κ. Γιατράκου στο βιβλίο της "Ό διδάσκων και ή διδασκαλία" υπενθυμίζει ότι ό γνωστός Άμερικανός ύπουργός Έξωτερικών κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής Χένρι Κίσινγκερ είχε πει: "Άν θέλουμε να εξαφανίσουμε τούς Έλληνες, να τούς κόψουμε τις ρίζες της γλώσσας τους..." Έπισημαίνοντας ότι δεν είναι πνευματικό μέλημα στενοϋ κύκλου προσώπων ή αναζήτηση του ρόλου και της σημασίας της κληρονομιάς πού άφησε ή ελληνική αρχαιότητα, αναφέρεται στο βιβλίο της στον διάσημο Γερμανό ποδοσφαιριστή της Μπάγερν Μονάχου, άρχηγό της ποδοσφαιρικής ομάδας της Γερμανίας και παγκόσμιου πρωταθλητή στη θρυλική ομάδα του "Κάιζερ" Μπεκενμπάουερ. Και γράφει: "... Ό Μπράιτνερ έγκατέλειψε τό ποδόσφαιρο στά 32 του χρόνια και έγινε αντίπρόσωπος της γνωστής άθλητικής εταιρείας "Άντίντας". Με την ιδιότητα αυτή ήρθε στην Έλλάδα και σέ συνέντευξή του είπε ότι είχε σπουδάσει παιδαγωγικά, φιλοσοφία και ψυχολογία, αρχαία και νέα Έλληνικά και ότι μπορεί και διαβάζει τη γλώσσα τών έφημερίδων μας... Και δεν είναι "σοφολογιώτατος" ούτε "σκοταδιστής"... Είναι παγκοσμίως διάσημος τεχνοκράτης... "Άντίντας". Σύγχρονος διανοητής υπέθεσε ότι, αν προσλάβουμε τόν Μπράιτνερ ως

σύμβουλο στο ύπουργεϊτο Παιδείας, ίσως ό,τι δέν μόρεσαν νά κάνουν τά “προοδευτικά” κεφάλια τό κάνουν τά ... πόδια. Μπορεϊ νά δώσει τό έπα-
νορθωτικό λάκτισμα στη σφαιρική γλωσσική μας άσυδοσία”.

Γ. ΝΤΑΣΚΑΣ

ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ

* * * * *

Γλωσσική παράνοια

“Έλλάς ή χώρα της γλωσσικής παρανοίας“! Αυτό θά πρέπει ίσως νά εϊναι τό νέο σύνθημα πού θά αντικαταστήσει τό παλαιό: “Έλλάς ή χώρα της Φαιδράς Πορτοκαλέας“! Γιατί, βρισκόμαστε ξανά σέ ένα γλωσσικό πρό-
βλημα τό όποιο προέκυψε από την πρό είκοσαετίας “γλωσσική άπλοποίηση”
των άνεγκέφαλων δογματικών “προοδευτικών”. Βεβαίως, θά πρέπει νά προ-
σθέσουμε έκτός από την “παράνοια” καί την ... ύποκρισία, ως χαρακτηριστι-
κό της χώρας αυτής.

Πράγματι, ή παράνοια καί ή ύποκρισία κυριαρχούν ακόμη καί στίς “μο-
νοτόνως” έπαναλαμβανόμενες “μονοτονικές” στήλες δημοσιογραφούντων
καθηγητών, οί όποιοι κηρύσσουν τό μονοτονικό καί καθυβρίζουν μέ χολερι-
κή έμπάθεια κάθε “άντιφρονοΰντα”. Οί ίδιοι, όμως, στίς εκδόσεις τους,
όταν μεταφράζουν την ‘Οδύσσεια, χρησιμοποιούν πολυτονικό όχι μόνον
στό κείμενο της μεταφράσεως, αλλά καί στά σχόλια. Άλλά καί άλλοι συγ-
γραφεϊς πού καταρώνται τό πολυτονικό καί θεωρούν τούς “πολυτονικούς”
“συντηρητικούς” καί άραχιασμένους “καθαρευουσιάνους” καί αυτοί, όταν
εκδίδουν τά πονήματά τους, χρησιμοποιούν καί αυτοί πολυτονικό. Καί άς
μήν μάς πούν ότι ό εκδότης έχει αυτή την άρχή, γιατί τότε δέν εϊναι οί
ίδιοι πιστοί στίς ύποτιθέμενες άρχές τους. Δηλαδή σέ άπλά ελληνικά εϊναι
ύποκριτές.

Ένας άλλος μύθος πού χρησιμοποιούν οί νέοι “γλωσσαμύντορες” της
“έκσυγχρονισμένης” δημοτικής - διάβαζε μεταρρυθμισμένης καί άπλοποιη-
μένης - εϊναι ότι τώρα πλέον δέν ύπάρχουν δυνατότητες χρησιμοποιήσεως
του πολυτονικού στίς έφημερίδες, επειδή δέν ύπάρχουν συστήματα πολυτο-
νικά στους “κομπιούτερ” της φωσυνθέσεως. Όμως, καί αυτός ό μύθος κα-
τερρίφθη από την “ύπεραιωνόβιον” έφημερίδα “Έστία”, ή όποία έκσυγχρο-
νίσθη, χρησιμοποιεϊ φωτοσύνθεση καί εκδίδεται μέ τό πολυτονικό σύστημα.
Βεβαίως, ύπάρχει τό πρόβλημα των χειριστριών των μηχανημάτων της φωτο-
συνθέσεως πού πρέπει νά γνωρίζουν πολυτονικό καί κυρίως τό πρόβλημα
αυτών πού γράφουν καί πού πρέπει νά μάθουν πολυτονικό, αφού στά τελευ-
ταϊα 20 περίπου χρόνια διδάσκονται στά σχολεϊα μονοτονικό.

Οί δημοσιογραφούντες καθηγητές, όμως, χρησιμοποιούν καί άλλα ύ-
περαπλουστευμένα έπιχειρήματα γιά νά έπιτεθούν καί κυρίως νά τρομο-
κρατήσουν όλους όσοι έχουν άντίθεση μέ αυτούς γνώμη. Έτσι προσφάτως,
καθηγήτρια σέ ΑΕΙ μέ άρθρο της σέ μόνιμη στήλη άπογευματινής έφημερί-
δας μέ τίτλο “Γλωσσικές όδηγίες πρός νέους” μπερδεύει σκοπίμως τόν προ-
φορικό λόγο μέ τόν γραπτό. Καί προσθέτει ακόμη καί παραδείγματα δικής

της “κατασκευής” από τή συνθηματολογία τῶν διαδηλώσεων, μετατρέποντας σέ καθαρεύουσα τά συνθήματα αὐτά. Τό πρόβλημα ὅμως εἶναι ἀκριβῶς ὅπως τό τοποθετεῖ ἡ δημοσιογραφοῦσα καθηγήτρια. Ἡ μεταφορά δηλαδή τοῦ κομματικοῦ ξύλινου λόγου στό γραπτό λόγο, ὅπως καί ἡ μεταφορά τοῦ προφορικοῦ λόγου -καί κυρίως τοῦ τρόπου σκέψεως- στό γραπτό λόγο. Γιατί μέ τό γραπτό λόγο ὁ ἄνθρωπος ἐκφράζεται καί διατυπώνει τίς σκέψεις του. Ἡ διαφορά δέ, μεταξύ προφορικοῦ λόγου, στόν ὅποιο συμβάλλει κατά πολύ ἡ χειρνομία καί ἡ ἔκφραση καθὼς καί ὁ τρόπος καί ὁ τόνος ἐκφορᾶς τῶν λέξεων, καί τοῦ γραπτοῦ εἶναι τεράστια.

Καί τό πρόβλημα, ὅπως τό ἐπισημαίνουν οἱ περισσότεροι καθηγητές τῶν πανεπιστημίων, εἶναι ἡ δυσκολία πού ἔχουν οἱ φοιτητές νά ἐκφραστοῦν γραπτῶς. Νά διατυπώσουν τίς σκέψεις τους. Καί, ὅπως φαίνεται, ἡ κυρία αἰτία τῆς ἀδυναμίας μιᾶς συγκροτημένης σκέψεως καί λόγου εἶναι ἡ μεταφορά τῆς ξύλινης κομματικῆς γλώσσας -πού ἀκολουθοῦν καί οἱ “προοδευτικοί” καθηγητές γιά νά εἶναι ἀρεστοί στούς κομματικούς “φοιτητοπατέρες”- στό γραπτό λόγο. Ἡ ἀπλοποίηση, ὅμως, φτωχαίνει τή γλώσσα καί φυσικά φτωχαίνει καί τή σκέψη καί ἴσως αὐτός εἶναι ὁ τελικός σκοπός ὅλων αὐτῶν τῶν “προοδευτικῶν” γλωσσαμυντόρων. Οἱ ὅποιοι ἐφαρμόζουν τή θεωρία πού διατύπωσε ὁ Τζ. Ὁργουελ στό “1984” γιά τή συρρίκνωση τῆς γλώσσας καί τῆς σκέψης μέ τήν ἐφαρμογή τῆς “Newspeak”.

Τό τραγικό, ὅμως, εἶναι ἡ ἀτολμία καί ἡ δειλία ὅλων τῶν ἄλλων. Οἱ ὅποιοι βλέπουν τίς συνέπειες στή σκέψη καί στόν τρόπο ἐκφράσεως τῶν νέων καί δέν ἀντιδροῦν δυναμικά. Ἡ Ἀκαδημία π.χ., ἐνῶ χρησιμοποιεῖ στίς ἐκδόσεις της τό πολυτονικό δέν βγαίνει νά πάρει θέση εὐθαρσῶς γιά τό πολυτονικό. Οἱ πολιτικοί μας, ἐνῶ οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν τήν καταστροφική ἐπίδραση τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς γλώσσας καί τῆς ἐπιβολῆς τοῦ μονοτονικοῦ, δέν βγαίνουν νά μιλήσουν καί νά ζητήσουν νά γίνει κάτι. Γιατί εἶναι ὅλοι τους χωρίς νεφρά. (Ἡ γιαγιά ἡ ἀθυρόστομη θά τό ἔλεγε διαφορετικά). Γιατί “Δειλοί καί ἄβουλοι ἀντάμα, προσμένουν ἴσως κάποιο θάμα”, ὅπως θά ἔλεγε ὁ Βάρναλης. Καί ξεχνοῦν τό ἀρχαῖο ρητό: “Σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει”!

Σχολιάζει **Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ**
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ἔγνοια γιά τή γλῶσσα καί τόν τόπο μας

“Τό πρῶτο καί ἴσως τό μεγαλύτερο καλλιτεχνικό δημιούργημα τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἡ γλῶσσα τους· ἡ ἀναρχική εὐρυχωρία αὐτῆς, ἡ μοναδική της ἱκανότητα γιά πλαστουργία, ὁ ρυθμός της, ἡ μουσικότητά της. Οἱ ἐλληνικές λέξεις περικλείουν καί ἀφηγοῦνται μέ τόν πλέον βαθύ καί παραστατικό τρόπο τή ζωή ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας ἀπό τά πρῶτα της κιόλας σκιρτήματα καί τίς ἀναρθρες κραυγές της...”.

Ἀπό τόν **Γιῶργο Σταματοπούλο** ἡ ἐπισήμανση καί σημειώνουμε τό περὶ “ἀναρχικῆς εὐρυχωρίας”, γιατί ἴσως ἔχει κάποια σχέση μέ ἐκεῖνο τό “Μήγα-

ρις έχω άλλο στό νοῦ πάρεξ ἐλευθερίαν καί γλῶσσαν..." τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητῆ Διον. Σολωμοῦ, πού πολύ εὐστοχα ἐπικαλέστηκε ὁ **Νίκος Βαρδιάμπασης**.

Οἱ δύο τους (Ν. Βαρδιάμπασης, Γ. Σταματόπουλος, συντάκτες τῆς "Ἐλευθεροτυπίας"), μαζί μέ τόν Πυργιώτη γιαντρός καί ἐρασιτέχνη ἱστορικό **Κ. Κυριακόπουλο**, ἦταν οἱ εἰσηγητές σέ ἐκδήλωση πού ἐγινε τό Σάββατο 15 Μαρτίου στήν πατρίδα τοῦ Ν. Μπελογιάννη (Ἀμαλιάδα).

"Τόπος καί γλῶσσα στίς "μυλόπετρες" ἀνάπτυξης καί τῶν ΜΜΕ", ἦταν τό θέμα, ἀλλά ὁ χρόνος καί ἡ δίψα τοῦ κοινοῦ γιά τήν τύχη πού ἐπιφυλάσσει τό μέλλον στήν ἐλληνική γλῶσσα. Ἡ δεύτερη μονοπώλησε τό ἐνδιαφέρον καί ἔτσι ἡ ἀτμόσφαιρα πού δημιούργησε ἡ ἐπακολουθήσασα συζήτηση ἔμεινε χωρίς τό "ἄρωμα" τοῦ πρώτου, παρ' ὅτι τελευταῖα ὁ τόπος κακοπαθαίνει ἰσοδύναμα καί ἴσως πολύ περισσότερο ἀπό τή γλῶσσα. **"Ἡ Μακεδονία εἶναι ἐλληνική!... λέμε... Ὅμως ἡ Ἑλλάδα θά εἶναι αὐριο ἐλληνική"**. Ἐνα ἀπό τά ἐρωτήματα πού διατυπώθηκαν καί πού ἡ ἀπάντηση ἦταν πώς "μᾶλλον δέν θά εἶναι ἐλληνική...".

Ὁ χῶρος

Λέγεται ὅτι ὁ Ἀμερικανός ἀρχαιολόγος (ἀσχολήθηκε μέ τήν προϊστορία) **Τζόν Κάσκι** ἔχει πεῖ πώς **"αὐτός ὁ τόπος εἶναι ἐλληνοποιοῦς"**.

Ἐπιστημονικά εἶναι παραδεκτό ἐπίσης ὅτι "ὁ χῶρος ἔμβιο ὄν -ἄρα καί γιά τόν ἄνθρωπο- δέν εἶναι κενός ἀλλά ἀποτελεῖ προέκταση τοῦ ἑαυτοῦ τους...". Ἄν ἔτσι ἔχουν τά πράγματα, τότε πάει νά πεῖ ὅτι ὁ ἐλληνικός τόπος δέν εἶναι ἄμοιρος εὐθυνῶν τοῦ πνευματικοῦ παιδέματος τῶν ἀνθρώπων πού τόν κατοίκησαν. "Μικρός" καί ταυτόχρονα "μέγας" ὁ ἐλληνικός τόπος ἐμπεριέχει τήν παγκοσμιότητα καί ὡς ἐκ τούτου παίδευσε ἀνάλογα τοὺς ἀνθρώπους στή διαδρομή τῶν αἰώνων, οἱ ὅποιοι μέ τή σειρά τους καί ἀναλόγως δόμησαν τή γλῶσσα τους.

Προσέγγισαν ἔτσι οἱ Ἕλληνες, πρὶν ἀπό ὅλους τοὺς λαούς, τήν καθολικότητα καί τήν παγκοσμιότητα, ἀλλά σέ μία ἐποχή πού γίνεται λόγος γιά παγκοσμιοποίηση τῶν πάντων -ἰδιαίτερα τῆς ἐπικοινωνίας(;) καί τῆς οἰκονομίας(;-) τείνουν νά μεταβληθοῦν σέ "παρίες" καί αἰσθάνονται ἀπομονωμένοι.

Κανένας δέν τοὺς λέει ὅτι εἶναι αὕτη ἀκριβῶς ἡ ἐποχή -τῆς τεχνοκρατικῆς ἐξειδίκευσης καί τῆς ἐπικοινωνιακῆς ἀποτελεσματικότητος- πού ἔχουν, περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά, ἀνάγκη τήν "ἀναρχική" εὐρυχωρία τῆς γλῶσσας τους, γιά νά ἐπικοινωνήσουν πραγματικά, καί τόν ἐπίσης "ἀναρχικά" δομημένο τόπο τους, γιά νά ἐπιβιώσουν καί νά διατηρήσουν -ἀντλώντας ἀπό τή γλῶσσα καί τόν τόπο πού τήν ἔθρεψε- τήν ταυτότητά τους. Χωρίς αὕτη τήν ταυτότητα -τῶν παγκόσμιων πολιτῶν- παύουμε νά εἴμαστε καί χρήσιμοι καί τό "παγκόσμιο σῶμα" θά μᾶς ἀπορρίψει, ἢ θά μᾶς καταβροχθίσει...

Τά ΜΜΕ δυστυχῶς δέν ἐνδιαφέρονται οὔτε γιά τή γλῶσσα οὔτε γιά τόν τόπο, τόνισαν οἱ ὁμιλητές καί ἦταν ἐντυπωσιακή ἡ ἀνταπόκριση τοῦ κοινοῦ σ' αὕτη τή διαπίστωση, ἀλλά καί ἡ παρέμβασή του στό γίγνεσθαι τῆς ζύμω-

σης τόπου-γλώσσας. Μιά ανέλπιστα έλπιδοφόρα αντίδραση τής έπαρχίας, που άγρυπνά καί ένδιαφέρεται γιά τό μέλλον τής χώρας.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 18-3-97

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

“Έδω δέν λειτουργεί κανένα σύστημα, όχι γιατί ή ‘Ελλάδα είναι ακόμη ύπανάπτυκτη, καί δέν έχει τίς απαιτούμενες προϋποθέσεις, αλλά γιατί ό ‘Ελληνας πάντοτε αφήνει περιθώρια γιά τό άπρόβλεπτο, γιά τό “ανορθολογικό”...

... Τέσσερα στρώματα τής ίδιας γλώσσας συνυπάρχουν στό Βυζάντιο: ή γλώσσα τής ‘Εκκλησίας, στην όποία ή Κοινή τής ‘Ελληνιστικής έποχής, γονιμοποιημένη από τό έβραϊκό πνεύμα, βρήκε μιá καινούρια έλληνικότητα άκμή. ‘Η γλώσσα του ‘Ομήρου, ή όποία ακόμα μελετάται. ‘Η γλώσσα τής κλασσικής ‘Ελλάδας, τήν όποία άπομιμούνται στά έπίσημα έγγραφα καί στή λογοτεχνία. Τελικά ή ζωντανή γλώσσα του λαού τής άγοράς, τών βιοτεχνιών, τής ύπαίθρου, ή προλεταριακή γλώσσα, έκτεθειμένη στην έπιρροή ξένων λαών καί ταυτόχρονα προστατευμένη από τή συνεχή έπαφή μέ τή γλώσσα τής ‘Εκκλησίας...

Αυτό που γιά κάθε ‘Ελληνα έμφανίζεται σάν δεδομένο αύτονόητο, ή αγάπη γιά τή γλώσσα, σέ άμεση σχέση μέ τήν έκφραση στήν έννοια τής όμιλίας, χωρίς έντεχνη σκέψη, στους εύρωπαϊκούς λαούς δέν ύπάρχει. ‘Ο Εύρωπαίος δέν νοιώθει τή γλώσσα παρά μόνον όταν γράφει. Καί τότε μπερδεύεται στίς παγίδες τής γλώσσας, έκτός άν είναι μεγάλος λογοτέχνης. ‘Αλλά γιά τήν καθημερινή του μιλιá, γιά τίς λέξεις που χρησιμοποιεί, δέν δείχνει ένδιαφέρον. Αυτό μπορεί νά γενικευθεί καί γιά τή λογοτεχνία όλων τών εύρωπαϊκών γλωσσών. Οί Γάλλοι άγαπούν τή φράση, τό συντακτικό. Οί ‘Αγγλοι τήν ιδιωματική ίσορροπία στό understatement τής έκφρασης, τήν ίσορροπημένη διαφοροποίηση τής κατεβασμένης συναισθηματικής αξίας καί τής έννοιας. Οί ‘Ιταλοί άγαπούν τόν τόνο, τήν προσωδία. Οί Γερμανοί - άν ένδιαφέρονται καθόλου γιά τή γλώσσα τους, ακόμα καί όταν τήν γράφουν λ.χ. σάν δημοσιογράφοι- άγαπούν μόνον τή γραμματική, τήν περίπλοκη άκρίβεια. Μόνον ό ‘Ελληνας ζει μέ τή λέξη, τόν ΛΟΓΟ, από τόν ΛΟΓΟ κυριαρχείται τό συντακτικό καί ή γραμματική, καί ή συνείδηση του ΛΟΓΟΥ άποτελεί τήν ουσία τής όμιλίας τών ‘Ελλήνων. Σ’ αυτό τό βασικό φαινόμενο έχει τίς ρίζες της ή ιστορία τής ‘Ελληνικής γλώσσας, ή νίκη τής Δημοτικής καί ή ήττα τής καθαρεύουσας. ‘Η όμιλουμένη γλώσσα είναι ή βασική έκφραση τής συνείδησης καί τής ζωής γιά κάθε ‘Ελληνα...

π. Λαυρεντίου Γκεμερέυ, ‘Η Δύση τής Δύσης, έκδ. Παπαζήση
‘Από τό περιοδικό ΔΙΓΕΝΗΣ

Η ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. Λευτέρης Παπανικολάου κατέθεσε στη Βουλή για τον ύπουργό Τύπου και ΜΜΕ κ. Δημ. Ρέππα την ακόλουθη έρωτηση:

Κύριε Υπουργέ,

Τά τελευταία δύο χρόνια χιλιάδες Έλληνες πολίτες παρακολουθούν έκπληκτοι την κατάργηση του μονοτονικού συστήματος της γλώσσας μας από την τηλεόραση. Αρχικά από την ιδιωτική και στη συνέχεια και από την κρατική. Δυστυχώς, ή τηλεόραση προχώρησε σε μία ακόμη άπρέπεια και αυθαιρεσία με την έπιβολή του άτονικού συστήματος, την κατάργηση δηλ. και των τόνων, σε μία βαρειά κακοποίηση της Έλληνικής γλώσσας, με έντολή και έξουσία τίνος; και όχι βεβαίως του Έλληνικού λαού.

- Έπειδή τό θέμα είναι αρκετά σοβαρό και ή άνησυχία του Έλληνικού λαού πολύ έντονη, ή Πολιτεία μας πρέπει επιτέλους νά παρέμβει άμεσα. Ουδείς νομιμοποιείται ν' αυτοσχεδιάζει πάνω στη γλώσσα μας, και στην προκειμένη περίπτωση οί τηλεοπτικοί σταθμοί. Νά την βιάζει και νά την κακοποιεί. Πού γίνεται κάτι ανάλογο; Μήπως στην Άγγλία; την Γαλλία; ή την Ιταλία; δυστυχώς πουθενά. Γιατί έδω;

- Δέν πρέπει λοιπόν ν' αφήσουμε τό άκαταμάχητο όπλο του Έλληνισμού πού είναι ή γλώσσα μας, ν' άχρηστευθεί, έτσι χωρίς λόγο και χωρίς αίτία. Θά ήταν άνεπίτρεπτο έγκλημα σε βάρος της Ιστορίας και της Έθνικής μας Άνεξαρτησίας.

Πράγματι, σκοτεινές δυνάμεις, έντός και έκτός Ελλάδος πού μάχονται χρόνια τον Έλληνισμό, σχεδιάζουν και έπιχειρούν την διάλυση της γλώσσας μας, με άπώτερο στόχο την έπιβολή του Λατινικού αλφαβήτου. Δέν είναι άλλωστε λίγοι εκείνοι, από τό χώρο των Γραμμάτων και των Έπιστημών, από τό χώρο της διανόησης και της Όρθόδοξης Θεολογίας μας, πού κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τη γλώσσα μας και συνεπώς για τό Έθνος μας και την Άνεξαρτησία μας.

Γιά τούς λόγους αυτούς έρωτάται ό άρμόδιος Υπουργός:

1. Σε ποιες ενέργειες θά προβεί για την προστασία της γλώσσας μας από τη βάνauση κακοποίηση της τηλεόρασης;

2. Θά ενεργήσει ώστε τά τηλεοπτικά κανάλια νά εφαρμόσουν τον νόμο του Έλληνικού κράτους και νά επαναφέρουν τούς τόνους στις Έλληνικές λέξεις;

3. Θά άναζητήσει τούς ύπευθύνους για νά καταλογίσει τυχόν ύπάρχουσες ευθύνες;

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Βουλευτής Μεσσηνίας

Άπό τό περιοδικό ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Ιούνιος-Ιούλιος 1997

Μανία ξενογλωσσίας

Κατοικῶ στὸν Καναδά γιὰ 20 χρόνια. Ἐχω τρία παιδιά πού μιλοῦν τὰ ἑλληνικά σάν νά ἔχουν μεγαλώσει στήν Ἑλλάδα. Τό ἔχουμε κατορθώσει μέ πολύ κόπο. Ἀγαποῦμε ὅλοι μας τήν πατρίδα μας μέ τήν πανέμορφη γλῶσσα της. Ὅταν διαβάζουμε τόν ἑλληνικό Τύπο, μάς φέρνει λύπη τό ὅτι προσπαθεῖτε μέ ξένες λέξεις νά φανεῖτε γλωσσομαθεῖς. Γιατί, ξεχάσατε τὰ ἑλληνικά; Ἀν ἔχετε κάποιο λόγο, θά ἤθελα πολύ νά μοῦ ἀπαντούσατε.

**ΙΩΑΝΝΑ ΤΖΑΡΑ Καναδός,
ΤΟ ΒΗΜΑ 31-8-1997**

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΟΔΕΓ ΑΘΗΝΩΝ

Σᾶς γνωρίζουμε ὅτι, τήν **Δευτέρα 23 Φεβρουαρίου 1998** καί ὥρα **18.00** σύμφωνα μέ τὰ ἄρθρα **17, 18, 20, 28, 29** καί **30** τοῦ τροποποιηθέντος Καταστατικοῦ καί τήν ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Δ.Ε.Γ. Ἀθηνῶν κατά τήν συνεδρίαση του, τήν 12ης Νοεμβρίου 1997.

Σ υ γ κ α λ ε ῖ τ α ι

Τακτική Γενική Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Ὁμίλου μας στήν αἴθουσα τῆς Ἑλληνικῆς Ἑστίας (Ἀγίου Κωνσταντίνου 3, 5ος ὄροφος-Ὁμόνοια), μέ τὰ ἐξῆς θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως:

1. Ἀπολογισμός πεπραγμένων προηγούμενου χρόνου (1-1-97 ἕως 31-12-97).
2. Ἐγκριση ἀπολογισμοῦ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως 1997. Ἐκθεση Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς καί ἀπαλλαγή τοῦ Δ.Σ. ἀπό κάθε εὐθύνη.
3. Ἐκλογή νέου Δ.Σ. καί Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.
4. Ἐξουσιοδότηση τοῦ νέου Δ.Σ. γιὰ τήν κατάρτιση προϋπολογισμοῦ γιὰ τό 1998.
5. Κατάρτιση καί συμπλήρωση Ἐπιτροπῶν ἐργασίας.

Ἡ σοβαρότητα τοῦ θέματος καί ἡ ἀπαιτούμενη ἀπαρτία (παρουσία τοῦ 1/3 τουλάχιστον τῶν ταμιακῶς τακτοποιημένων μελῶν), καθιστοῦν **τήν παρουσία σας ἐπιβεβλημένη**. Δικαίωμα συμμετοχῆς στή Γενική Συνέλευση καθώς καί ὑποψηφιότητος ἔχουν τὰ τακτικά Μέλη, ἐφόσον ἔχουν ἐκπληρώσει τίς οἰκονομικές τους ὑποχρεώσεις ἕως καί τήν ἐναρξη τῆς Συνελεύσεως. Παρακαλεῖστε ὅπως προσέλθετε στήν ὡς ἄνω Τακτική Γενική Συνέλευση προκειμένου νά ἐπιτευχθεῖ ἀπαρτία καί νά ἀποφευχθεῖ ἡ ἐπανάληψή της. Νά ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι ἡ ἐξασφάλιση αἴθουσας γιὰ ἐπαναληπτική συνέλευση εἶναι ἀβεβαία. Σέ περίπτωση μὴ ἀπαρτίας ἡ Γ.Σ. θά ἐπαναληφθεῖ τήν Τρίτη 3 Μαρτίου 1998 στὸν ἴδιο χῶρο καί τήν ἴδια ὥρα. Δηλώσεις ὑποψηφιότητος καλόν εἶναι νά ὑποβληθοῦν ἐγκαίρως στό ἀπερχόμενο Δ.Σ.

Μέ τιμὴ τό Διοικητικό Συμβούλιο

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματέας

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Πρός

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Φαραντάτων 31

115 27 ΑΘΗΝΑ

Υπ' ὄψιν τοῦ Προέδρου, κυρίου Ἀνδρέα Παναγόπουλου

Κύριε Α. Παναγόπουλε,

Μέ μεγάλη ίκανοποίηση σᾶς ἀναγγέλλουμε ὅτι τόν Αὐγουστο τοῦ 1997 ἰδρύθηκε στό Ἑλμπασάν Ἀλβανίας ἡ Ἀλβανοελληνική Φιλολογική Ἐνωση. Σκοπός τῆς Ἐνωσης εἶναι νά προστατεύει καί νά προάγει τά ἐπαγγελματικά συμφέροντα τῶν μελῶν της, ἡθικά καί ὕλικά, νά ἐργάζεται γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν Ἀλβανοελληνικῶν μελετῶν στήν Ἀλβανία, καί γενικά νά συμβάλλει μέ τά μέσα πού διαθέτει στήν πολιτιστική ἀνάπτυξη τῆς χώρας. Ἐδρα τῆς Ἐνωσης εἶναι τό Ἑλμπασάν καί κύριος πυρήνας της εἶναι καθηγητές τῶν τμημάτων Γλωσσολογίας, Λογοτεχνίας καί Ξένων Γλωσσῶν τοῦ Πανεπιστημίου "Aleksandër Xhuvani" τοῦ Ἑλμπασάν. Παραρτήματά της μποροῦν νά λειτουργοῦν σέ ὅποιοδήποτε σημεῖο τῆς Ἀλβανίας, τῆς Ἑλλάδας καί τοῦ ὑπολοίπου κόσμου, ὅπου ὑπάρχει ἐνδιαφέρον γιά τίς Ἀλβανοελληνικές μελέτες. Ἡ Ἐνωση θά ἐκδίδῃ ἕνα ἐτήσιο περιοδικό μέ τόν τίτλο "ALBANO-ELLENICA", ὅπου θά δημοσιεύονται ἄρθρα καί μελέτες κυρίως στήν Ἀλβανική καί Ἑλληνική, καθὼς ἐπίσης στήν Ἀγγλική, Γαλλική, Γερμανική καί Ἰταλική.

Γνωρίζοντας ὅτι ἡ Ἀλβανολογία παρουσιάζει ἐνδιαφέρον γιά ἀρκετούς συναδέλφους στήν Ἑλλάδα, θεωροῦμε τή συνεργασία μαζί τους οὐσιώδη καί ἀπαραίτητη. Ἰδιαίτερα ἡ συνεργασία μέ τόν Ὄργανισμό γιά τήν Διεθνοποίηση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας θά μποροῦσε νά εἶναι καρποφόρα καί ἀποτελεσματική στή φάση αὐτή, ὅπου **τό ἐνδιαφέρον γιά τήν ἑλληνική γλῶσσα στή γειτονική Ἀλβανία εἶναι αὐξημένο ὅσο ποτέ ἄλλοτε**. Γι' αὐτό σᾶς προσκαλοῦμε νά στηρίξετε τίς προσπάθειές μας πού σκοπεύουν, ἐκτός τῶν ἄλλων, στή συγκρότηση ἐνός ἐποικοδομητικοῦ ἐπιστημονικοῦ διαλόγου μεταξύ τῶν Ἀλβανῶν καί Ἑλλήνων φιλολόγων καί στήν προώθηση τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ στήν Ἀλβανία.

Μέ τιμή

Ὁ προεδρεύων τῆς Ἀλβανοελληνικῆς Φιλολογικῆς Ἐνωσης

Ἀριστοτέλης Σπύρου

* * * * *

Ἀγαπητέ κύριε Παυλάκο,

σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς (δυστυχῶς μέ καθυστέρησιν, λόγω ἀπουσίας μου εἰς τό ἐξωτερικόν) διά τό τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ "ΕΛΛΗΝΙΚΗ - Διεθνῆς Γλῶσσα", τό ὅποϊον εἶχατε τήν καλωσύνην νά μοῦ ἀποστείλετε καί τό ὅποϊον

μέ ενδιαφέρον ἀνέγνωσα. Ποῖος θά διαφωνήσῃ μέ τήν προσπάθειάν σας καί ποῖος δέν θά ἦτο εὐτυχῆς βλέπων τήν προσπάθειαν αὐτήν νά εὐοδοῦται;

Διά νά εἴμεθα ὅμως ρεαλισταί, πρέπει νά βλέπωμε ψυχρῶς ὄχι μόνον τό ἀντικείμενον, τό ὁποῖον σεῖς καί ἐγώ θά ἠθέλαμε νά διαδώσωμε διεθνῶς, ἀλλά καί ἐκεῖνο τό ὁποῖον πολλοί συμπατριῶται πρό ἡμῶν καί ἀνθ' ἡμῶν σπεύδουν νά ἐξαγάγουν.

Περί ποίας ἐλληνικῆς γλώσσης ὁμιλοῦμεν, ὅταν ζητοῦμεν τήν διεθνοποίησησίν της, καί πῶς ἐξασφαλίζομε ὅτι αὐτή καί ὄχι ἄλλη θά εἶναι τό ἀντικείμενον τῆς ἐντεῦθεν ἐξαγωγῆς; Ἄν ὁμιλοῦμεν περί κάποιας μορφῆς τῆς νέας γλώσσης, τό πρᾶγμα δέν μοῦ φαίνεται πολύ ρεαλιστικόν. Ἄν, ἐπικαλούμενοι ἀορίστως τό κλέος τῆς ἀρχαίας γλώσσης καί ἀπρακτοῦντες, διευκολύνωμε ἀπλῶς ἄλλους νά προωθήσουν διεθνῶς κάποιαν ἀδόκιμον μορφήν τῆς νέας γλώσσης, ἰδικῆς των ἐπιλογῆς, ὑπάρχει κίνδυνος ἀντί ὠφελείας νά προκαλέσωμε βλάβην. Ἄλλ' ἂν ὁμιλοῦντες περί τῆς ἀρχαίας ἐννοοῦμεν τήν ἀρχαίαν, τό πρᾶγμα θά ἤμποροῦσε νά εἶναι ρεαλιστικόν, ἐάν ἡ ἰδική μας συνηγορία ἔχῃ νά προσθέσῃ διεθνῶς κάτι ἀξιόλογον: Ἡ ἐπιφύλαξις αὐτή γίνεται, διότι λ.χ. τά μεγαλύτερα καί καλύτερα Λεξικά τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης δέν εἶναι προελεύσεως ἐλληνικῆς, οὔτε αἱ Γραμματικά, οὔτε αἱ ἐκδόσεις καί ἐπεξεργασίαι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, οὔτε καί οἱ μεγαλύτεροι ἐλληνισταί φιλόλογοι.

Συμφωνῶ, λοιπόν, καί μέ τήν ἰδικήν σας καί μέ πᾶσαν ἄλλην προσπάθειαν ἐνισχύσεως τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, πρωτίστως εἰς τήν Ἑλλάδα. Συμφωνῶ καί μέ τήν ἰδικήν σας καί μέ πᾶσαν ἄλλην προσπάθειαν ἐνισχύσεως τῶν ὑφισταμένων ἐλληνογλώσσων κοινοτήτων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπου δῆποτε ὑφίστανται ἐστίαί ἐλληνικῆς γλώσσης καί πολιτισμοῦ. Πρωτίστως ὅμως συμφωνῶ καί μέ τήν ἰδικήν σας καί μέ πᾶσαν ἄλλην προσπάθειαν ἀποκρούσεως τῆς κακοποιήσεως τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τῆς ὁποίας κακοποιήσεως πολ-
λαπλῶς παριστάμεθα μάρτυρες.

Μέ φιλικούς χαιρετισμούς

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Ι. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΒΟΖΙΚΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Δ.Ν.

* * * * *

Ἀνδραβίδα 1 Σεπτεμβρίου 1997

Πληροφορήθηκα γιά τόν Ο.Δ.Ε.Γ. ἀπό τό ἔντυπο τῆς ΟΛΜΕ καί ἐπιθυμῶ νά μάθω περισσότερα γιά αὐτόν: γιά τή δράση του, τοὺς στόχους καί τίς δυνατότητες ἀνάπτυξης σχέσεων μέ ἐλληνόφωνους τοῦ ἐξωτερικοῦ. Μέ χαρά μου θά λάβαινα ἐκ μέρους σας ὅποιο ἔντυπο ὑλικά θεωρεῖτε πρόσφορο καί κατάλληλο γιά τήν ἐνημέρωσή μου, ἐνδεχομένως καί τό καταστατικό, γιατί μέ ενδιαφέρει νά γίνω μέλος.

Εἶμαι φιλόλογος στό Γυμνάσιο Ἀνδραβίδας καί ἔχω ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιά τοὺς ἐλληνόφωνους τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἦδη μετέχω σέ πρόγραμμα ἀνταλλαγῆς Μαθητῶν τῶν Χωρῶν τῆς Εὐρώπης καί συγκεκριμένα μέ τό Κολ-
λέγιο Saint-Claire-Sur-Elle τῆς Νορμανδίας στή Βόρεια Γαλλία, ὅπου οἱ μαθητές διδάσκονται τήν Ἀρχαία Ἑλληνική Γλῶσσα.

Μέ ενδιαφέρει ιδιαίτερα ἡ ἀνάπτυξη σχέσεων μέ ἑλληνόφωνους τῆς Κάτω Ἰταλίας καί Σικελίας, τῆς Συρίας, καθώς καί οἱ Ἐπαφές μέ τούς Καλᾶς τοῦ Πακιστάν καί τούς Βάσκους τῆς Ἰσπανίας (σέ πολλά σχολεῖα τῶν Βάσκων διδάσκεται ἡ ἀρχαία Ἑλληνική Γλῶσσα).

Περιμένω τήν εὐγενῆ ἀνταπόκρισή σας στήν παράκλησή μου, ἀνταπόκριση πού θά ἀποτελέσει τό ἐρέθισμα γιά τήν παραπέρα συμμετοχή μου στό πλαίσιο τῶν δυνατοτήτων μου - γιά τήν προώθηση εὐγενῶν ἐθνικῶν στόχων.

Εὐχαριστῶ
Κακόλυρη Ἰωάννα
Ἀνδραβίδα

Σ.Σ. Σᾶς ἀποστείλαμε τά τελευταῖα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ μας, τά ὁποῖα εἶναι ἀφιερωμένα στούς Ἑλληνοφώνους τῆς Κάτω Ἰταλίας (Ἀπουλία-Καλαβρία). Πιστεύουμε ὅτι ἀνταποκρίνονται στά ιδιαίτερα ἐνδιαφέροντά σας. Θά ἦταν χαρά μας νά ἔχουμε στενή καί συχνή συνεργασία μαζί σας. Διαδῶστε τό περιοδικό μας καί τίς ιδέες του στήν ὁμορφῇ Ἀνδραβίδα.

A. M. T.

* * * * *

Κον Δημ. Γ. Μπράνην (Σχολικόν Σύμβουλο-Νομικόν), Ἀθήνα.

Λάβαμε τά δημοσιεύματά σας καί σᾶς εὐχαριστοῦμε. Θά τά μελετήσουμε καί ἐφόσον κάποιο ἀπό αὐτά ἔχει ἄμεση σχέση μέ τήν ὕλη τοῦ περιοδικοῦ μας, θά τό δημοσιεύσουμε. Πρός τό παρόν δημοσιεύουμε μέρος τῆς ἐπιστολῆς σας, διότι τό περιεχόμενο αὐτοῦ τοῦ μέρους τό θεωροῦμε ὅτι ἀνταποκρίνεται στά ἐνδιαφέροντα τῶν ἀναγνωστῶν μας ὡς μία προσωπική κατάθεση καί ἀποψη:

“Σᾶς συγχαίρω γιά τήν ιδέα σας καί τήν προσπάθειά σας. Ἡ Ἑλληνική Γλῶσσα εἶναι ἡ ὠραιότερη καί ἡ πλουσιότερη Γλῶσσα τοῦ Κόσμου καί ἡ Γλῶσσα τοῦ Θεοῦ Λόγου!!!

Δυστυχῶς, ὅμως, τελευταία “ὑφίσταται” ἄπειρα δεινά. Κακοποιεῖται βάναυσα. Σφαγιάζεται στήν κυριολεξία. Κακοποιεῖται καί σφαγιάζεται ἀπ’ ὅλες τίς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Καί ἡ ἀρχή τοῦ κακοῦ καί ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ εἶναι ὁ πολιτικός κόσμος, ἡ πολιτική ἡγεσία καί ἡ πολιτική, ἐν γένει. Εἶναι ὁ πολιτικός λαϊκισμός. Ἡ πολιτική ἀσυδοσία. Θυσιάζεται τό πᾶν στό βωμό τῶν σκοπιμοτήτων. Θυσιάζεται ἡ ἀλήθεια χάριν εὐτελῶν πραγμάτων, χάριν ποταπῶν ἐπιδιώξεων. Ἐχει χαθεῖ ἡ σοβαρότητα, ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ εὐαίσθησία. Καί τό ΑΛΛΟΛΟΥΜ καλά κρατεῖ”.

Κον Ἀλέκο, Κίεβο - Οὐκρανία: Λάβαμε τήν ἐπιστολή σας καί θά φροντίσουμε νά ἀνταποκριθοῦμε στά τρία θέματα πού μᾶς θέτετε, δηλ. στήν στάση πού πρέπει νά τηρήσουμε ἀπέναντι στόν Σύλλογο Ἑλλήνων τοῦ Κιέβου, στήν ἀρθρογραφία μέ θέμα τήν συγγένεια διαφόρων γλωσσῶν καί στήν παροχή πληροφοριῶν σχετικά μέ τήν προμήθειά σας σέ ἀθλητικά εἶδη.

Γλωσσικόν Ὅμιλον Βόλου: Λάβαμε γνώση τῆς ἐπιθέσεως πού ἐκδηλώθηκε ἐναντίον σας μέσω τῆς ἐφημερίδας ΘΕΣΣΑΛΙΑ ἀπό μέρους κάποιου ἀναγνώστη της καί πού στρέφεται κατά τῆς δραστηριότητάς σας γιά τήν ἐλ-

ληνοποίηση τῶν ἐπιγραφῶν. Σᾶς γνωστοποιοῦμε α) ὅτι συμμεριζόμαστε τὴν δυσφορία σας γιὰ τὴν ἀπρόκλητη καὶ ἄδικη, ὡς καὶ συκοφαντικὴ ἐπίθεση καὶ β) ἀπευθύνουμε ἐπιστολὴ συμπαράστασώς σας στὴν ἀνωτέρω ἐφημερίδα, τὴν ὁποία καὶ σᾶς κοινοποιοῦμε.

Πρὸς τὸ **Συντονιστικὸ κέντρο Ἑλληνισμοῦ** (ΣΚΕ). Λάβαμε τὴν πρόσκλησή σας γιὰ συμμετοχὴ στὶς τριήμερες ἐκδηλώσεις πού ὁργανώνετε μαζί μέ τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης στὴν ἔδρα τῆς Ἀκαδημίας (Κολυμπάρι Χανίων), μέ τὴν εὐκαιρίαν τῆς παρουσίας στὴν Κρήτη τοῦ λεξικογραφικοῦ ἔργου τοῦ συγγραφέα ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη κ. Ἀριστείδη Κωνσταντινίδη. Εὐχόμαστε πλήρη ἐπιτυχία τῆς ἀξιέπαινης αὐτῆς ἐκδήλωσης. Συγχαίρουμε ἐπίσης τὸ νεοεκλεγέν Συντονιστικὸ Συμβούλιο τοῦ ΣΚΕ, πού εἶχατε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς κοινοποιήσετε.

Κα Κατερίνα Ἑρευνίδου. Λάβαμε τίς ἐργασίες σας: α) Τούρκικες λέξεις στὴν μετάφραση τῆς Ὀδύσσειας ἀπὸ τὸν Ζήσιμο Σιδέρη καὶ β) Ἡ Βιβλος ὀνομάζει τὸν Μακεδόνα Μέγα Ἀλέξανδρο πρῶτο βασιλιά τῆς Ἑλλάδας. Ἐκτιμοῦμε τὸ κοπιῶδες ἔργο σας ὡς πολὺ χρήσιμο καὶ σᾶς ὑποσχόμαστε νὰ κάνουμε χρῆση αὐτοῦ σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ μας τεύχη.

Κον Κων. Τσιρπανλὴν (Καθηγητὴν Πανεπιστημίου, Νέα Ὑόρκη). Περιμένουμε τὸ ἄρθρο σας γιὰ τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα. Γιὰ τίς δύο πολὺ ἀξιόλογες ἐργασίες σας πού μᾶς παραδώσατε γιὰ δημοσίευση δυστυχῶς δὲν βρέθηκε μεταφραστής πού νὰ ἀναλαμβάνη τὴν εὐθύνη τῆς μεταφράσεώς τους ἀπὸ τὰ Ἀμερικάνικα στὰ Ἑλληνικά. Ὅλοι, σ' ὅσους ἀπευθυνθήκαμε, διστάζουν νὰ μεταγλωττίσουν ἓνα ἐπιστημονικὸ κείμενο. Γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε, ἐάν σᾶς εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς στείλετε μεταφρασμένη τὴν ἐργασία σας περὶ Ἰουστινιανοῦ, ἡ ὁποία ἔχει καὶ ἑκταση δημοσιεύσιμη.

Κα Δικαιούλια Μαρία (Φιλολόγος, Κάλυμνος). Λάβαμε τὴν ἐπιστολὴ καθώς καὶ τὸ πλούσιο πρόγραμμα "Μαθημάτων ἐλληνικῆς γλώσσας..." πού πραγματοποιήσατε κατὰ τὸ 1997. Σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη θὰ παρουσιάσουμε τὸ σημαντικὸ σας ἔργο.

Κον Κων/νον Μανῶλη (Φυσικός-Ἡλεκτρολόγος Μηχανικός). Ἡ ἐργασία σας: "ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: Μῦθος ἢ Πραγματικότητα" ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα. Θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς. Περιμένουμε φωτογραφίες σχετικές μέ τὸ κείμενο.

Ἀπ. Μ. Τζ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τοῦ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν διατίθενται βιβλιοδετημένοι οἱ τρεῖς πρῶτοι τόμοι τοῦ περιοδικοῦ μας πρὸς 11.000 δρχ. ἕκαστος.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΜΑΝΗ:** Διμηνιαίο περιοδικό (Ζούδα, 230 66, Κότρωνα Μάνης, τηλ.: 0733-53285).
- ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ:** Διμηνιαία Αδέσμευτη Έφημερίδα (Άχ. Παράσχου 127, 114-75).
- ΑΠΟΔΗΜΟΝ ΕΠΟΣ:** Τρίμηνη Επιθεώρηση των Ειδήσεων του Οίκουμενικού Έλληνισμού.
- ΑΡΜΕΝΗΣ ΦΕΝΤΑΪ:** Περιοδική έκδοση του Άρμενικού Λαϊκού Κινήματος, Κρητών 8, Νέος Κόσμος, 17744 Άθήνα, τηλ. 9019020.
- ΑΡΝΑΙΑ** της Μακεδονίας: Περιοδική έκδοση-άρχειολογικής καί λαογραφικής ἐνημέρωσης καί καταγραφής, 63074 Άρναία Χαλκιδικής.
- ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ:** Μηνιαϊόν Δημοσιογραφικόν Όργανον Κεντρικής Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος (Ναυαρίνου 8, Άθήνα 106 80, τηλ. 3629769).
- ΔΑΥΛΟΣ:** Μηνιαίο περιοδικό (Κυδαθηναίων 29 Πλάκα, 105 58, Άθήνα, τηλ.:3223957).
- ΔΙΚΑΙΩΜΑ:** Στή μνήμη, στήν ἀλήθεια, στήν πληροφόρηση, του Συλλόγου ΙΚΤΑΘ ΘΡΑΚΗΣ.
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ:** Μηνιαία έκδοση της όμώνυμης Σχολής Αρχαίων Έλληνικών (Στουρνάρη 57, Άθηναι 104 32, τηλ.: 5221314).
- ΕΛΛΟΠΙΑ:** Περιοδικό για τά έθνικά θέματα.
- ΕΝΔΟΧΩΡΑ:** Τό περιοδικό της Θράκης, Νικηταρά 21 α', 68100 Άλεξ/πολη.
- ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ:** Έκδοση της Γεν. Γραμματείας Έρευνας καί Τεχνολογίας, Υπουργείου Ανάπτυξης, τηλ.: 7711205.
- ΕΥΡΩ - ΕΛΛΑΣ:** Τριμηνιαία έκδοσις, τηλ.: 041-238461.
- ΖΑΓΑΛΙΣΑ:** Δελτίο Κέντρου Πομακικών Έρευνών
- Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ:** Μηνιαία Έφημερίδα του ΟΔΕΓ Πειραιώς.
- Η ΔΡΑΣΙΣ ΜΑΣ:** Όρθόδοξο Μηνιαίο φοιτητικό περιοδικό, Μαυρομιχάλη 52 106 80 Άθηναι, τηλ.: 3617566.
- Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΕΘΝΗΣ (HELLENIC, THE INTERNATIONAL LANGUAGE),** Όργανο του Όμίλου Μελβούρνης, Τηλ/πο 94640751.
- Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ:** του Κέντρου Σοσιαλιστικών Μελετών, μηνιαία έκδοση.
- Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΙΔΕΑ :** Τριμηνιαία έφημερίδα της Έταιρείας Φίλων της Μεγάλης Ιδέας, (Πλατεία Κάνιγγος 19, 106 77 Άθηναι).
- Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ:** Συνδικαλιστικό - Δημοσιογραφικό Όργανο της ΠΕΤ - ΟΤΕ.
- ΛΥΚΑΙΑ 1997:** Έντυπο του Πατριωτικού Συλλόγου Άνω Καρυωτών.
- ΜΝΗΜΕΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΕΣ (Asia Minor Reminiscences),** Όργανο της Ένωσης Έλλήνων από τή Μικρασία καί Άνατολική Θράκη, Τηλ. 03/9857-8985, Αύστραλία.
- ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ:** Ιδιοκτησία-έκδοση της Έλληνικής Θαλασσίας Ένωσης (Παπαρρηγοπούλου 2, Άθήνα, τηλ.: 3227383).

Ο ΒΟΡΙΑΣ: Πληροφοριακό Δελτίο του Πανρωσικού Συλλόγ. Νεοελληνιστών
(Μόσχα, τηλ.: 7+ 095, 9162860. Τηλ/πο Ἀθηνῶν 5710106).

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΜΑΣ: Περιοδική έκδοση Ἐνωσης Ισιωματαίων.

Ο ΛΥΧΝΟΣ: CONNAISSANCE HELLÉNIQUE, Τριμηνιαῖο Περιοδικό.

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ: Ἐκδ. τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὁρολογίας, ΕΛΕΤΟ
(Σωκράτη Τσάκωνα 5, 152 36, Πεντέλη, τηλ.: 2013778).

Ο ΧΡΟΝΟΣ: Καθημερινή Ἐφημερίδα Κομοτηνῆς.

ΠΑΡΘΕΝΩΝ: Ἐφημερίδα τῆς Ἑλληνικῆς Λέσχης "Κύκλος" Καλκούτας
(Greek Club Kyclos, 10/16 Kabi Bharat Chandra Road, Calcutt -
700028, Bharat, India).

ΣΗΜΑΝΤΡΟ: Περιοδική έκδοση - σύνδεσμος τῶν ἀπανταχοῦ Θεολογιτῶν
Εὐβοίας, Ἀμάρυνθος, τηλ.: 0229-36310.

ΣΤΟ ΚΛΕΙΝΟΝ ΑΣΤΥ: Διμηνιαῖο Πολιτιστικό Ἐνημερωτικό Δελτίο τοῦ Ἐπι-
στημονικοῦ Συλλόγου Νέων τῶν Ἀθηνῶν (ΕΣΝΑ).

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ: Μηνιαῖο περιοδικό Ἑλληνορθόδοξης μαρτυρίας.

ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ: Διμηνιαῖο Περιοδικό.

ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ ΑΕΙΓΝΗΤΟΣ: Τριμηνιαῖο Περιοδική Ἐκδοσις Ἑλλήνων,
Θεσσαλονίκη Τ.Κ. 54012, Τ.Θ. 19788

ΤΗΛΕ: Διμηνιαῖο περιοδικό τοῦ ΟΤΕ.

ΤΟΤΕ...: Περιοδικό γιά τήν Ἑλληνική Ἱστορία... καί ὄχι μόνο (Κορδάτου 14
104 37, Ἀθήνα, τηλ.: 01-5235186).

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Μηνιαῖο Πανελλήνιο Διαπανεπιστημιακή Ἐφη-
μερίδα (Ἀχαρνῶν 45, 104 39, Ἀθήνα, τηλ.: 8253744).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦμε τούς συνδρομητές καί τά μέλη μας νά φροντίσουν γιά τήν
ἀποστολή τῆς συνδρομῆς τους, διότι αὐτή ἀποτελεῖ τόν μοναδικό πόρο γιά
τήν έκδοσή του. Τά ἐμβάσματά σας:

α) Ἐθνική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἀριθ. λογ. 106 / 911602-86

(καί τηλεφωνική ἐνημέρωσή μας)

β) Ταχυδρομική ἐπιταγή: Φαραντᾶτων 31, 115 27, Ἀθήνα.

Μέ τήν ἀνατολή τοῦ Νέου ἔτους 1998

Τό Δ.Σ. τοῦ ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν

εὔχεται

στά μέλη τοῦ Ὁργανισμοῦ μας, καθώς καί στούς
συνδρομητές καί ἀναγνῶστες τοῦ περιοδικοῦ μας

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΕΥΤΥΧΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Ἀρχιμ. Παῦλος Ἀποστολόπουλος: α) “Ἡ ἐκκλησιαστική φυσιογνωμία τῶν Ἀρβανιτῶν τῆς Ν. Ἰταλίας” (Καλαβρίας-Σικελίας), ἐκδ. ΘΑΜΥΡΙΣ, Ἀθήνα 1997. β) “Μνήμη Δημητρίου Παπαδάκη-Περαθωράκη”, Ἐκδ. ΘΑΜΥΡΙΣ, Ἀθήνα 1997.

Ἀγγελικὴ Εὐφραϊμοπούλου-Χαλακατέβα: “Τά ποιήματά μου”, Ἀθήνα 1997.

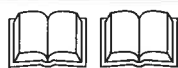
Ἑλένη Ἡλιοπούλου-Ζαχαροπούλου: α) “Ἐξοδος ἀπὸ τῆ νηνεμία” (Ποιήματα). Ἀθήνα 1994, β) “Ἡ παρασημοφορία” (Δοκίμιο), Ἀθήνα 1995.

Μανώλης Καπουσίδης: α) “Ἀνάλεκτα” (φιλοσοφία), ἐκδ. ΚΟΙΑΝΑΞ, Θεσ/νίκη 1993 καὶ β) Ποίηση: “Τό Α τοῦ τέλους”, “Ἀρχέτυπον πίστωμα”, “Φενάκων τό ἄγρευμα”, “Μόρσιμον ἡμαρ”.

Θεοδώρα Σπ. Μηνούδη: “Ἄν μποροῦσα”, Ποίηση, Ἀθήνα 1997.

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ἀνταποκρινόμενη σέ σχετικὴ μας αἴτηση ἔστειλε στὸν ΟΔΕΓ Ἀθηνῶν τὰ ἐξῆς βιβλία:

- 1) ΒΥΖΑΝΤΙΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ
- 2) ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ
- 3) ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ
- 4) ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
- 5) ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΗ ΤΕΛΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟ ΒΙΟΔΥΝΑΜΙΚΗΝ ΘΕΩΡΗΣΙΝ
- 6) ΕΠΙΛΟΓΟΣ 1995
- 7) Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ
- 8) ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ & ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
- 9) ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ
- 10) ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ
- 11) Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΟΥ 2ου ΑΙΩΝΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ
- 12) ΑΝΑΛΕΚΤΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ & ΔΟΚΙΜΙΑ
- 13) ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- 14) ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
- 15) ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ
- 16) ΕΞ ΑΜΝΗΜΟΝΕΥΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ
- 17) ΙΧΘΥΣ
- 18) ΒΑΣΙΛΙΚΗ
- 19) ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ

ΝΕΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη
Έλευθερουπόλεως
ΜΥΛΩΝΑΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, ΣΠΑΡΤΗ
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΚΑΜΠΑ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΖΙΓΚΦΡΙΝΤ
ΖΕΡΒΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΔΟΪΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΒΟΛΟΣ
ΑΣΚΗΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ,
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
ΚΑΜΠΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΞΑΝΘΗ.

ΔΩΡΗΤΕΣ ΣΤΕΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
180.000 (ένοίκιο γραφείου
μηνών Οκτ.-Δεκ.)
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΕΥΜΟΡΦΙΑ 1.500
ΓΙΑΣΑΦΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ 10.000
ΕΡΕΥΝΙΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ 7.000

ΤΣΟΥΜΠΕΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ 1.500
ΞΥΠΟΛΙΤΟΥ ΝΤΙΝΑ 7.500
ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ 1.500
ΚΑΤΣΙΝΑ ΙΩΑΝΝΑ 1.500
ΖΕΡΒΑΚΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ 1.000
ΖΕΡΒΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ 2.500
ΜΙΧΑΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓ. 6.500
ΒΑΦΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ 1.500
Κ. ΚΑΤΣΟΥΛΑΣ Ε.Π.Ε. 3.000
ΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ 1.500
ΠΑΝΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΣ. 3.000

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΛΕΝΗ
ΜΠΟΥΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΖΕΡΒΑΚΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΛΙΛΑ
ΚΑΛΟΓΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΚΟΥΤΣΟΥΓΕΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΜΕΡΤΟΓΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

*“Οὐδείς δύναται νά ἀρνηθῇ ὅτι ἡ νέα Ἑλληνική συνάπτεται
πρός τήν ἀρχαίαν πολύ στενώτερον ἢ ἡ σημερινή Γερμανική
πρός τήν ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου”*

(H. Steintal, “Ἱστορία τῆς Γλωσσολογίας”, σελ. 411)

*“Ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι ἡ Ἑλληνική γλῶσσα νά γίνει κοινή
πάντων τῶν λαῶν”*

Φραγκῖσκος Βολταῖρος (1694-1778)

*“Μόνο στήν Ἑλλάδα ὑπάρχει γηγενῆς ἐπιστημονική ὁρολογία.
Ὅλες οἱ ἄλλες γλῶσσες ἀντλοῦν ἀπό τήν Ἑλληνική. Αὐτό τό
κατόρθωμα τῶν Ἑλλήνων συνέβαλε ὥστε οἱ ἄλλοι λαοί νά ἀνα-
πτυχθοῦν περισσότερο ἀπό ὅσο ἐπέτρεπε ἡ δική τους γλῶσσα”.*

Μπροῦνο Σνέλλ (1896-1987)

ΤΟΝΙΣΜΟΣ - Έκδοση 2.8.3

Αυτόματος Πολυτονιστής Κειμένων

Μετατρέπει αυτόματα μονοτονικά κείμενα σε πολυτονικά

Έάν ήδη έχετε μονοτονικά κείμενα, ή πληκτρολογείτε στο μονοτονικό, όποτε χρειαστεί νά έκτυπώσετε τά κείμενά σας πολυτονικά, χωρίς νά τά πληκτρολογήσετε πάλι καί χωρίς νά μάθετε πολυτονική γραμματική, ή μόνη λύση είναι τό πρόγραμμα «ΤΟΝΙΣΜΟΣ».

Τό πρόγραμμα πού μέ ελάχιστες απαιτήσεις σε γνώση καί έξοπλισμό αναλαμβάνει νά τοποθετήσει αυτόματα για σας, βαρεϊες, όξεϊες, περισπωμένες, δασεϊες, ψιλές, όξεϊες, ακόμη καί ύπογεγραμμένες σε Μονοτονικά κείμενα Καθαρεύουσας - Δημοτικής - Αρχαίας Έλληνικής πού έχετε ήδη γράψει.

Τά πολυτονικά αρχεϊα πού παράγονται από τόν «ΤΟΝΙΣΜΟ» διαβάζονται από όλα τά σελιδοποιητικά προγράμματα σε MAC-INTOSH καί ΣΥΜΒΑΤΑ μηχανήματα καί είναι συμβατά με όλες τίς πολυτονικές γραμματοσειρές.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ: 99,9%

*(Σύνολο σωστών τόνων πού τοποθετεί τό πρόγραμμα
στό σύνολο των τόνων του πολυτονικού κειμένου)*

Γιά περισσότερες πληροφορίες:

Data - Soft

Καλύμνου 16, 172 37 Δάφνη.

Τηλ.: 9761154

ή στο Internet:

<http://www.acci.gr/~dsoft>

&

<http://www.hol.gr/business/tonismos/>

ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ
ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ὁ ἐστερμένος φιλόσοφος

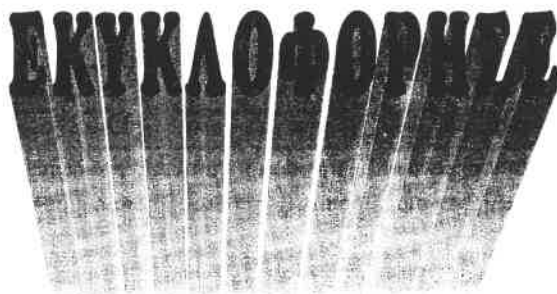
(Ἡ ζωή του -οἱ ἀγῶνες του γιὰ τὸν Ἑλληνισμό-
ἡ δοξοφονία του)

ΝΕΑ
ΘΕΣΙΣ

**ΛΙΑΝΙΚΗ ΤΙΜΗ:
6000 Δρχ.**

**ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΠΟΣΤΕΛΕΤΑΙ
ΚΑΙ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ
ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ
ΕΠΙΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΗ ΝΕΑ ΘΕΣΙ.**

ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ
ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἐτόλμησε, νὰ ἀντιταχθεῖ στὸν ἀφελληνισμό καὶ τὸν βίαιο προσηλυτισμὸ τῶν ὑπηκόων τῆς αὐτοκρατορίας του ἀπὸ τὸ ἐβραιοχριστιανικὸ κατεστημένο, προσπαθώντας νὰ συντρίψει κάθε συνομωσία του εἰς θάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐτόλμησε, ἀντὶ «τῶν ἐξ ἀνατολῶν ἐπιταγῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης», νὰ προτιμήσει τὰ Ἑλληνικὰ ἰδανικά, τὴν Ἑλληνικὴ παιδεία καὶ τὴν Ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ θρησκεία.

Ἐτόλμησε, νὰ ἀναστηλώσει καὶ νὰ ἐπανατοποθετήσει ὅλα τὰ πιὸ πάνω ἰδανικά, στὴν θέση ποὺ τοὺς ἔπρεπε, ὥστε ἡ αὐτοκρατορία νὰ ζήσει «εἰς τὸ διηνεκές ΕΛΛΗΝΙΚΗ».

Ἐτόλμησε, γι' αὐτὸ τὸν δολοφόνησαν χτυπώντας τον πσιῶπλατα ἐνῶ πολεμοῦσε τοὺς Πέρσες, διότι δὲν μπορούσαν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ΜΕΓΑ Ἰουλιανό, ἡ μορφὴ τοῦ ὁποίου ἔμεινε στὴν μνήμη τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐλληνιζόντων αἰῶνιο φωτεινὸ παράδειγμα.

Ἐτόλμησε, γι' αὐτὸ τὸν χαρακτήρισαν ἀποστάτη καὶ παραβάτη, πλὴν ὅμως ἡ ἀδέκαστη ἱστορία τὸν κατέγραψε στὶς δέλτους τῆς διδοντάς του τὴν ἐνδοξὴ προσωνομία «ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Ο ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ».

Μὲ τὸ βιβλίο αὐτὸ ἀποκαθίσταται ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια - ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἰουλιανό- ἡ ὁποία ἀκόμα καὶ σήμερα πλαστογραφεῖται.

ΝΕΑ
ΘΕΣΙΣ

Ἐκδοτικὸς οἶκος - Βιβλιοπωλεῖον

Ἱπποκράτους 65 - 10680 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ.: 3634932 ΤΗΛΕΟΜ.: 3617592

Σχολείο ελληνικής γλώσσας Μέγας Αλέξανδρος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- Για μεμονωμένα άτομα που επιθυμούν να γνωρίσουν την Ελλάδα και τον πολιτισμό της

- Για ομάδες φοιτητών αρχαιοελληνικών ή νεοελληνικών σπουδών

- Για εκπαιδευτικούς κλασσικής/νεοελληνικής φιλολογίας που επιθυμούν να τελειοποιήσουν τις γνώσεις τους.

Π Ρ Ο Σ Φ Ε Ρ Ο Υ Μ Ε

- Εντατικά μαθήματα αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας (2 εβδομάδων, 1, 2, 3 μηνών)

- προγράμματα γλώσσας και πολιτισμού (1, 2, 3 εβδομάδων) για ομάδες φοιτητών, τα οποία συνδυάζουν γλωσσική διδασκαλία και επισκέψεις εκπαιδευτικού τουρισμού σε χώρους αρχαιολογικού ενδιαφέροντος

- σεμινάρια εκπαίδευσης καθηγητών με σκοπό την ενίσχυση του διδακτικού τους έργου

- οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανάλογα με τις ανάγκες και τους στόχους των ενδιαφερομένων.

Γ Ι Α Π Ε Ρ Ι Σ Σ Ο Τ Ε Ρ Ε Σ Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Ε Σ

Μέγας Αλέξανδρος Σχολείο ελληνικής γλώσσας

Τηλέφωνο: 003(01) 82.17.710 • Τηλεομοιότυπο: 003(01) 82.15.025

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Ιωάννης Κ. Βολωνάκης

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΗΓΕΤΑΙ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ-ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1997
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 84, 106.78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 38.36.231
ΠΡΟΞΕΝΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ 42, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ.: 031 - 28.24.27

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
EUROACTION Α.Ε.**

ΕΙΡΗΝΗ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΑΛΕΧΘΩΜΕΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΣ

Α' Κύκλος Σπουδών
Παιδικού Τμήματος Έλληνικής Άγωγής

ΑΘΗΝΑΙ 1997
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

**ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ
ΒΙΝΤΕΟΚΑΣΕΤΑ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
ΑΘΗΝΑΙ: ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, ΤΗΛ.: 52.21.314
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: ΤΣΙΜΙΣΚΗ 86, ΤΗΛ.: 031 - 28.24.27